

Andatts
Sfningar
för
Nattwards
Gäster.

af
D. C. BASTHOLM
Kl. Danst öfv. Hof-Predikant.
Ifrån Danstan.

Sörklunner H & Rrans Död till dess
Han kommer.

STOCKHOLM,
Med Kongl. Maj: Allernådigtste Privilegio,
Uplagde af Kamereraren J. S. Ekman son,
och säljas i dess Tryckeribod på Skomakaregatan, N: 62 och 63.

B. Akerland. K.

LIBRARY

OF THE

På Herr Förläggarens begäran, och anmodad af Kongl. Hof = Consistorium, har jag genomläst denna Öfversättning af den Widtberömda Danske Kongl. Öfver = Hof = Predikanten Doctor CHRISTIAN BASTHOLMS Andakts Öfningar för Nattwards - gäster: Och jänte detta Arbetets enlighet med Guds heliga ord och våra Symboliska Böcker, äfven funnit det sådant, att ibland utkomne Skrifter i detta ämne, antingen författade af Svensk hand, eller genom Öfversättning gifne åt vårt Svenska Zion, torde föga någon bättre swara emot sitt ändamål i dessa tider. Den böjer nemligen smaken af ett uplystare tidehvarf under en lefwande andakts känsla hos en Gudfruktig själ. Och, medan den så margfalligt uplyste Författaren alltid gör sanningen klar för förståndet och tankan, banar han sig ge-

nom öfvertygelsen en rätt och säker väg till
hjärtats förbättring och en grundelig upbyg-
gelse. Ett omdöme som jag med wisshet hop-
pas och förefser skall under Guds wälsignelse
besannas af många upbygde Swenske Lä-
sare. Stockholm den 9 Augusti 1792.

På Kongl. Hof-Consistorii wägnar,

JOH. CARL MORELL,
Reg. Past. Rgl. Ord. HofPr. och
Conf, h, t. Decanus.

Till Läsaren.

Wid utgifwandet af dessa Andakts-Öfningar för Nattwards-gäster will jag endast bedja Läsaren ursägta, om han i dessa Beträktelser saknar det Dogmatiska. — Dels förmodar jag en hwar, i sin ungdom, däraf lärt så mycket han behöfwer weta, så att det wore öfwerflödigt här åter uprepa detsamma, uti ett ämne hwaröfwer man icke kan säga något mer, eller bättre, än det redan sagdt är. — Dels är jag öfwertygad, att den heliga Nattwarden, i hela sin affigt är praktisk; icke ett ämne att sysselsätta vårt förstånd med fåfånga speculationer, utan ett medel till vårt hjärtas förbättrande, och werksamhet i det goda. Jag har därför allestädes och framför allt sökt göra människan bekant med sig själf, att afdraga den mask, som gömmer hånne, att upmuntra hånne

till dygd, rättshaffenhet, goda och wärdiga
gärningar, som utgöra wäsendet i wår
Christendom. Jag har därföre sökt mera
uplysa än röra, ty på wåra sinliga känslor
sätter jag just icke mycket wärde, hwilka
då de icke äro förenade med en sann hjär-
tats förbättring, hafwa alldeles intet
värde, hwarken i Guds eller människors
ögon. Om då desse Betraktelser något
kunde bidraga, till en sann, werksam, och
fruktbarande Christendom ibland mina
medmänniskor, så torde åtminstone de,
som därwid känna sig upbygde, icke tro,
att detta lilla Arbete är öfwerflödigt i-
bland så många andra, hwarmed wi på
några år blifwit riktade, sedan man så
länge måst nöja oss med en Fresenti, och
dyliga, ofta mindre lämpelige, Nat-
wards-Böcker.

Sörfattaren.

Innehåll.

Första Afdelningen.

Innehållande

Allmänna Beträffelser.

Cap. 1.

Biaffigterne med den heliga Nattwarden pag. 1

Cap. 2.

Hufwudaffigten med Herrans Nattward. 21

Cap. 3.

Den finnesförfattning, med hwilka wi skole gå
till den heliga Nattwarden. 46

Cap 4.

Förmånerne af den heliga Nattwardens wärdiga
Ätnjutande. 64

Cap. 5.

Huru straffwärdt det är, att owärdeligen annans
mä den heliga Nattwarden. 84

Cap.

Cap. 6.

pag.

En Christens själspröfning, innan han går till den heliga Natwarden.	= =	102
---	-----	-----

Cap. 7.

Betraktelser efter Herrans Natward.	= =	125
-------------------------------------	-----	-----

Andra Afdelningen.

Innehållande

Enskildta Betraktelser.

Cap. 1.

Betraktelser för den, som första gången går till Herrans Natward.	= = =	144
--	-------	-----

Cap. 2.

Betraktelse för den, som länge gått till Her- rans Natward.	= = = =	150
--	---------	-----

Cap. 3.

Betraktelse för den, som länge försummat Her- rans Natward.	= = = =	157
--	---------	-----

Cap

Cap. 4.

Pag.

Betraktelse för den, som ofta går till Herrans Mattward, = = = = =	166
---	-----

Cap. 5.

Betraktelse för den, som wid den Heliga Matts wardens åtnjutande känner oro uti sitt samwete, = = = = =	174
---	-----

Cap. 6.

Betraktelse för den, som icke känner någon oro i sitt samwete, = = = = =	181
---	-----

Cap. 7.

Betraktelse för den, som icke kan aflägga sina fel.	188
---	-----

Cap. 8.

Betraktelse för den, som under Mattwardens be- gående icke kan hålla sina tankar samlade.	196
--	-----

Cap. 9.

Betraktelse för den, som under Mattwarden kän- ner onda och försmådande tankar emot Gud.	203
---	-----

Cap. 10.

Betraktelse för den, som icke känner någon hun- ger eller törst efter den heliga Mattwarden.	208
---	-----

Cap.

D. C. BASTHORN

Printed by J. B. ...

...

...

...

...

Cap. I.

Biaffigterne med den heliga Mattwarden.

Det war en werkan af Jesu Christi wisdom och godhet, att han instiftade den heliga Mattwarden, och förordnade uti Sine kyrka detta gudeliga sinliga werk, till fördel för Sine tillbedjare, som äro sinlige wäsenden. — Wi äre icke rene andar; wi hafwe icke allenast en själ, utan äfwen en kropp; wä äre icke allenast begåfwade med förnuft, utan ock med sinnen och inbildning. När med vårt förnufts öfvertygelse wära sinnen tillika blifwa rörde, wär inbildning något upwärd, och wära känslö-strängar stämde till heliga rörelser; så gör sanningen så mycket starkare intryck på oss, wär lust att följa den blifwer så mycket fastare, och wi känne oss des lyckligare.

Egna erfarenheten kan wäl öfvertyga de fleste Christne om denna sanning. Känne vi wäl under våra enskilda betraktelser den andakt, den Andans eld, den själens uplystelse, som wid HERRans altare? Utan twifwel så de fleste Christne tillstå, att de icke känna det. Åsynen af ett hus, som är HERRans hus, åtankan af HERRans besynnerliga närwarelse, knäböjandet för det altare, som är inwigdt till JESU ära; så många Christne, förenade i samma affigt, så många hufwuden uplystade till himmelen, så många hjärtan, som alla önska ett och samma; andakt, tillbedjande, ödmjukhet, wördnad, målade i allas anleten, hwad intryck gör icke allt detta på hjärtat? huru lystes icke därwid själen ifrån jorden till himmelen och upfylles med idel heliga och saliga känslor!

Deze känslor, som äro öf så nyttige, icke för det de hafwa något wärde i sig själfwa, utan därföre att de understödja själen i hån-

hännes arbete, upmuntra och uplyfta hånne; dessa känslor wille Jesus Christus upwäcka uti sine tillbedjares bröst, därföre förordnade han oss denna gudeliga sinliga förrättning; och att försunna denna förrättning, är således ett misstkännande af Jesu wisa godhet emot oss sinliga warelser, ett brott emot den höge Stiftaren, hwars affigt endast war vår egen lycksalighet, och ett brott emot oss själfwe, som därigenom beröfwe oss denna oss ämnade lycksalighet. — O Christne! försunnen då icke en förrättning, som är så salig för Eder själfwe! Så länge wi wandre i denna nedra werlden, som har så många frestelser för oss, kunne wi aldrig omtänksamt nog omfattat alla tilfällen, icke omtänksamt nog använda alla medel, som kunna rycka oss ifrån våra werldliga förrättningar, samla våra spridda tankar, falla vår själ tillbaka till sitt lugn, wända våra hjärtan ifrån det närvarande på det tillkommande, styrka vår an-

dakt, och upmana hwarandra utur vår andeliga trögghet.

Men om detta medel, som Jesus Christus förordnat till vår förbättring och lycksalighet, icke skall blifwa fruktlöst, måste wi bruka det enligt Stiftarens wisa affigter. Den bästa läkedom gagnar intet, då den ej rätt användes; den heligaste förväntning blir utan werkan, då den ej sker efter sin affigt; därför blifwer också denna hos så många Christne fruktlös. De lemna HERrans Bord, och blifwa framdeles de samme, som de allid varit. — Och hwilka äro då affigterne med denna heliga förväntning? Jag will först afhandla Biaffigterne med denna stiftelse, innan jag skrider till Huswudaffigten med densamma. — Till biaffigterne med den heliga Mattwarden räknar jag trenne.

Första biaffigten med denna gudeliga förväntning ligger i Pauli ord: Wälsignelsens kall den wi wälsigne, är han icke Christi

sti

sti blods delagtighet? Det brödet, som wi bryte, är icke det Christi lekamens delagtighet? (a). — Hela sammanhanget i Pauli skrifvelse, och afsigten med denna föreställning, underrättar oss på det tydligaste, att Apostelen med dessa orden vill säga: alle, som dricka af kalken, bekänna sig till Christum, som låt utgjuta sitt blod, och alle, som äta af brödet, bekänna sig till Christum, som gaf sitt lif i döden. — Wi se alltså här af, att wi, med vår nattvardsgång, offentligen bekänne oss till Christum och hans dyrkan, liksom Israeliterne, då de äto af offren, bekände sig till det altare, där Israels Gud dyrkades, och hedningarne, då de äto utaf afgudamåltiderna, bekände sig till afgudarne (b).

U 4

Men

(a) I. Cor. 10: 15, 16.

(b) Vid den enskilda Nattvardsgången hemma i egna hus förloras således, som hvar och en lätt inser, denna biaffigt med insittelsen af H. E. Krans Nattward. Den hemliga communionen i private hus kan aldrig wara en offentlig bekännelse till

Men om HERRans Mattward är en offentlig, en högtidlig beklännelse till Christum, hans kyrka, hans lärdom, hans lefnads-reglor, skulle jag då ej känna den höga plikt mig åligger, såsom den där är döpt i hans namn, att söka hans börd, att inställa mig ibland andre Christne för det altare, som är helgadt åt hans ära, och att bekänna honom inför mine medchristne? Hwad! om jag undandroger mig denna högtidliga för rättning, måste jag icke då billigt frukta, att Jesu hot, men ej des glömska, skall drabba mig: hvar och en som mig bekänner för människom, honom vill jag ock bekänna för min Fader, som är i himmelen; men den som mig wedersakar för människom, honom skall jag ock wedersaka för min Fader, som är i himmelen (c). Huru billigt är detta hot, huru rättfärdig denna dom! Kan Jesus
 anse

Christum. Icke des mindre kan instiftelsens huswud=affigt lifafullt winnas.

(c) Matth. 10: 32, 33.

anse mig för sin undersåte, då jag icke will anse honom för mitt Szwershwud? för sin Lärjunge, då jag ej will anse honom för min Lärare? för sin återlöste, då jag icke will anse honom för min Försonare? Och kan han bekänna mig för sin himmelske Fader wara det, som han likwäl icke anser mig wara; eller bekänna mig för det, jag icke kan wara? Nej, sökte jag ej HERRans bord, afhölle jag mig motwilligt ifrån hans Altare, så förtjante jag icke att wara någotdera därpå; jag wore den owärdigaste ibland hans förlöste, owärdig det stora namm af Christen, owärdig alla de wälgärningar, han med sin ankomst i, och sin blodiga utgång utur werlden mig förwärsawat.

Men det är icke nog, att jag inställer mig för Jesu altare, icke neg, att jag ofsentligen med munnen och åthäsworne bekänner honom; mina utwärtas gärningar, och mitt hjärtas inre rörelser böra stänna med

hvarandra öfverens. Bekänner jag mig allenast med munnen till Christum, men förnekar honom med gärningarne; bekänner jag mig med munnen till hans lärdomar, men nekar dem i hjärtat; nekar jag dem i hela min wandel; då är jag en skrymtare, som liknar de hvitmenade grifterne, hwilka utwärtas äro sköne; men innantil fulle af de dödas ben, och all slags orenlighet. Jag will bedraga människorna, will bedraga min Gud; men bedrager mig själf. O! bekände jag mig icke till Christum lika så wäl med hjärtat, som med denna utwärtas handling, så wore det bättre att jag helt och hållet afhölle mig ifrån Guds bord; jag begick då en synd mindre, jag wore åtminstone ingen skrymtare. Min muns bekännelse kan dock icke ensam förskaffa mig Guds nåd. Endast de kunna blifwa salige, som med munnen bekänna HERAN Jesum, och tro i sitt hjärta, att Gud upwäckte honom ifrån de döda (d).

Geſe warde hwar och en kommandes in i himmelriket, ſom ſäger: HERRRE HERRRE; utan den, ſom gör hans Faders wilja, ſom är i himmelen (e). Jag bör alltså tro i hjärtat, hwad jag med munnen bekänner, jag bör utöfra med gärningarna, hwad jag tror i mitt hjärta.

Andra beſtygten med denna heliga ſtiftelse ligger i Pauli ord: emedan det nu är ett bröd; ſå äre ock wi många en lekamen, ty wi äre alle af det ena brödet delagtige (f). — Härmed will Apoftelen ſäga: när wi wid Nattwardens åtnjutande deltaga i ſamma bröd, ſå bekänne wi därmed, att wi alle äre lemmar af en och ſamma kropp, eller alle höre till ett och ſamma andeliga ſamfund, hwars Stiftare och Hufwid Kristus är.

Alltså, då jag går till HERRANS Nattward, bekänner jag därmed för mine med-chriſtne, att jag är en medlem af den Chriſt-
na

(e) Matth. 7, 21.

(f) 1. Cor. 10, 17.

na kyrkan, en medborgare i Jesu andeliga Rike; men så måste jag ock med gärningarne uppfylla de plikter mig såsom en borgare och medborgare åliggera. — Vördar jag då ock Christum som mitt hufvud? Älskar jag honom? Lyder jag honom? Dessa äro de wäsendteligaste plikter, som hwarje god undersåte är skyldig sin Konung, dessa ock de wäsendteligaste plikter, jag är skyldig Christus såsom mitt Öfwerhufvud, såsom hufvudet för den kyrka, till hwilken jag med den heliga Natwardens åtnjutande mig bekänner. Älskar jag ock mina medborgare i detta andeliga Rike? Så olika de än äro mig i stånd, i ålder, i lyckans omständigheter, i kunskaper och i tänkesätt, så äro de dock mina medborgare. Äfwen de, som i flerehanda saker tänka olika med mig, de äro ock mine medborgare. Äfwen de som äro mine fiender, som hata, som förfölja mig, de äro ock mine medborgare, de äro lemman i Jesu andeliga Stat,

Stat, de äro mina medäterlöste, de äro med
 mig kallade till samma salighet, de stå under
 Christo, som de fallnas Öfverhusvud; förret,
 de äro mina bröder. Älskar jag dem då ock
 som mine medborgare, som mine bröder? Äl-
 skar jag icke blott mina wänner? Huru kan
 jag då fullgöra Jesu befallning: älsker edra
 wänner, wälsigner dem, som eder banna,
 görer godt emot dem, som eder hata, beder
 för dem, som göra eder skada och förfölja e-
 der? (g) Uck! hwad gagnar det mig, att jag
 med munnen bekänner mig till detta andeliga
 samfund, när jag med gärningarne icke up-
 fyller de helige plikter jag är mine medbor-
 gare skyldig? Skulle jag då bringa hat, wre-
 de, misfamsamhet och hämnd med mig inför
 Jesu altare? Dessa syndiga sinnesrörelser,
 kunna de bestå med broderliga kärleken, som
 bör förena alla Christna, ja, alla Jesu ä-
 terlöste inom ett wänskaps och enighets band.

Nej,

Nej, min Gud! med disse rørelser skulle jeg blifwa afflywårdare i dina ögon, än mine fiender äro i mina. Din kärlek omfamnar alla dina skapade warelser, jag will tråda i dina fotspår. Du dödde, Försönare! äfwen för dina fiender; Du bad för dina mördare; mitt hjärta bör wara banadt efter ditt, om Du annars skall anse mig för en wärdig borgare i ditt rike.

Men, jag bör också wisa min broderliga kärlek i gärningarne. När jag inställer mig för HERRans altare, när jag med denna heliga förrättning offentligen bekänner mig wara medlem af Jesu Christi kyrka, af det ändeliga Samsund, hwars Stiftare och Husfud han är, så erkänner jag tillika den höga wigtiga plikt, som åligger mig, att anwända alla mina krafter till befordran af hela detta samsunds affigt, som är hwarje borgares timeliga, och förnämligast des ewiga lycksalighet. Likasom hwarje lem uti kroppen wer-

Far så wäl till hela Kroppens, som hwar och
 en ledamots widmagthållande, alltså bör och
 jag, som är en lem uti Jesu Kropp, en bor-
 gare i denna hans andeliga Stat, icke min-
 dre medverka till hwar och en af mine med-
 Christnas lycksalighet. Blifwe detta ifrån den-
 na stund mitt heligaste upfat! Ifrån detta
 ögnablick will jag med mera nit än tillförene
 förränta det pund, Gud mig betrott; ho wet
 huru länge det står under min wård; jag will
 verka i den krets, uti hwilken Försynen satt
 mig, att wara så nyttig för mine medchrist-
 ne, som mina swaga krafter mig det tillåta.
 Jag will med min förmögenhet understödja
 den behöfwande, och om jag ej kan under-
 stödja honom, will jag åtminstone gifwa ho-
 nom hugswalelse. Jag will wägleda den
 rådlöse, och falla den wilsefarande tillbaka.
 Jag will förmana den oordentlige, trösta den
 Flenmodige, hjälpa den swage, wisa tolamod-
 emot alla (h). Jag will i min hela wandel

(h) 1. Theß. 5, 14.

låta mit ljus lysa för människorne, att de må se mina goda gärningar, och prisa min Fader, som är i himmelen (i). Detta skall wara mitt heligaste, mitt tryggeligaste upsåt, då är jag en wärdig medlem af det Samfund, till hwilket jag så högtidligen mig bekänner, då skall detta Samfundets Öfverhufvud också låta mig njuta alla detta Samfundets förmåner, och med nåd se ned på min gudliga förvåttning.

Tredje biäffigten med denna gudliga förvåttning ligger i Jesu ord: Detta är mitt blod det nya testamentsens, som för mångom utgjutit warder till syndernas förlåtelse (f). — Af dessa ord ifrån Jesu mun är hindras jag om den stora tröstefulla sanningen, att Jesus Christus igenom sin död stiftat ett nytt förbund med Gud, och affkaffat det gamla med twång förenade, hotande och förskräckande Israelitiska Förbundet. Denna heliga måltiden

(i) Matth. 5, 16.

(f) Matth. 26, 28.

tiden är mig' en' högtidlig pant på den stora fanningen, att jag igenom Christi död har förlåtelse hos Gud. Thuru jag är en syndare, och igenom mina öfwerträdelser omvärdig Guds nåd, har jag dock nu det wiså hopp, att finna en nådig Gud och en försonad Fader. Jesus Christus har förwärfwat mig denna nåd, han har å Guds wägnar försäkrat mig om densamma, och denna heliga måltid skall styrka mig i denna saliga försäkran. Så sant jag äter af detta bröd, och dricker af detta win, så säkert är det mig, att jag har del i alla de stora anstalter, som min Gud widtagit till min försoning.

O hwilken tröst, hwilken upmuntran för min själ är denna tanka, att det ännu gifwes nåd för mig, att mina synder kunna blifwa afplanade, att jag, när jag omwänder mig, kan med wisshet tillförse mig en försonad Fader, hos hwilken är mycken förlåtelse. Hwad! om denna wisshet icke styrkte mig, hwad mod,
 B hwad

hwad lust, hwad drift skulle jag då wäl känna att strida med mig själf, att öfwerwinna mig själf, att på dygdens bana arbeta mig fram igenom alla de mäktiga frestelser, som öfwer allt omgifwa och belågra mig? Hwad styrka skulle jag känna att gå alla mina andeliga fiender till mötes, då jag behöfde frukta, att, efter all min kamp och strid, jag ändå skulle gå förlorad?

Nej, nu wet jag, att här gifwes räddning för min odödliga själ. Ännu är himmelen öppen för mig, ännu utsträcker en försönad Fader kärliga armar att emottaga mig. Jesu blod, som utgjöts till syndernas förlåtelse, är också utgjutet till mina synders förlåtelse. O! tröstefulla sanning! och denna heliga måltid är mig på denna sanning en så högtidlig försäkran! Hwilken upmuntran för min själ, att kämpa och fullborda mitt lopp, då jag wet, att jag en gång kan hinna det mål, som mig, wid min wådjobans slut, föresatt

refatt är, och där få emottaga den klenod, som Jesus Christus mig förwärfwat, då jag en gång fullbordat den samma.

Men, min Gud! denna klenod! will jag ärhålla den, så måste jag tro på den Du såndt hafwer, Jesum Christum; antaga honom för den, för hwilken Du honom utsände. Men ingen dödd, ingen öwertsam tro kan göra mig delagtig af denna klenod. Min tro bör werka igenom kärleken (l). Min tro bör wara fruktsam på goda, ädla, och en Christen wärdiga gärningar (m). Min tro bör wisa sig i hela min wandel, så att jag gör mig ren af all köttfens och andans besmitelse, fullbordande helgelsen i Guds råddhåga (n), att jag lägger mig däröf all winning, att jag uti min tro låter finnas beständighet, i beständigheten klofhet, i klofheten återhållsamhet, i återhållsamheten tålmod, i tålmodet gudsfruktan, i gudsfruktan bro-

B 2

derlig

(l) Gal. 5, 6. (m) Jac. 2, 14, 18. (n) 2 Cor. 7, 1.

derlig kärlek, och i broderlig kärlek allmän-
 nelig kärlek (o). O min Gud! det skall i
 dag blifwa min föresatts, mitt heligaste och
 alswarligaste upsåt, att på detta sätt wisa min
 tro med mina gärningar, med heliga och Dig
 wälbehageliga gärningar; då känner jag icke
 allenast den glada och förnöjande wissheten,
 att Jesu blod, det nya förbundets blod, är
 utgjutit till mina synders förlåtelse; utan wet
 ock, att jag werkeligen deltagit i denna för-
 låtelse. Styrk Du mig i denna heliga före-
 satts, så att jag aldrig upsåtligen måtte bry-
 ta den, aldrig måtte förglöma den. Ack! om
 jag glömde, om jag bröt den, huru mycket
 swårare skulle då min förbrytelse blifwa; JE-
 su död bleswe då utan nytta för mig, ja,
 den skulle öka min fördömmelse. Jesus wore
 wäl utgifwen för mina synder, och upwäckt
 för min rättfärdighet (p), men jag = skulle
 likafullt gå förlopad.

Cap. 2.

(o) 2 Petr. 1, 5-7. (p) Rom. 4: 25.

 Cap. 2.

 Huswudaffigten med HERrans
 Nattward.

Huswudaffigten med denna heliga måltid
 har JESUS Christus tydligen nog gifwit
 oss tillkänna. Han tog brödet, tackade, bröt
 det och sade: tager, äter; detta är min leka-
 men, som för Eder brytes: detta görer till min
 äminnelse. Sammalunda ock kalken, efter
 nattwarden och sade: denne kalk är det nya
 testamentet i mitt blod; detta görer, så ofta J
 dricken, till min äminnelse (9). Twänne gån-
 ger upprepar Christus denna befallning: detta
 görer till min äminnelse, och Paulus sä-
 ger: Så ofta J äten af detta bröd, och dric-
 ken af denna kalk, skolen J förkunna HER-
 rans död, till des han kommer (r). Wi se
 härutaf, att den heliga Nattwarden är en
 äminnelse-måltid, en måltid, som har till
 ändamål, att de Christne igenom den samna,

B 3

på

(9) I Cor. II: 24, 25. (r) I Cor. II: 26.

på ett högtidligt sätt, skola påminna sig Christi död, hans lidande, och de wälgärningar, han med sitt lidande och död bewisat werlden.

En sådan åminnelse-måltid hade Israe-
literne uti Påska-Lambet, som war förord-
nadt till en årlig hugkomst af deras befrielse
ifrån Egyptiska wäldomen. Sådane åminnel-
se-måltider hafwa wi ännu i våra tider.
Swad äro våra måltider på födelsedagar an-
nat, än åminnelse-måltider, att på ett hög-
tidligt sätt århindra oss Guds wälgärningar.
Och en sådan åminnelse-måltid är Herrans
Natward, som är förordnad till en hugkomst
af Jesu lidande och död för werlden. Wi
äre så tröge och så skinnaktige; wi glöme så
lätt Herrans största wälgärningar, ja, när
wi därom icke beständigt påminnas, glömmе
wi dem, midt under deras åtnjutande. JE-
sus Christus kände denna glömska hos män-
niskan, och förordnade därföre denna heliga
måltid, på det att wi, wid dess åtnjutande,
liki-

lifligare och högtidligare, än wanligen, skulle tänka uppå honom, hans lidande, hans försonande död, samt alla de wälgärningar, för hwilka wi hafwe honom att tacka. Och skulle wi icke vara de otacksammaste af alla Guds skapade kreatur, om wi ej insunne och wid denna måltiden, eller om wi därwid för-glömde honom, som, för så stora, så outsig-ligt stora wälgärningar, blott fordrade detta bewis af vår tacksamhet? Om en döende wän, en wälgörare, en fader på sin döds-säng, gjorde till sina wänner, sina skyddade medmänniskor, sina barn, denna sista begäran: Mine wänner! Jag lemnar Er; I weten, huru högt jag älskat Er, huru warmt mitt hjärta brunnit för Er, huru ifrigt jag arbetat för edar lycka; men jag känner och mänskliga swagheten, jag wet huru hastigt man förgäter både wälgöraren och wälgärningen, och denna förgåtenhet är Er likaså skadlig, som åtanlan däraf är Eder nyttig.

Ju mera lifligt J minnens eder wålgörare, desto mera älsken J mig, och ju mera J älsken mig, desto omtänksamare använda J mina wålgärningar till ert sanna wål, desto lyckligare ären J uti deras åtnjutande. Samlens därför, en eller flere gånger om året, till en måltid, påminnen Er därwid eder afledne wålgörare, upelden med denna århindran eder kärlek till honom, att eder kärlek må kunna upmuntra Er att nyttja hans wålgärningar, enligt hans wisa och goda affigt, som endast varit er sällhet. Skulle wi ej rodna att icke upfylla denne döende wålgörarens sista wisja. — Och annat fordrar JEsus Christus icke utaf oss. Han will att wi skole församla oss wid Hans bord, för att påminna oss hans wålgörande död, och wi skole århindra oss den, endast för den salighet, som uti denna århindran ligger. Detta är hufwydaffigten med denna heliga instiftelse. Swilken blygd för oss då, om wi glömde den-

ne

ne döende människo = wännens förmaning; hwilken otacksamhet, om wi ej följde den; hwilken förlust för vår egen lycksalighet, om wi försumme denna äminnelse-måltid! (S)

Men skall denna äminnelse-måltid tjäna till vår sanna nytta, skall hufwudafsigten af denna heliga förrättning upnås, så böre wi på det sätt betrakta Jesu död, att denna betraktelse kan befordra vår omvändelse, att den tjänar oss till ett försakande af werlden och oss själfwe, till styrka emot dödens fasa, och ewighetens försträckelser. — I dessa hänseenden will jag och nu betrakta min döende Försonare, i dessa ässeenden nu genomgå de smärtor, han för min skuld så willigt underkastat sig, att jag däraf måtte hemta den kraft, jag till mitt hjärtas förbättring tarfwar,

B S

war,

- (S) Christus har wäl befallt sine tillbedjare att hålla denna måltid helig till hans äminnelse; men han har icke sagt oss huru ofta wi skole hålla den. Sådant bör därför billigast öfwerlemnas till de Christnas egen frihet.

war, den styrka jag behöfwer, att kunna försaka werlden och mig själf, och, som han, en gång frimodigt gå döden till mötes.

Ingen ting borde däcf wara kraftigare att upmuntra mig till en allwarlig omvändelse, att hos mig injaga en helig fasa för synden, att fylla min själ med en helig bafwan för Guds rättfärdighet, och drifwa mig att fly till min Försonares förs, än betraktelsen af Jesu lidande och död (t). Här lärer jag att känna hwad manart bor i mitt och mänskliga hjärtat. O min själ, betrakta en Pilatus, en Judas, en Caiphas, betrakta dessa frigs knektar, dessa Pharisæer, dessa Judar, som så begärligt sökte Jesu död, och i hans bedröfwelse funno sin glädje. Gläda
med

(t) Det skulle twifwelsutan, ibland andre andachts öfningar wara ganska nyttigt för Communicanter, att de hwarje gång, innan de gå till HERNANS Bord, genomläste Christi Winos Historia; jag finner intet stycke i hela Skriften mera läro rikt, rörande och upbyggligt; allenast man läser det med upmärksamhet, och tillämpning på sig själf.

med rysning och ängest alla de förbrytelser, de himmelsfriande förbrytelser, till hvilka vårt fördärfvade hjärta oß kan förleda. Och har jag icke af naturen samma hjärta, som de? Är jag icke smittad af samma fördärf, som bragte dem till det oerhörda beslut, att försfästa deras störste välgörare? Är jag kanske ej smittad af samma kärlek till timlig förmenighet, som förblindade en Judas till den grad, att han öfverlemnade sin Herre i sina fienders händer? Är jag ej beherrskad af samma åregirighet, som förledde de öfversta Prästerna och Judarnes öfverstar, att anklaga Jesum, som en förförare? Är jag icke plågad af samma människofruktan, som förmodde Pilatus att döfva samvetets röst, och fälla den orättfärdigaste dödsdom öfver den oskyldige Jesum? Äger jag väl icke af naturen samma obarmhärtighet, som gjorde de Romerska krigsknektarne så känslolösa, att de bespottade den lidande Jesum i hans elände?

Kän-

Känner jag ej samma egenfårlet, som förledde en Petrus att förneka sin högste wålgörare, då han för hans skuld hade bordt förneka både sig själf och werlden? O! jag fördömer dessa olyckliga, som lade sina händer på den oskyldige Jesum; men låt mig heldre fördöma mig själf i dessa olycklige. Jag är af naturen icke bättre, än de; utan min Guds bistånd, kunde jag råka i samma förbrytelser, i hwilka de fallit. Jag fördömer deras gärningar; men, ack! undersöker jag orsaken till dem, då är det just samma lustar, samma sinnesrörelser, som bo i mit hjärta, egenfårlet, stolthet, egennytta, människo-fruktan. Och, om jag inrymmer dessa sinnesrörelser något herrawälde öfwer mig, måtte jag icke då skulle wara lika så affskywård i det högsta wäsendets ögon, som de, hwilka tillåto dessa ödjelser att utbryta i gärningar? Jo, den wanart, som bor i mitt inre, gör mig wisserligen affskywård och straffbar i ett heligt och rätt-

rättfärdigt wäsendes öga. Den på korset liggande och döende Försonaren är ett bewis på den affky- och den straffwärdighet som hwilar öfwer mig. Helige Förlofare, Du är det Guds Lamm, som borttager werldenes synder! (u) Du lider, Du döer för mina synders skuld; Du bär min frankhet och har tagit uppå Dig min sweda, Du är sargad för mina misgärningar och slagen för mina synders skuld, näpsten ligger uppå Dig, på det att jag skulle fred hafwa, och igenom dina sår är jag helad. (v) O! när jag rätt lefwande känner denna tanka, hwilket intryck döer den då ej göra på mitt hjärta? Den wanart, som bor i mig, den skuld, som hwilar öfwer mig, kunde icke försonas, utan med Jesu upoffrande. Så odräglig synden är för den Aldrahögstes rättfärdighet, så affskywärd måste jag och wara för hans helighet, om jag förblifwer i det synda-tillstånd, i
 hwil-

(u) Joh. 1: 29. (v) Ef. 5: 4, 5.

hvilket jag genom födslen blifwit författ, om jag ännu mera ökar mitt naturliga fördärf med upsåtliga synder. Skall jag sluta till skuldens storhet, som hwilade öfwer mig, af den lösepenning, som för mig måste betalas; till det hat, som HErren känner för synden, af den kärlek JEsus mig bewiste; till syndens storhet, af Offrets storhet: huru oren är jag då icke af naturen, och huru mycket orenare är jag icke blesiren igenom mina synder, så många, som jag känner, och så många, som ditt öga allena ser, Du helige och Rättfärdige!

Huru mycken orsak har jag då icke, såsom syndare, att bäfwa för min Guds rättfärdighet, och huru litet känner jag icke denna rättfärdighet, då jag ej bäfwar för denna samma! Hwad skulle mera lifligt lära mig att känna den, än min Guds sonares lidande. Alla hans plågor, hans in- och utwärtas qual, afmåla för mig det straff, mina synder förtjänt, och det straff, som wäntar mig,

om

om jag ej deltaget i des lidande. Denna oändliga själaängest, med hwilken Jesus kämpade, då han, nedbögd i Gethsemane, ropade: Min Fader! om möjligt är, så gånge denna kalken ifrån mig, dock icke som jag will, utan som Du will (x). Denna själaängest är mig en spegel, i hwilken jag skådar de själaqwal, som wänta mig, så framt jag slutar mitt lif i wantro och obotfärdighet. Denna outhärliga känsla, som på korset bewekte honom att ropa: Min Gud! Min Gud! hwi hafwer Du öfvergifwit mig? (y) den wisar mig det tillstånd, i hwilket jag stannar, om jag förlästar det stora medel, Gud anwist mig till min salighet. De smärtor hans heliga kropp måste utstå, wisa mig de smärtor, som annars aldeles skulle öfverwäldigat mig, om min Fårsonare ej burit dem för mig.

Kan jag lifligen föreställa mig allt detta, utan att känna ångslan och förskräckelse för den

(x) Matth. 26: 39. (y) Matth. 27: 46.

den oändliges rättfärdighet, som är en förtä-
 rande eld emot synden? Men jag vill lindra
 denna ångslan och denna förskräckelse, som å-
 tankan af mina synder och Guds rättfärdig-
 het billigt bör injaga hos mig, jag vill lin-
 dra den, med att taga min tillflykt till den
 lidande och döende Jesu kors. Då jag ser
 min Medlare i den ångest och kamp, som
 mina synder honom wällat, då jag med tan-
 kan följer de blodiga fotspår af det oändli-
 ga Offret, som han så willigt frambragte in-
 för sin faders rättfärdighet, då jag af hans
 döende munn hörer denna stera (själasfö-
 nöjande) försäkran: det är fullkomnadt: all-
 ting war nu fullkomnadt; hela försonings-
 planen war fullkomnad. O! då jag ser, då
 jag hörer allt detta, så återkommer tröst, lugn
 och frimodighet uti min själ. När Sinai
 nu förskräcker, så tröstar Golgatha mig, när
 Lagen förbannar, så frikänner Evangelium;
 ty jag wet att där är ingen färdömmelse för
 dem, som äro i Christo Jesu. Denna gla-

da wißhet skall upmuntra min själ att framdeles lefwa för honom, som för mig dödd och upstånden är.

Men, ack! just därför är det mig så svårt att lefwa för Christo, efter jag så mycket lefwer för werlden och mig själf; jag will därför framdeles bemöda mig att försaka werlden och mig själf; och Jesu döds betraktelse skall styrka mig i detta saliga bemödande. — Af hwera skulle jag likwäl bättre lära att försaka werlden, än af Jesu Christo? Han upoffrade sin wilja, för att underkasta sig sin Faders, han försakade sig själf, för att utföra det stora wärf, för hwilket han war kommen i werlden. Han hatade hwarcken sig själf, eller sitt lif, eller werlden, i hwilken han sig uppehöll; men hans kärlek till Gud brann så starkt i hans själ, att han, med en stilla undergifwenhet, beslöt lemna sina wänner, sina käraste wänner, för att undergå en misådäares skymf, utstå den här-

daste pina, och under de wäldsamaste själs
 och kroppss qwal upgifwa sin ande, då hans
 Faderns ära, och människornes räddning for-
 drade detta offer. — Detta fordrar Herren
 äfwen af mig; men intet mer. Han will att
 jag skall underkasta min kärlek hans kärlek;
 han will således, att jag skall förswaga min
 kärlek till mig själf, till mitt lif, min egen-
 dom, mina nöjen; att jag skall wara beredd
 att upoffra allt detta, då hans namn därige-
 nom kan förhärligas, hans wilja upfyllas,
 och mina medmänniskors lycksalighet befräm-
 jas. Herren förbjuder mig icke att älska mig
 själf, mitt lif, mina wänner; han befäller
 mig ej att bortkasta den wärdighet och de ä-
 godelar, hans försyn skänkt mig, han begär
 ej, att jag skall nedlägga mina ämbeten, och
 förbyta mänskliga sammanlesnaden emot ohyg-
 geliga ödemarker; nej, jag får älska hwad
 naturen icke tillåter mig att hata; men min
 kärlek bör wara ordentlig, måttelig, och för-
 nuf-

nustig; jag får behålla hwad HErren tillåtitt mig äga; men Jesu efterdöme lärer mig, att jag alltid bör wara willig att boretgifwa det jag äger, och lemna det jag älskar, när jag på intet annat sätt kan wisa den tro, den lydhad och den kärlek, jag är skyldig honom, som jag bör älska öfwer all ting.

Ack! måtte jag dagligen stärkas i denna kärlek, på det att, när HErren en gång fordrar ett sådant offer af mig, jag då icke må wara owillig att frambara, eller alldeles neka honom det! Den lidande Jesu eftersyn, bör upmana mig till detta för mig själf så saliga upoffrande. Därföre har han lemnat mig sitt efterdöme, att jag skall träda i hans fotspor. Jesus Christus försakar sig själf, försakar en hel werld med all dess herrlighet, lider och dör, då hans Fader fordrade denna själf-försakelse af honom; kunde jag då anse mig för hans sanna tillbedjare, om jag wele ifrån hans fotspor, om jag låt min egen-

Kärlek behålla öfverwigten i mitt hjärta öfver kärleken till min Gud?

Och, ty wår! jag känner denna syndiga öfverwigt så ofta; därför är jag aldrig så förnögd, så lycklig, som jag kunde wara. Will jag smaka någon sann, någon ostörd lycksalighet, så måste jag tråda i Jesu fotspår, och försaka mig själf, såsom han försakade sig. O! kan jag wäl nog beundra det wåndliga ädelmod, den ostörda undergifwenhet och själa-stillhet, med hwilken min Förlofsare uthärdade och öfverwann de smärtsfullaste qwal! Med hwad lugn ser han sina fienders wtåliga bemödande, som endast önskade hans undergång! Med hwad stilla frimodighet hörde han ej hela det uprörda folkets skri, hwilket han med så oräkneliga wålgärningar gjort sig förbundet: korsfäst, korsfäst honom! Huru ömt sörgde han icke ännu på själfwa korset, för sin efterlemnade moder, den han öfwerlät åt sin älskade Lärjunges försorg! Huru ståndaktigt

aktigt betraktade han icke sine fienders wilda glädje, som med sina bespottelser sökte fördrä hans smärtor! Huru människodmt bad han icke åsven för sina förföljare! Med hwad undergifwenhet anbefallde han ej sin själ i sin Faders händer! Huru stilla nedböjde han ej sitt hufvud! Huru frimodigt uppgaf han ej sin ande! Denna sinnes storhet, denna undergifwenhet, denna ståndaktighet, detta själslugn war en werkan af den själf-försakelse, i hwilken JEsus Christus beständigt sig öfwat. Denna lyckliga sinnesförfattning skall och blifwa min lön, så framt jag i tid arbetar på att försaka mig själf och werlden. Werldens förföljelser, människornas orättrådighet, kroppsplågor, och sinnesqwal skulle då ej helt och hållet beröfwa mig min själs ro och min ståndaktighet; jag skulle då kunna mista en hel werld, utan att min själ förlödade sitt lugn. Jag skulle då, såsom Christus JEsus, tåligt lida och roligt dö, efter jag länge, in-

nan det ännu fordrades af mig, upoffrat mig
 själf och mitt lif åt HErran. Åh! om min
 himmel än är aldrig så klar och så leende,
 så bör jag dock billigt wänta, att jag, lika-
 som andra människor, skall i dag eller i mår-
 gon, uplefa plågernas och förtryckets dagar;
 huru kan jag med en så bräcklig kropp, i en
 så orolig werld, i sällskap med människor,
 som äro ombytliga och orättwise, göra mig hopp
 om en beständig och waraktig lycka? Jag
 wet, att min afskedsdag nalkas, och att den
 kan, innan jag förmodar, öfverraska mig;
 jag will därför i tid, efter Jesu exempel,
 försaka mig själf och werlden; hans stora
 efterdöme skall undersödja mig i dämpandet
 af min öfwerdrifna kärlek till werlden och
 mig själf, på det att mitt lidande en gång
 må kunna blifwa såsom hans lidande, och
 min ändalykt, såsom hans ändalykt.

Ja, då skall betraktandet af Jesu död
 också bewäpnas mig emot dödens förskräckelse.

Ingen ting är dåck wisare, än att jag en gång skall lemna detta jordiska, och ingen ting naturligare, än att jag fruktar detta stora och högtidliga steg, som skall afgöra mitt öde för en hel ewighet; skulle jag då icke, medan jag ännu lefwer, bereda mig att dö, på det jag ej må öfverraskas eller hådanryckas, på en tid, då jag är minst skicklig att höra dödens budskap utan förskräckelse? Om jag därför intill denna dag försummat denna wigtiga förberedelse, om jag hittills ledt dödens betraktande från min själ, efter dessa tankar wäckt fasa hos mig, så will jag nu fullgöra, hwad jag förut uturaktlatit, jag will i dessa dagar tillstoppa de källor, ifrån hwilka min fruktan för döden hafwer sin uprinnelse. Ingen tid är härtill beqwämare, än den, då jag inställer mig för Jesu Christi altare, och den döende Jesus lifasom målas för mina ögon. Ack! att jag dåck måtte wara rätt nitisk, redlig och allwarlig i denna wigtiga för-

beredelse; det är kanske den sista gången jag bewistar denna heliga måltid.

Hwad är det som gör mig tankan om mitt sista afsted ifrån werlden så ryslig? Är jag kanske ej wiß nog om min själs odödlighet, min kropps tillkommande upståndelse, och den bättre werld, som är beredd för min själ? Hwad skulle då wara kraftigare att öfwerwinna dessa ångslande twifvelsmål, än betraktelsen af Jesu Christi död? Huru kan jag twifla om min andes odödlighet, och min kropps upwäckelse ifrån döden, när jag ser Jesum besälla sin själ i sin Faders händer, när jag hör honom gifwa den misådådaren, som dödde tillika med honom, den glada försäkran om des själs öfvergång till de sällas lyckliga boningar, och när jag ser honom själf, efter döden, komma tillbaka till lifwet? Min Återlösare, som war en människa, så wäl som jag, dör och återfår lif igen; huru skulle då jag, som är af samma natur, kunna

na

na dö utan hopp om ett bättre lif, och en förestående förnyelse?

Hwad är det som gör mig åtanke af mitt sista afsked så ryslig? Är det åtanke af denna werlden, mina ägodelar, mina nöjen, mina wänner, som jag genom döden beröfwat? O! då will jag nu så mycket mer öfwa mig i själförsäktelse, och Jesu döds betraktande skall styrka mig i denna saliga öfning; jag will bemöda mig att mer och mer lösa de band, som fångla mig wid jorden, att således med mitt hjärta lyfta mig emot himmelen, på det jorden med dess herrlighet, på detta afstånd må blifwa så mycket mindre och obetydligare i mina ögon; mitt wistande skall framdeles wara ofwantill, där Jesus Christus är, där mitt rätta fädernesland, mitt sanna mål, och ewiga bestämmeelse är.

Hwad är det, som gör mig åtanke af mitt sista afsked så ryslig? Är det åtanke af mina synder, af den förestående räkenskapen,

pen, och den Rättfärdiges domstol? Ja, denna åtanke skulle wara mig förfärlig, utan wissheten om min försoning. Men nu wet jag, att JEsus Kristus burit mine synder, är död för mig, och gick med sitt eget blod in uti det aldrabelgaste, där han ock funnit för mig en ewig förlofning (3). Frimonigt wägar jag nu säga: ho will aflaga den som Gud hafwer utkorat? Gud är den, som rättfärdigar. Ho är den, som will fördöma? Kristus är den, som lidit hafwer döden: ja, han är ock den, som upwäckt är; den ock sitter på Fadrens högra hand, och manar godt för mig (*). Denna glada wisshet om mitt benådande skall styrka min själ emot alla ewighetens förskräckelser; jag will däck wakta mig att jag ej hadanester med upsätliga synder gör mig denna nåd owärdig; jag will bedja, kämpa och löpa, intill des jag winner min klenod, och då med frimodighet wandra fram till

(3) Ebr. 9: 12.

(*) Rom. 8: 33, 34.

till den bättre werlden, ehuru mörk och ryslig den ock må förekomma mig; där skall jag finna den Jesum på domstolen, som tillfredsställt den Dändliges rättfärdighet, burit mitt straff, och med sitt blod på korset, utplånat alla mina synder.

Ack! att jag då icke måtte uphöra att strida med mig själf, förrän jag, igenom beaktelsen af Jesu död, öfverwunnit min fruktan för döden, och känner mig beredd att med oförsträckt mod höra Herrans röst, då han en gång kallar mig. Dessa Gudomliga, dessa tröstfulla sanningar: Jesus, min broder dö, och får lif igen; Jesus, min försönare, är utgifwen för mina öfverträdelsers, och upstånden för min rättfärdighets skuld: måtte dessa sanningar wara så djupt intryckte i mitt hjärta, att när mina aftagande krafter förkunna mig mitt förestående slut, jag då må känna dem i all deras tröst och styrka!

Betraktelsen af Jesu lidande och död skall således wara mig en kraftig upmuntran till min omvändelse, en mächtig driffjäder till min själförfälskelse; den skall och blifwa mig en kraftig grund till tröst emot dödens och ewighetens försträckelser. Hvad mod, och kraft, och styrka, skall jag ej då känna wid mina dagars afton, när jag så tidigt, igenom Jesu döds betraktelse, stridt emot min naturliga fruktan för min egen död! När mina leflamliga ögon förmörkas, skall jag, med tronens ögon, kasta en blick af hopp, igenom grafwens skumma natt, in i min förlofades rike, och se min salighets både begynnare och fullbordare på Guds högra hand. Jag skall, då mitt samwete, i detta förfärliga ögnablick, anklagar mig, uti hans lidande och död skåda min försoning. Hans död skall då ingjuta uti mig en lifnögdhet om det jordiska, och en längtan efter det himmelska lifwet. Jag skall då, lika så frimodig, som han, se mitt

slut

flut nalkas, lika så sagtmodig, som han, förlika mig med mina fiender, lika så ståndaktig, som han, skåda mina förjande wänner, dem jag måste lemna, lika så lugn, som han, förkunna de omkringstående, att min lefnadsban är fulländad, lika så förtröstanfull, som han, befalla min själ i min Faders händer. O härliggjorde Gersonare! Ware din kraft verkande med mig uti min swaghet, att de betraktelser, jag här anställt öfwer din pina och ödd, icke må wara fruktlöse för min själ, att de må fylla mit hjärta med dessa heliga upsåt, med dessa saliga känslor, att jag aldrig må glöma dessa upsåt, aldrig förlora, helt och hållet förlora dessa känslor; då, när jag en gång skall aflåda denna jordiska hydda, skall min ända blifwa såsom din. Amen.

Cap. 3.

Den Sinnesförfattning, med hwilken
wi skole gå till den heliga Nattwarden.

Då jag betraktar mig själf i mitt besmit-
tade och fördärfwade tillstånd; då jag
skådar så mycken ordning i mina tankar, så
mycken obetänksamhet i mina ord, så mycken
håstighet i mina begär, så mycken wäldsam-
het i mina sinnesrörelser, så mycken tröghet
till det goda, så mycken färdighet till det on-
da; då jag finner hos mig så mycket ondt,
som jag gjort, och borde ånde satt; så mycket
godt, som jag ålidsatt, men bördt och kun-
nat göra; då jag jämför denna min skraff-
barhet, med Guds helighet, dessa mina öf-
werträdelser med Guds rättfärdighet, och wet,
att denne Guden är rättfärdig; att han en
gång skall wisa sina lagars öfwerträdare, att
han icke gifwit dessa sina lagar förgäfwes, en
gång skall förhårligas genom wårt tuftande,
då wi ej wille förhårliga honom genom wår
lyd-

lydnad; en gång måste bewisa för sina förnuftige wareser, att han är lika så oändlig i sin rättfärdighet, som han är i sin barmhärtighet. Uck! dese sanningar så onackelige de i sig själfwe äro, så ryslige ware de då åfwen för min själ, så fulle af ångest och förfärande! Då jag betänker min obödlighet och min ewighet, och en rättfärdig domare i denna ewigheten, huru fruktanswärd måste då icke denna ewigheten blifwa för mig? Jag, som är så fördärfwad till hela min natur, huru skulle jag blifwa förenad med det heligaste wäsende? Mörkret kan dock icke förenas med ljuset, Christus icke med Belial? eller rättfärdigheten med orättfärdigheten? (a) Jag, som är beswärad med så många synder; mina gärnings-synder äro många, och ännu flere mina uturaktlåtenhets synder, och alla upfordra de Guds rättfärdighet; huru skall jag i ewigheten kunna bestå för den rättfärdiges dom-

(a) 2 Cor. 6: 14, 15.

domstol! Vid denne tanke skulle redan ewighetens lågor antända min själ, om jag ej hade uppenbarelsens teck: Wi hafwe förlofning igenom hans blod och syndernas förlåtelse: (b) Medan wi nu rättfärdige wordne äro af trona, hafwe wi fred med Gud, genom vår Herre Jesum Christum: (c) där är ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu.

O denna glada, denna förnöjande tanke: Jag har förlofning igenom Jesu Christi blod, genom hans blod har jag syndernas förlåtelse: igenom honom hafwer jag fred med Gud; i förening med honom hotas jag af ingen fördömmelse. Denna glada, denna förnöjande tanke, hwad plikter ålägger den mig ej? Hwad sinnes författning borde den ej upväcka i min själ? Hwad känslor borde den ej söda i mitt hjärta, nu, då jag inställer mig för Jesu altare, att på ett så högtidligt sätt

ihug-

(b) Eph. 1: 7. (c) Rom. 5: 1.

ihugkomma det stora försoningsoffer, som för världens och mina synder blef framhaft? O! det är kärleken till Jesum Christum, som wid denna åminnelse måltid helt och hållet borde uplifwa mig. Minnet af de aldra största och wigtigaste wålgärningar bör billigt föda i min själ de varmaste kärleks känslor för wålgöraren. Detta fordrar han af sina sanna tillbedjare, och huru mycken rätt har han icke att fordra det? Detta war Jesu förmaning till sine lärjungar i det tal, han höll, sedan han utdelt den heliga Mattwarden: Såsom Fadren hafwer älskat mig, och jag hafwer älskat Eder: så förblifwer beständige i min kärlek. Om I hållen min bud, så förblifwen I uti min kärlek: såsom ock jag hafwer hållit mins Faders bud och förblifwer i hans kärlek (d).

I denna Jesu Christi befallning innehålles den sinnesförfattning, han fordrar af
 dem,

(d) Joh. 15: 9, 10.

dem, som wilja inställa sig för hans Altare. — Jag skall älska honom, jag skall med min lydnad wisa, att jag älskar honom. Är det då något obilligt i denna fordran? något som strider emot min natur? något, som öfwerstiger mina krafter? hwem skulle jag kunna älska, när jag icke älskar min högste wälgörare, och om jag ej älskar honom, huru owärdig är jag då icke hans wälgärningar. — Jesus Christus förnedrade sig själf, på det jag skulle uphöjas, han kämpade, på det jag skulle frönas, han dödde, på det jag skulle lefwa; hwilken kärlek! Skulle jag då åtminstone icke känna detsamma för Christum, som jag känner för en annan wälgörare? Och, om jag ej känner det, huru kan jag då tro, att jag är en wärdig gäst wid denna heliga måltid, som är stiftad till äminnelse af den högsta kärlek, stiftad, för att i min själ tänka de varmaste känslor af genkärlek?

Men jag tror väl och, att jag älskar Christum; måtte jag endast ej bedraga mig i denna tro; huru farligt wore detta sjelfbedragande! Att jag just icke hatar Christum, icke förföljer, icke bespottar honom, det är ingen kärlek; att jag med munnen kan aflägga denna bekännelse: Christus har älskat mig, jag bör därför älska honom tillbaka, det är ingen kärlek; att jag, i det jag nedfaller för Jesu altare, förnimmer några hastigt uppstigande warma känslor, som kan hända samma ögnablick öfvergifwa mig som jag lemna altaret, det är ingen kärlek. O! om allt detta wore kärlek till Christum, huru lätt wore det icke då att älska honom; den säkraste syndare skulle då väl och kunna älska honom. Nej, min kärlek till Christum måste vara verkande och fruktksam; den måste åtminstone hafwa samma verkan, som den kärlek, jag känner för en annan wän eller wälgörare. Och hwad gör jag, när jag älskar

en wån? Hurudane äro då mina känslor? Hurudana mina bemödanden? Jag söker att likna honom, jag söker i all ting att rätta min wilja efter hans. Dessa äro kärlekens verkningar, dessa äro deß säkraste kännetekn. Samma verkningar bör också min kärlek till Jesum hafwa; då wet jag, att jag älskar honom, då wet jag, att jag bär det sinnelag med mig till Jesu altare, somt fordras af en wärdig Natthwardsgäst.

Så framt jag älskar Christum, bör det också wara mitt heligaste, mitt ifrigaste bemödande att kunna likna honom. Detta är mitt bemödande då jag älskar en wån. Hur upmärksam kan jag då icke wara för att dana mitt hjärta efter hans, och mina tänkesätt efter hans? Hwad han älskar, will jag icke gärna hata, hwad han hatar, will jag icke gärna älska; ty ju mer jag liknar honom, ju mer wet jag att jag behagar honom. Tänker jag på samma sätt i anseende till

till Christum? Om jag det ej gör, huru kan jag då tro, att jag älskar honom? Är hans wandel det endaste mönster för min wandel, och hans fotspår de käraste regler för hela mitt förhållande? Finner jag ingen skönhet i Christo, som jag icke önskar att kunna göra till en prydnad för min själ? I Christo finner jag ödmjukhet emot de ringare, saktmodighet, emot fiender, medlidande emot eländige, sannfärdighet i hans ord, wälgörande i hans gärningar, skonsamhet emot de swage, nitälskan för Herrens ära, tålmod under lidande, redlighet i hela hans wäsende: huru mycket har jag då danat mig efter dessa stora efterdomen? eller huru mycket ärnar jag framdeles råtta mig efter dem? Så framt det åtminstone är mitt fasta och heligaste beslut att hädanefter allt mer och mer dana min själ efter hans själ, och hela mitt tänkesätt efter hans tänkesätt, att icke uphöra med detta arbete, så länge ett enda drag felar mig,

som jag finner i Jesu Christi bild; O min Gud! så styrk Du detta saliga upsat, så att jag icke allenast fattar, utan ock håller det! Huru mycket ädlare och fullkomligare skulle jag då icke blifwa, innan jag nästa gång inställer mig för ditt altare, och ju mer jag stiger i fullkomlighet, ju mer skall jag också stiga i lycksalighet, i samwetsfred, och själaro. Med hwilken frimodighet, Min Försornare! kunde jag då icke inkänna mig wid ditt bord, med hwad glädje kunde jag då lemna det; ty då wiste jag, att jag älskade Dig, att Du älskade mig tillbaka, och för mig beredde alla dina saligheter.

Men som min kärlek till Christum bör kraftigt upmuntra mig att lifna honom, så bör den också wisa sig i hela min wandel, genom en glad, willig, oinskränkt och beständig lydriad; ty utan denna lydriad hoppas jag förjåfwas i min själ uprätta Jesu Christi beläte. Om J hållen min bud, så blifwen

men J wid att älska mig, säger Christus; den mig älskar, håller min ord, säger han på ett annat ställe (e), och hans Apostel upprepar samma regel: Derpå wete wi, att wi älske Gud, då wi hålle hans bud (f). — Huru tydligt, huru säkert och huru naturligt är icke detta kännemärke? Jag kan icke älska Christum, utan att lyda honom. Talar icke min egen ärfarenhet för denna sanning? Då jag älskar en fader, en wän, en wälgörare, huru upmärksam är jag då icke på hwart ögnakast? hwarenda wink är min lag. Huru bemödar jag mig icke att foga mig efter min wän: den beswärligaste möda, huru lätt blie den mig icke, allenast jag därmed kan behäga honom? Huru stor är icke min grämselse, när jag någon gång, emot min wilja, förtörnat honom? Huru otålig är jag ej, innan jag åter förlikat mig med honom, och huru blyges jag ej, äfwen sedan jag försonat mig? Skulle min kärlek till Christum wäl hafwa

(e) Joh. 14: 23. (f) 1 Joh. 2: 3.

någon annan werkan? älskar jag honom, skulle jag då icke vara likaså omtänksam att fullgöra hans heliga befallningar, likaså otålig och misnögd med mig själf, då jag, ändå emot min wilja, dem öfwertrådt? Älskar jag honom, borde då icke hans wilja vara mitt endaste rättesnöde, och min egen wilja det käraste offer jag kunde gifwa honom? Älskar jag honom, borde då icke hwarje bud blifwa mig lätt, hwarje lag vara mig dyrbar? men den borde vara mig den käraste, som är swårast för mig att uppfylla, den, som finner största motsäändet i min natur, och måst strider emot mina älskade begär, emedan jag, just i det jag uppfyller den, aflägger det största bewis af min kärlek?

Men ack! då jag säger mig, hwad jag borde göra, säger jag mig ock, att jag ej gjort det. Jag öfwerträder wäl icke alla Jesu Christi lagar; ty ho är så fördärfwad, att han skulle öfwerträda dem alla? men håller jag

jag dem därföre alla? Och, den som håller hela lagen, och syndar på ett, han är saker till allt (g). Jag håller väl Jesu bud, då det ej kostar mig någon möda att fullgöra dem; men där det kostar kamp och strid, och själförfärlighet, att fullgöra dem, där upoffrar jag, för hända, Jesu Lagar för mitt fördärfs Lagar, och äfsidosätter Jesu Christi wilja, för att tillfridställa min egen. Och kan jag då själf tro, att jag älskar Christum, då skulle jag äfwen kunna tro, att den älskar mig, som emot mig wore lika så sinnad; och kan jag då tro, att jag med sådant sinnelag älskar Christum? Men älskar jag honom icke, så är jag beröfswad den wigtigaste egenskap, som fordras hos en wärdig gäst wid hans kärleksmåltid.

O min Gud! upstånd Du då själf denna kärlek i mitt hjärta, och styrk, med denna kärlek, min lydriad! Swad gagnar det, att jag delar min lydriad imellan Dig och mig,

D 5

(g) Jac. 2; 10.

mig, att jag offerar på Ditt altare, och min
 egna wanarts altare? Denna ofullkomliga
 lydnad, detta delade hjärta, denna haltande
 Christendom kan ju icke vara Dig behaglig?
 Du fordrar hela mitt hjärta, hela min lyd-
 nad, en oinskränkt lydnad fordrar Du; en-
 dast denna lydnad är ett bewis, att jag äls-
 skar min Gud, öfwer all ting, älskar honom
 af allt mitt hjärta, af all min själ, af all
 min häg och af all min förmåga. Mätte jag
 allenast känna hela denna oinskränkta kärlek;
 då skulle jag också öfwa en helt oinskränkt lyd-
 nad, och, när jag bewisar denna lydnad, då
 först älskar jag mig själf.

Alla min Guds lagar, alla Jesu Chri-
 sti bud och befallningar syfta ju icke på an-
 nat, än min egen lycksalighet; men om jag
 öfwerträder en enda, så förstör jag strax min
 egen lycksalighet, och min själaro. Huru
 ofta har min egen ärfarenhet öfwerlygat mig
 om denna sanning? Ju fullkomligare jag up-
 fyller

fyller dem alla, ju mer befordrar jag mitt
 samvetslugn; ty jag båsvar icke för Gud,
 och blyges icke för människor: min förnöjelse
 i alla lifwets widrigheter; ty jag wet, att
 de icke äro straffdomar af en förtörnad Gud,
 utan kärliga tuktanden af en öm fader: min
 frimodighet emot dödens annalkande; ty jag
 wet, att min död är en öfvergång till lifwet.
 Ja, alla Jesu Christi befallningar äro en-
 dast kärliga anvisningar för mig till dyg-
 den; ty dygden allena är vägen till lycks-
 lighet. O! huru glad och willig borde jag
 då icke vara i min lydnad! hwem arbetar ej
 med glädje på sin egen lycka? Huru willig
 borde jag icke vara att framgent kufwa dessa
 mina syndiga begär, som wanhedra mig;
 att öfverwinna dessa mina böjelser, som ännu
 beherrska mig; att upoffra den delen af mitt
 hjärta till Guds tjänst, som ännu intill den-
 na dag tjänat werlden. Om jag ej framdeles
 arbetar på detta ändamål, huru litet älskar
 jag

jag då mig själf, huru litet känner jag icke då min egen lycksalighet?

Jo, HErre till detta mål vill jag framgent sträfva. Det är min föresats, mitt upriktiga upsat. Din kraft ware mächtig i min swaghet, att jag icke allenast begynner, utan ock fulländar, att jag icke förr uphör att strida med mig själf, än jag helt och hållet tillwunnit mig segren.

Äskar jag Christum, will jag wisa min kärlek med min lydnad, så måste min lydnad wara likaså willig, som oinskränkt, men ock lika så beständig, som willig. Swad gagnar det, att jag framträder för HErrans ansigte, att jag gör den allwetande de heligaste och största löften, och knapt lemnar HErrans altare, förrän jag åter bryter dem? Och ty wär! jag har wäl på detta sätt ofta brutit dem. Swad bätar mig denna flygtiga kärlek, denna obeständiga lydnad? Det heter, att den där blifwer beständig intill ändan,
han

han skall wara salig, att den, som blifwer trogen intill ändan, skall ärfwa lifsens krona (h). När jag nu stadnar på denna wäl begyndta ban, när jag åter glömer den trohet jag låswat HERRen, hwad salighet kan jag då wänta, hwad krona kan jag då hoppas i ewigheten? Denna krona, som endast är JESU Christi beständige stridsmän förwarad, kan icke falla på min lott. Att tråda fram för JESU Christi altare, att göra HERRen sina kärleks- lydnads- och trohets-löften, är en ed, som jag swär den Ewige, och huru högtidlig är ej denna ed, en ed i HERRans tempel, inför JESU Christi altare, i mina medchristnas åsyn, som äro witnen, att jag gjort den, en ed, som jag bekräftar med det heliga Sakramentet, och beseglar med det nya förbundets blod. Om jag nu bryter, upfåtliken bryter denna ed, då är jag en menedare, och har ökat alla mina öfriga synder med denna, den största af alla, med en

mens

(h) Uppenb. 2: 10.

mened; huru stor måtte ej då min förbrytelse vara? O! lika så godt wore det för mig, att jag aldrig ginge till HERRANS Bord, som att jag går, och å nyo bryter de löften af lydnad, jag gjort den Ewige.

Ja! af swaghet, owetenhet och öfwerilning kan jag bryta dem. HERREN förlåter denna förbrytelse, när jag allwarligen ångrar den. Människornas Fäder känner det stoft, af hwilket wi äre danade, och de mäktiga frestelser, som omgifwa oss, så länge wi wandre här nedre i förgångligheten, och ännu ej hunnit till vårt rätta fädernesland; men we mig, om jag upsåtligen bryter dem! We mig, om min kärlek å nyo utsläckes, om min lydnad åter förwändlas till elydnad! hwad gagnar mig då denna heliga förrättning? Den öfvar allenast tyngden af min fördömmelse och min olycka. Uet HERR! skulle jag vara olycklig nog at således falla, så uprätta Du mig åter; då jag stapplar, så understöd Du mig,

mig, och då jag willas ifrån den stig, som
 leder till min själs frälsning, så ropa Du
 mig straxt tillbaka, att jag ej går förlorad.
 Hjälp Du mig att kämpa en god kamp, att
 fullborda loppet, och behålla tron, att jag en
 gång måtte få emottaga den klenod, Du mig
 i ditt rike förwarat. När jag således, un-
 derstödd af din kraft, uppfyller Jesu befall-
 ning: Såsom Fadren hafwer älskat mig, och
 jag hafwer älskat Eder, så blifwen i min
 kärlek. Om I hållen min bud, så blifwen
 I uti min kärlek; såsom ock jag hafwer hål-
 lit mins Faders bud, och blifwer i hans
 kärlek. När jag åtminstone bär den rena af-
 sigt, det upriktiga upsåt med mig till Her-
 rans bord, att wilja fullgöra denna befall-
 ning, så känner jag den glada förnöjande
 wifsheten, att jag är en wärdig gäst wid den-
 na heliga måltid, och deltagar i alla de sa-
 liga fördelar, som Jesus Christus låfwat sina
 wärdiga gäster.

Cap. 4.

Förmånerne af den heliga Nattwardens wärdiga åtnjutande.

Af hwad jag ofwansföre sagt, inse wi, att wi, då wi infinne oss wid HERRans bord, dels bekänne JESUM för vår Försönare, som, af kärlek till vårt slägte, dödde för oss, och fordrar vår genkärlek tillbaka, dels för vår Öfwerherre, hwilken wi äre skyldige vår hela lydnad, och denna lydnad låfwe wi honom. Hwad saliga fölgher kunde då icke denna förwåntning hafwa för oss, allenast wi utförde den med det sinne, som af JESU sanna dyrkare fordras.

Wid åtnjutandet af den heliga Nattwarden bekänne wi JESUM för vår Försönare, som för oss gick i döden, på det wi skulle lif hafwa. Huru rik på tröst, glädje och förnöjelse är ej denna tankan för min själ: JESUS är min Försönare, som genom sitt eget blod gick in i det allrahelgaste, och fann för mig

mig en ewig förlofning. Den frimodighet,
 med hwilken jag nu genom honom wågar
 framtråda för nådastolen, den fulla wisshet
 jag känner, att mina synder, igenom honom
 äro afplanade, att min domare nu är min
 fader, en försonad fader, hwilket lugn måste
 icke denna frimodighet och denna wisshet in-
 gjuta i min själ, hwilken fred i mitt sam-
 wete, hwilken tröst i mitt hjärta! Lagen för-
 bannar mig icke, samwetet hotar mig icke,
 ewigheten försträcker mig icke. När jag ifrån
 Sinai hörer denna thordöns röst: förbannad
 ware den, som icke håller all lagsens ord, så
 att han gör därefter; så möd a mig från Gol-
 gatha idel leende nådestrålar, och ingjuta
 uti min själ ett nytt lif, en ny styrka och
 en ny munterhet på min wandring till ewig-
 heten. O! så rysslig åtanke af synden är
 mig; ty jag kan icke tänka på synden, utan
 att tänka på lagen; jag kan icke tänka på la-
 gen, utan at tänka på en Lagstiftare och en

Domare; så rylig denna åtanke därföre är mig, så salig och tillfredställande är däremot denna: du har en Försonare, dina synder äro igenom honom afplanade, dina misgärningar tillräknas dig icke, din orättfärdighet är öfverkyld med hans rättfärdighet; ty honom som af ingen synd wiste, honom hafwer Gud i mitt ställe ansett såsom syndare, att jag skulle wara inför Gud rättfärdig genom honom (i).

Min själ! föreställ dig en syndare utan den försoning, som dig genom Christum skedd är, i hwad för ett tillstånd känner han sig, eller i hwad för ett tillstånd borde han åtminstone känna sig, wid åtanke af en hel här af synder, ibland hwilka någre äro o-meterlige, men så många meterlige, ibland hwilka någre äro swaghetsfel, men så många upsäteliga förbrytelser. Om annars skilsmåsan ifrån Gud, beröfwandet af hans nåd,

fruk-

(i) 2 Cor. 5, 21.

fruktan för domen, och samvetets gnagande förebräelser, om annars dessa känslor hafwa något fastigt i sig, så måste en sådan syndares tillstånd wara det grusligaste ibland alla. Hvad förenig kan en oförsonad syndare hafwa med sin Gud? Wåra synder, säger en Prophet, skilja oss och Gud ifrån hwarandra (f). Det heligaste Wäsende, och den ohelige syndaren, huru skola de förenas med hwarandra? Men att icke stå i förenig med Gud, icke i samfund med honom, som till sin natur är det högsta goda, källan till all den lycksalighet wi här nedre kunne njuta, och i himmelen hafwe att förwänta, huru stor är ej denna olycksalighet! Och hwilket helfwete att känna, lifligt känna denna skilsmåsa!

Hwad hopp! kan en oförsonad syndare göra sig om Guds nåd? Att trampa Herrens lagar och bud under fötterne, och likwäl

E 2

wara

(f) Ef. 59, 2

wara ett föremål för Lagstiftarens nåd, är en motsägelse; men att vara beröfwad denna nåden, att känna sig öfverbewist, att man nöd-wändigst måste hafwa förlorat den, hwilken olycksalighet!

Swad förnöjelse kan' en oförsonad syndare känna i sitt samwete? Jo den drucknes, som sofwer på wraket af ett sönderslaget skepp, under det wågorna störta honom mot klipporna, och klipporne i afgrunden. Men när detta samwete nu en gång upwaknar, när det nu wäpnar sig med allt sitt ljungande emot syndarens hjärta, när det nu öpnar afgrunden under hans fötter, och icke en gång själwa denna afgrund är en tillflykt för Lagstiftarens wrede, hwilken olycksalighet!

Swad förskräckelse måste ej en oförsonad syndare känna för döden, och domen, och ewigheten? Och hwarje ögnablick förer honom denna ewigheten närmare, och han wet ej den stånd, som försätter honom, plötsligen kanske för-

förfätter honom däruti. Hvad fasa bör denne syndare ej känna, om han ser den brant på hwilken han snafwande wankar, och det swalg, som brusar under hans fötter? Missdådarens fasa bör han känna, som ej wet det ögnablick, då lagen uppfyller sina hotelser.

Men, låtom oss nu därpå draga denna slutsatts, och huru mycket är det tillönskandes, att denna slutsatts icke måtte blifwa en tott werkan af förståndet, utan en warm och lefwande känsla, wid hwilken egna årfarenheten talar i hjärtat; låtom oss därpå göra den slutsatts: Är syndens börda så tung, är åtan- kan af synder, af oförsonade synder, så fastlig, så måste wissheten om deras utplånande, och vår förlifning med Gud wara likaså salig. Wåra synder skilja oss ifrån Gud, vår försoning åter förenar oss med honom; våra synder beröfwa oss Guds nåd, vår försoning gör oss åter delaktige af denna nåd; våra synder upröra alla samwetets wägor och storm-

wäder emot oss, wår försoning dämpar dem, och utbreder ett stilla lugn öfwer dessa wågor; wåra synder ingjuta hos oss förfärelse för domen och ewigheten, wår försoning gör domen till wår frifånnelse, och ewigheten till wår belöning. O! hwilken tröst, hwilket lugn i min själ, hwilken frimodighet under bönen, hwilket tålmod under lidande, hwilket hjältemod wid dödens ankomst kan jag ej känna, då jag med sanning, med den fullkomligaste öfvertygelse kan säga: mina synder äro förlätne, mina misgärningar äro afplanade, han, som med sitt försoningsoffer gick in i det aldrachelgaste, fann och för mig en ewig förlofning! Hvad den berättagne i Evangelio kände, då Jesu nådefulla röst upprättade honom: ståt up, min son! dina synder förlätas dig, det samma måste och jag känna, samma tröst, samma glädje, samma själsförnöjelse; ty denna röst talar ännu i Evangelio till alla wärdiga nattwardsgäster, då

de

de gå ifrån HErrans Bord: Statt up, min son, statt up, min dotter, dina synder äro dig förlätna. Nu dristar jag instämna i Davids lässång: säll är den, hwilken öfwerträdelsen förlåten är, den synden öfwerskyld är, säll är den människa, som HErrn icke tillräknar misgärning. (1) Ja, när jag kommer med detta sinnelag till HErrans bord, som JEsus Christus fordrar, kan jag med glädje instämna i denna lässång.

Denna försoning kunne wi, det är sant, hafwa med Gud, innan wi besöke HErrans bord; ja innan wi besöke det, böre wi hafwa den; men det är ock lika sant, att den heliga nattwardens åtnjutande, är en utvärtes synlig pant på vår försoning och förlifning. När wi emottage brödet, så tänke wi innom oss själfwe, och wi tänke det ej allenast, utan en god Christen känner denna fulla öfwertygelsen i sin själ: så sant JEsu

E 4

lefa-

(1) Psalm. 32: 1, 2.

Iefamen utdelas för mina synder, så sant jag
 nu emottager detta bröd, och göres delaktig i
 hans kropps lidande, så sant är det, att mi-
 na synder nu igenom honom äro afplanade;
 när wi emottage winet, så känne wi i vårt
 samwete denna fulla öfswertygelse: Så sant
 Jesu blod är utgjutet för mina synder, så
 sant jag emottager detta win, och göres del-
 aktig i hans blods utgjutelse, så sant är det
 ock, att mina synder nu äro igenom honom
 afplanade, och mina misgärningar förlätne.
 Min Gud är mig nådig; han är mig icke
 mer en sträng domare, utan en försonad Fa-
 der. Jag är hans barn, som barn hans
 arfwinge, och Jesu Christi medarfwinge.
 Nu nedstiger den ena nådestrålen efter den an-
 dra i min själ, som känner sig lättare att
 löpa fram till sitt föresatta mål, då fruktan
 för domen och ewigheten icke mer besvärar
 hånne i dess frångång på dygdens och helig-
 hetens bana. Detta är den första förmå-
 nen af den heliga nattwardens åtnjutande;

alle.

allenast jag med ett rätt sinne bewisar denna
 äminnelse-måltid af Christo, såsom min för-
 sonare; jag skördar då alla de saliga frukter
 för mitt hjärta, som nödwändigt härstyta af
 wissheten om min försöning.

Men då wi inställe oss för HErrans al-
 tare, bekänne wi icke allenast Christum för
 vår försönare, den wi äre skyldige vår kär-
 lek, utan ock för vår Öfwerherre, som wi äre
 skyldige lydnad; och denna lydnad låfwe wi
 honom, offentligen, på det aldraghögstidligaste
 låfwe wi honom den. Detta är en ny källa
 till den lycksalighet, som denna heliga förrätt-
 ning kan förwärfwa mig, då jag fullbordar
 den med ett rättskaffens sinne. Då jag är
 wid denna heliga måltid, gör jag min Gud,
 min Öfwerherre, min Religions-stiftare de
 högstidligaste lydnads löften, jag aflägger in-
 för honom den heligaste trohetsed. Dessa lös-
 ten, och denna ed gjorde jag HErran i mitt
 dop, eller andre gjorde den på mina wagnar,

Då jag blef intagen till medlem i Christi kyrka. Dessa löften, och denna ed borde jag hwar dag göra. Hwarje mårgon då jag upstår ifrån min säng, borde jag säga till min wareses fader: Fader! wålgörare! det stod i din magt att taga mig ifrån de lefwandes antal; om Du endast toge din anda ifrån mig, skulle jag falla tillbaka uti mitt första intet, och åter blifwa till det stoft, hwaraf jag tagen är. Men Du skänkte mig ännu denna dag; denna dag skall därföre wara helgad Dig, din ära, mina medmänniskors wäl, och mig själf för ewigheten.

Så borde wi hwar dag tänka; men wisa dagar äro högtidligare för oss, än andra, wisa dagar fordra och därföre, mera än andre, dessa heliga föresatser af oss. Och hwad fordrar då icke den dagen, på hwilken jag inställer mig för den allwetande Gudens ansigte, för Jesu Christi altare! Ja, antingen jag tänker på dessa löften eller icke, så är detta

detta heliga wärf i sig själfst en anmaning till kärlek och lydriad af mig, och mitt deltagande däruti är en högtidlig förpliktelse att fullgjöra denna anmaning. Antingen jag tänker på dessa löf-en, eller icke, blir jag en menedare, omärdig Guds nåd, omärdig den försoning, som för mig är skedd, omärdig hoppet om det ewiga lifwet, om jag öfwerträder, upsåtligen öfwerträder de högtidlige förpliktelser mig här åläggas, och framhårdar i mina synder.

Swilken helig råddhåga måste icke denna betraktelse injaga hos mig, då jag knäfaller för HErrans altare, och gör dessa löften, samt afgifwer dessa förpliktelser, så framt mitt hjärta icke är upriktigt? Men är mitt hjärta upriktigt, huru salig kan icke denna för rättning då blifwa för mig till sina följder? Om jag alltid hade denne hörsambets och trohets ed för ögonen, som jag swurit HErrn; om jag hwar dag sade till mig själf:

Du

Du gjorde nu HErren det löfte, Du gjorde ju den Ewige den dyra förpliktelse, då Du sista gången låg inför HErrans Altare, att Du skulle strida med dig själf, kämpa mot ditt fördärf, öfverwinna dina lustar, kufwa dina begär, tygla dina sinnesöbresser, waka öfwer dessa frestelser och söka din fullkomlighet; du måste lägga dig winning att uppfylla ditt löfte, du måste båsfa att bryta din ed, på det att denna förrättning, som skulle tjäna till din frälsning, icke må blifwa din fördömmelse; om jag ofta, om jag hwar dag, då werldens, och mitt eget hjärtas frestelser angripa min själf, om jag lifligt nog föreställde mig det löfte, jag sist gjorde HErren, hwad styrka skulle jag då icke känna uti striden med mig själf, och werlden? Hwad helig upmuntran att kämpa en god kamp, och fullborda loppet? Hwilken synd skulle då blifwa dråglig i mina ögon, hwilket fel ursäkteligt? hwad för en helig rysning skulle jag ej hwar gång

kän-

Känna, då mitt samwete sade mig, att jag brutit detta det heligaste och högtidligaste af alla löften, då jag hörde denna thordönsröst i min själ: Du är en menedare, den Ewige ser din mened, och fördömer Dig? O! huru skulle jag bäfwa för mig själf, och darrande fly till honom, hwars kraft å nyo kunde uprätta mig ifrån mitt fall! Huru skulle jag då åter fatta mod, förnya mina krafter, och fördubbla mina steg på dygdens och helighetens ban, att jag en gång måtte få emottaga min Flenod, mitt smycke!

Men om Natthwardens åtnjutande således har allt det i sig, som kan affkräcka oss ifrån lasten, och upmuntra oss till dygd och rättfäffenhet, så har den äfwen uti sig allt, som kan göra oss lycksaliga. Hwad är det, som fyller wår själ med så mycken oro, och wårt lif med så många bitterheter? Hwad är det, som wäpnar samwetet emot oss med så många förebräelser, och döden med så mycken fasa?

fasa? Hvad annat, än våra synder och laster, våra omätteliga lustar, våra tygellösa passioner, dem wi hwarken fullkomligt wilje kufwa, eller fullkomligt kunne tillfredställa. Huru mycket lyckligare skulle jag då icke vara, då jag genom den Ande, som mäktigt verkar i min swaghet, kunde segra på mig själf, och mitt hjärta, kunde afsläggas mina onda wanor, öfverwinna min benägenhet och skicklighet till allt hvad syndigt är, rena mig ifrån all Kropps- och själs- smitta och fullborda min helgelse uti Guds fruktan? Då skulle min själ blifwa uplyst, och mitt hjärta återkomma till sin stillhet och sitt lugn.

Ja, denna seger kan jag winna mig öfwer mig själf och werlden. För HERRANS Altare will jag göra den Allwetande det högtidliga löfte, att jag ifrån nu will strida med mig själf, och utplåna den ena fläcken efter den andra utur min själ, som wanhedrar mig i det högsta Wäsendets ögon; jag will hwar dag

dag påminna mig, att jag gjort HErren detta löfte; förnämligast will jag, då frestelserna storma in på min själ, tänka på detta löfte, och denna tanke skall understödja mig i striden med mig själf; Jesu utsaga skall gifwa min swaghet kraft: hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han blifwer i mig, och jag i honom: (m) Den som blifwer i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt; ty mig förutan kunnen J intet göra. (n) Segren skall då blifwa på min sida, och jag skall, efter stridens möda, känna fredens lycksalighet.

Deßa äro de frukter, wi kunne insamla af Natwardens wärdiga begäende; detta den lycksalighet, som denna heliga förrättning oss kan förskaffa: tröst i själen, fred i samwetet, styrka i wår andeliga strid, ifriga bemöddanden för dygden, och all den sällhet, som naturligtwis af deßa heliga bemöddanden härfluter. Det är sant, alle de, som söka HErrens bord, skörda wäl icke deßa frukter, alle
del-

(m) Joh. 6, 56. (n) Joh. 15, 5.

deltaga wäl icke i denna lycksalighet; men denna heliga instiktelse är icke skulden därtill, att wi antingen misbruke, eller icke bruke den enligt sin afsigt. Känne wi icke den tröst, den glädje, den själs förnöjsambhet, som en syndare borde känna, som är förwifwad om sin försoning, så frågas hwad orsaken wäl därtill är? förmodligen den, att wi ej kände denna wisshet om wår för öniag, och denna wisshet känne wi, kanhanda, icke, emedan wårt samwete vittnar emot oss, att wi icke woro så beredde till denna heliga frestning, eller med sådana hjärtan bewistade den, att wi kunde få del i denna försoning. Wi känne tilläfsventyrs efter Natwardens anammande icke denna styrka, dessa nya kraf'er i srisden med oss själfwe och werlden; men hwad löften gjorde wi också för Jesu Christi Altare? Huru ifrige, huru redlige woro dessa löften? Huru länge tänkte wi uppå att wi gjort dem? Huru fasade wi att blifwa mene-

dare, genom deras brytande? Och skulle wi då undra, om wi, utan att äga en rättsskaffens Christens sinnelag, icke skördade en rättsskaffens Christens förmåner af denna heliga för rättning.

O! att jag då icke måtte göra denna falska slutsatts: Dessa förmåner har jag icke rönt af den heliga Natwardens åtnjutande, alltså äger denna instiftelse icke dessa förmåner. Nej, böner jag ej dessa förmåner, så bör jag snarare göra denna slutsatts: jag gick icke till HErrans bord med den sinnes beskaffenhet, som HErran fördrar af sina wärdiga gäster; mitt oberedda hjärta, min afwoghet, min obotsfärdighet, mina herrskande lustar, mina obändige passioner, mina matta föresatser, mina swaga löften, som dödde på läpparne, desse woro de fiender, som beröfwade mig så stora, så härliga frukter af denna för rättning.

Min Gud! jag will därförre denna gån-
 gen så allvarligen winlägga mig, att, med
 den tro, den ödmjukhet, den årfånsla af mitt
 intet, och den wisshet om försoningen, som
 för mig skedd är, nedfalla för ditt Altare, att
 jag kan upstå igen rolig af den saliga öfwer-
 tygelsen i min själ: Dina synder äro dig
 förlåtna; jag will denna gången knåfalla
 för ditt Altare med detta redliga och drygge-
 liga löf: O fader! O wälgörare! O Du
 min genom Jesum Christum försonade fader!
 Länge nog har jag tjänt mig själf, länge nog
 har jag tjänt werlden; ifrån detta ögnablick
 will jag tjäna Dig, i helighet och rättfärdig-
 het will jag tjäna Dig; för Dig allena will
 jag frambara mitt offer, och mitt rökelse.
 Ingen syndig lust, intet syndigt begär, skall
 wara mig själf förbehållet. Dig tillhörer he-
 la mitt hjärta, det skall wara ditt tempel och
 din boning. Med din kraft will jag fram-
 gent arbeta på att rena mig ifrån all både
 kropps

Kroppss och själs smitta, och fullborda min
 helgelse i din fruktan. Förbannadt ware det
 ögnablick, då jag upsåtligen skulle förtörna
 Dig. Uck! min Gud! måtte jag dåck med
 dessa tankar och dessa redliga föresatser nedfal-
 la för ditt Altare! Måtte jag dåck framgent
 arbeta på bibehållandet af desse tankars och
 föresatfers liflighet i min själ! då blir den-
 na heliga förrättning lycklig och säll för mig,
 då blifwa de frukter härlige och store, jag
 däraf skall skörda, frukter för tiden, frukter
 för en hel gränslös ewighet.

 Cap. 5.

Huru straffwärdt det är, att owärdeligen anamma den heliga Mattwarden.

Att det icke är likgiltigt, antingen wi med wärdiga eller owärdiga hjärtan nalkas HErrans Altare; att det owärdiga anammandet likaså wäl måste hafwa sine ofalige, som det wärdiga har sine salige följder, kan blotta förnuftet säga oss, om än Paulus icke sagt: den som owärdeligen äter och dricker, han äter och dricker sig själf domen. (c) Men detta språk blifwer ofta orätt förklaradt; och en oriktig förklaring därför har icke sällan gifwit swaga själar anledning till twifwelsmål och ångslan. Jag will därföre med få ord sätta detta ställe i sitt rätta ljus, innan jag går vidare. Twänne ting förtjäna här vår upmärksamhet, dels, hwad Paulus förstår med att äta och dricka owärdigt, och dels, hwaruti den dom består, som de ådraga sig, hwilka owärdigt äta och dricka. Den

(c) 1 Cor. II, 19.

Den första frågan: Hvad betyder på detta ställe, att äta och dricka owardigt? — De förste Christne hade deras så kallade kärleksmåltider. Rike och fattige församlade sig, och äto och drucko först med hvarandra, innan de bröto brödet, och drucko af winet till Jesu Christi åminnelse. Denna sed, som, rått brukad, kunde vara nyttig, blef igenom sitt missbruk skadlig. De rike föraktade de fattige, de som hade något, öfwerlastade naturen med förmycken mat och dryck; de fattige däremot, som intet hade, måste hungra. Man ser tydligen af sammanhanget, att Paulus slyftar på dese vordningar; och att begå sådane vordentligheter wid Herrens bord, kallar han äta och dricka owardigt, eller kanske bättre, att äta och dricka på ett ossickeligt sätt.

Den andra frågan: Hvad menar Paulus med den dom, som sådane gäster äto och drucko sig? — Jag swarar, att Paulus här

icke talar om den ewiga fördömselsen; han talar om timeliga straffdomar, med hwilka de på den tiden hemföcktes, som förhöllö sig ossickeligen wid HErrans bord, hwilket man ser af det följande: därför, säger han, äro ock många swage och franke ibland eder, och en stor del sofwa (p). I Christna kyrkans första tider war det nödigt, att HErrren på ett synligt sätt wärdade sin religions ära. Kyrkan stod under en hednisk öfverhet, som icke bekymrade sig om de inwärtas oordningar, som blefwo begångne emot Jesu lagar och Apostlarnes bud; HErrren straffade därför själf omedelbarligen dessa oordningar. Därföre blefwo en Ananias och Saphira hådanryckte igenom en hastig dödd (q). Därföre blefwo också de, som ossickeligen förhållit sig wid HErrans bord, på ett utomordentligt sätt straffade, än med hårda sjukdomar, än med en plötslig dödd; och härpå shtar

(p) I Cor. II, 30.

(q) Ap. G. 5, 1. o. f. w.

tar Paulus, då han säger: därför äro så många swage och franke ibland eder, och en stor del sofwa. Därföre att J, will han säga, på ett så oskickeligt sätt inställen eder wid HErrans bord, blifwa så många ibland eder hemsökte med hårda sjukdomar, därför blifwa så många på ett utomordentligt sätt ryckte utur lifwet. Detta är den dom, om hwilken han ofwansföre talar, den dom, de äto och drucko sig själfwe wid HErrans bord.

Wi se här af, att detta ställe icke passar till våra tider; wi hafwe icke dessa kärleksmåltider; wi kunne alltså icke heller begå de oordentligheter, om hwilka Apostelen talar. Det straff, hwarmed de förste Christne hemsöktes, brukar HErran icke heller i våra tider. Men följer därför däraf, emedan wi icke begå dessa oordentligheter, emedan wi ej hemsökas med dessa utomordentliga straffdomar, att det därför är lika mycket, huru wi gå till HErrans bord? Och att det är min-

dre straffwärdt, om wi förhålle oss på ett o-
 wärdigt och offickligt sätt wid denna heliga
 måltid? Jag har ofwanföre sagt, med hwad
 sinnesförfattning wi skole inställa oss wid HErrans
 nattward. — När wi söke HErrans
 bord med en sann kärlek till Christum, och
 det fasta kärleksbeslut att lyda honom, så gå
 wi wärdigt till HErrans nattward, eller,
 när wi äre så sinnade, som Christus will att
 desse gäster wid hans bord skola vara. När
 wi således begå HErrans nattward, utan
 kärlek till Christum, som af kärlek till oss låt
 sitt eget lif i döden; när wi icke hafwe den
 föresats att wisa honom vår kärlek med vår
 hörsamhet, med en willig, beständig och oin-
 skränkt hörsamhet, så begå wi den owärdigt;
 ty wi gå ej med det sinne, som Jesus Chri-
 stus af oss fordrar. Och skulle denna owär-
 dighet wäl till sin natur vara mindre straff-
 bar, än den, om hwilken Paulus talar? Jag
 will undersöka detta. Jag wägar wäl påstå,
 att

att de Christne, som i våra tider omvärdigt gå till Guds bord, äro likaså fördräfwade i sina hjärtan, som de förre, om hwilka Apostelen talar, hafwa likaså liten wördnad för denna heliga förättning, som de, och gifwa lika så mycken förargelse; de måste alltså wara lika så straffvärde i HErrans ögon, oaktadt de icke hemförkas med samma straffdomar.

En omvärdig nattwardsgäst är den, som utan kärlek till Christum, och upsåt att lyda honom, anammar den heliga Nattwarden; han öfvertredar Pauli förmaning: pröfwe människan sig själf, och så äte af detta bröd, och dricke af denna kalk (r). Men har wäl den, som omvärdigt går till HErrans bord, först pröfwat sitt hjärta? Skulle han wäl wägal att infinna sig wid HErrans altare, om han pröfwat det? När han i sitt hjärta updagade så mycken ljumhet och köld för den Återlösare, hwars kärlek borde fylla hela

§ 5

hans

(r) I Cor. 12, 28.

hans själ med den varmaste genfårleks låga, så många orena lustar, som han ännu älskar, så många syndiga sinnesrörelser, som ännu beherrska honom, och så liten våg att utrota dessa lustar, och dämpa dessa sinnesrörelser; skulle han väl då våga inställa sig för Herrens Altare? Och om det alltid är syndigt att öfverträda Guds bud, huru mycket större måste icke då en sådan förbrytelse vara, på en tid, då vi vilje nalkas hans bord, då vi vilje anropa hans nåd, då vi emottage en så högtidlig pant på hans kärlek? huru mycket större måste icke då den förbrytelsen vara att öfverträda denna Herrens befallning, pröfwe människan sig själf, att öfverträda den just på en tid, då vi låfwe, eller äminstone borde låfwa honom hela vår lydnad?

Men den öwärdige nattwardsgästen pröfwar, kan hända, sig själf, och torde tilläfwentyras äfwen känna sina orena lustar, sina
 vordent-

oordentliga sinnesrörelser, sina syndiga och lastwårda gärningar, och likwål framträder han för HERRANS Altare. Här wåxer hans förbrytelse. Det som tillförene endast torde warit en straffbar lätt sinnighet och oakt samhet, blir nu fräckhet, trottsighet och förakt för den wigtigaste och heligaste förrättning. Ho inbjudes till en wäl gbrares bord, som icke insinner sig i den drägt, som swarar emot den Mannens wårldighet som bjuder honom? Att handla emot denna anständighets lag, röjer förakt för sin beskyddare, och detta förakt gör honom des ynnest owårldig. På samma sätt är det beskaffadt med dem, som utan den ewangeliska wårldigheten gå till Guds bord. Christus fordrar, att hans gäster skola aflåda sig den gamla människan, och ikläda sig den nya, han will, att de skola inställa sig, prydd med kärlek och lydnad; och nu föra de med sig ett hjärta, som är ohelgadt igenom orena lustar, drucktet af sinligheterne och deras be-

går

går, eller en slaf under sinnesrörelserna, fångadt wid jorden och des intagande behag. Hwad kalle wi förakt för Herrens nåd, hwad kalle wi fräckhet, om icke detta? Sådane Christne inställa sig likaså bekymmerslöse wid denna heliga måltiden, som wid en annan wanlig måltid; ja, de bruka ändå mindre beredelser till den förra, än till den senare.

Denna förbrytelse blir ännu större igenom des affigter. En owardig nattwardsgåst, som har ett fördärswadt hjärta, och icke önskar att renas ifrån sitt fördär, hwi besöker han Herrens bord? Antingen söker han däruti en förtjänst, och hoppas endast igenom denna utwärtas handling förskaffa sig Guds nåd och sina synders förlåtelse, för att å nyo få begynna att synda; eller ock will han bedraga både Gud och människor. Han will åtminstone anses wara hwad han icke är, då han icke kan öfwertalas att wara det, för hwilket han will anses. Han påkläder sig

där-

Därföre ett sken af gudaktighet, hwars kraft han i hjärtat förnekar. Han anlägger helighetens mantel, men inwärtas är han oren och ohelig. Denna larf, är den icke ett förnekande af Guds helighet, allwetenhet och allestädesnärwarelse? Är den icke en Guds hädelse? Och skulle den oändlige låta gåcka sig af sina skapade warelser? Skulle han icke en gång wisa, att intet mörker är mörker för honom, att icke larfwen bedrager hans ögon?

Men en förbrytelse, ehuru straffwärdig den är i sig själf, tillwärer däcf alltid uti straffwärdighet, då den tillika igenom förargelsen blifwer skadlig för andra. Och hwad förargelse gör icke en owärdig nattwardsgäst uti Församlingen? De som förkasta nyttan och wigten af den heliga Nattwardens åtnjutande, beropa sig alltid på deras exempel, som år från år besöka HErrans bord, och likwäl framgent förblifwa lika så ohelige Christne, som de alltid hafwa varit. Denna in-

wänd-

wändning är bygd på ett oriktigt begrep om denna heliga förrättningens werkan. Detta nådemedel är blott ett bekräftelse-medel; det skall göra vårt hopp wisare, vår tro fastare, vår kärlek mera brinnande; men där nu hwarken hopp, eller tro, eller kärlek finnas, där måste detta medel, som i sig själft är kraftigt och werksamt, nödwändigt blifwa utan all både kraft och werkan. Det wore en förwänd slutsatts, om någon wille döma på detta sätt: detta läkemedel har icke hulpit hwarken för den, eller den sjukdomen, således äger det ingen botande kraft uti sig, således kan ingen därpå botas. Denna föda är skadlig för den sjuke, därför kan den icke heller styrka den helbrågde. Likaså oförnuftigt döma de, som sluta ifrån en eller annan nattwardsgästs oförbättrade tillstånd till detta wigtiga nådemedels fruktlöshet. Men desse o-wärdige gäster, som efter den heliga Nattwardens ånjutande lika så oförbättrade i sitt lef-

wer-

werne, lika så oförändrade uti sina hjärtan som tillförene, de äro skulden att detta salighetsmedel blifwer tabladt och föraktadt, i stället at de borde bewisa deß kraft i sin hela wandel. Är icke detta en förargelse, en förargelse af wårsta beskaffenhet? Wore det icke bättre, att de i detta oförbättrade tillstånd afhölle sig ifrån HErrans bord; de skulle åtminstone då icke hafwa att svara för mer, än sina egna synder; de skulle då icke störta sina medmänniskor med sig i samma fördärf, och igenom sin förargelse öka sina egna synder med främmande synder. Hvad under då, om HErran, för att undanrödjia en sådan förargelse, med synliga straffdomar hemsökte dese owärdige gäster, och utrotade dessa tistlar i menigheten, som, utan att själfwe bära någon frukt, endast draga näringsaftan ifrån hwetet.

Jag will ännu tillägga, att en owärdig nattwardsgäst, som af denna heliga förvättning

ning icke förbättras eller ändras, röjer ett ondt och förhårdadt hjärta. Ho kan emottaga dessa heliga århinder af den döende Jesu kärlek, utan att lefwande föreställa sig hans oskyldiga död och smärtsfulla lidande? Af denna heliga förvåning påminnas wi å ena sidan om Jesu innerliga kärlek, och å andra om Guds oändeliga rättfärdighet. Denna påminnelse om Jesu död, denna åtanke af hans kärlek, hwad skulle den annat föda i våra hjärtan, än en smärtsam bedröfwelse öfwer synden, för hwars skuld Jesus Christus blef korsfäst, en salig fruktan för den gudomeliga rättfärdigheten, som endast igenom ett så stort offer kunde tillfredsställas, en innerlig genkärlek till denne vår högste wäl-görare, som med en så ousägelig kärlek intill döden älskade människorna, och ett fast, heligt och tryggeligt upsat att följa, ära, lyda och tjäna honom, samt till hans tjänst offra honom tillbaka vårt hela hjärta, med alla des krafter, med alla des käraste lustar och begär.

Om

Om en döende wån med sin förmögenhet räddat oss ifrån ett tryckande armod, och satt oss i ett tillstånd, som wi kalle lyckligt, — däck denna liknelse är för matt att uttrycka Jesu Christi kärlek. — Men om wi för en grof förbrytelse wöre dömda till bålet; döden är redan tillredd, redan den låga upstånd, som skall firtåra oss; röken, blandad med eldslagorne upstiger emot skyarne; wi se dessa mörka rysliga molnen; redan känne wi på långt håll den sig utbredande hettan, såsom en försmak på de annalkande plågorne; alla våra lemmar tyngas af bojor, endast våra matta ben hafwa den olycksaliga friheten att släpa oss fram till detta fasans ställe; allt är i beredskap, endast bödelen wäntar på sista befallningen att nedstörta oss i eldswalget; och nu höre wi ett thordön, såsom af den sista basunen, hwilken skall förkunna werldens undergång; våra ben skälwa, våra knän digna neder, våra sista krafter öfvergifwa oss; man

uplyfter oss, med ilände steg bär man oss till
 eldhafvet; men här, wid sista steget imellan
 död och lif, möter oss en wän, han omfam-
 nar oss, uprättar vårt sjunkande hufvud, han
 gör en öfwerenskommelse med domaren, do-
 maren låter försona sig igenom hans död,
 med glädje går han nu i döden för oss, och
 wi räddas, wi sättas åter i frihet, ja ärfwe
 alla de ägodelar han efterlemnad: Han for-
 drar endast den wedergällning, att wi med
 tacksamhet skole ärhindra oss hans för oss så
 wälgörande död, att wi skole älska honom,
 såsom vår wälgörare, att wi på wisa tider
 skole samla oss till en kärleksmåltid, att för-
 nya minnet af hans wälgärningar, på det
 vår kärlek och tacksamhet icke efter hand må
 dö ut i våre hjärtan; men wi iakttaga det
 ena och försumma det andra; wi komme till
 sammans, wi äta, wi dricke, wi gå bort i
 gen, utan att tänka på wälgöraren, utan att
 ärhindra oss hans död, utan att tänka på
 hans

hans döds wigtiga följder för oss; wåra hjär-
tan blifwa kalle, kalle för alla känslor af kär-
lek och tacksamhet. — Hwad känne wi, då
wi föreställe oss denna liknelse? Känne wi
icke en innerlig owilja öfwer desse otacksam-
me? Fålle wi icke den billiga dom, att såda-
ne måste wara beröfwade alla goda och ädla
känslor? Skulle wi anse det obilligt, om den
första dödsdomen gick i verkställighet öfwer
desse otacksamma, desse känslolösa? Skulle
wi ej känna oss frestade att wara de förste att
anklaga och fördoma dem?

Och hwad är denna förbrytelse emot de-
ras, som utan kärleks och hörsambets känslor
inställa sig wid Jesu bord? Ja, hwad war
denne wälgörarens kärlek emot Jesu kärlek,
som med sitt lidande åter förlikade oss med
Gud, med källan till all wår lycksalighet,
som frälste oss, icke ifrån några få ögnablicks
plågor, utan ifrån en hel ewighets olycksalig-
het, som med sin död öppnade oss dörren till

odödligheten, den lycksaliga odödligheten; och huru stor måste icke då deras förhårdelse vara, som nalkas HErrans Altare, som emottaga dessa heliga påminnelser af hans utgifna lifamen och utgjutna blod, utan att med tacksamhet tänka på hans dödd, utan att wid betraktandet af denna oförelifneliga kärlek, känna den varmaste genkärlek.

Huru straffvärdt måtte det då icke vara, att med ovärdiga hjärtan annamma den heliga Nattwarden. Sådana människor öfvertråda, på en så högtidlig dag öfvertråda de HErrans uttryckeliga befallning att pröfwa sig själfwe; de wisa det oförsyntaste förakt för den heligaste förrättning; de söka med gudaktighet bedraga den Allwetande och sina medmänniskor; de gifwa menigheten den skadligaste förargelse; de röja ett ondt och förhårdadt hjärta. Hvad under då, om en förrättning, som skulle befordra deras lif, nu föres dem i döden.

Är det då så farligt och straffvärdt, att med ett oberedt och ovärdigt hjärta infinna sig wid Herrans Bord, o! så låtom oss då förest, innan wi nalkas denna heliga måltid, kalla våra spridda tankar tillbaka ifrån werlden, lemna alla våra timeliga sysslor, bringa våra sinligheter och lustar till hwila, i en stilla enslighet ransaka oss själfwa, och efterkomma Pauli förmaning: pröfwe människan sig själf, och äte så af detta bröd, och dricke af denna kalk.

 Cap. 6.

En Christens själspröfning, innan han går till den heliga Nattwarden.

Hela en Christens själspröfning, innan han går till den heliga Nattwarden, kan afgöras i dessa tre hufvudfrågor: Swart går Du? Swarföre går Du? Huru går Du? Dessa frågor will jag då allwarligen förelägga mig själf, och opartiskt beswara. O min själ! måtte du dock icke bedraga dig wid denna wigtiga undersökning! Mätte min egenfårlet icke förblinda mig, såsom han gjort så många andre, och kanske ofta äfwen mig själf! Nej, denna förblindelse wore farlig för min själ. På kannedomen af mitt eget hjärta beror hela min förbättring; huru kan jag söka att bota den sjukdom jag ej känner? Huru kan jag aflägga de fel och swagheter jag icke wet mig åga? Huru kan jag allwarligen trakta efter de dygder, jag werkligen tror mig åga?

åga? Och huru många äro wäl icke de fel och swagheter, som jag werkeligen har, emot de dygder, som fattas mig? På kannedomen af mitt eget hjärta beror den wigtiga frågans afgörande, om jag, wid det heliga werket jag nu företager mig, har mer att hoppas, eller att frukta. Huru olycklig wöre jag ej, om jag här irrade mig, om jag hoppades, då jag likwäl hade mera orsak att frukta? Men huru modfälld och förtwiflad måtte jag ej blifwa, om jag fruktade, då jag hade orsak att hoppas? På kannedomen af mitt egna hjärta beror, huruvida jag wägar tillegna mig alla de saliga frukter af den heliga Mattwardens åtnjutande, som Herren låfwat sina wärdiga gäster; om jag werkeligen får smaka dessa frukter, och njuta dem i all deras fullhet, eller skall känna den förfärliga tankan, att jag, igenom ett owärdigt åtnjutande af denna heliga måltid, begått den största af alla förbrytelser. Jag will därföre afdraga larf-

wen, som torde dölja mig för mig själf; den
 kan dock icke dölja mig för min Gud; jag
 vill nyttja allt det Ljus HERRen gifwit mig,
 att tränga in uti det innersta af min själ,
 skärskåda mitt hela hjärta och ransaka det uti
 alla dess djupheter. Och Du, Min Gud!
 måtte Du leda mig, att ingen hemlig afväg
 i min själ måtte blifwa dold, ingen fläck i mitt
 hjärta öfversedd! — Jag frågar därföre mig
 själf?

Swart går jag? Jo, att begå en måltid;
 men den heligaste, den högtidligaste af
 alla måltider, en måltid, förordnad till JE-
 su Christi ära, en måltid i HERRans tem-
 pel, där den oändelige på ett besynnerligt sätt
 är närvarande. Det är sant, jag wet, att
 HERRen är allestädes; med sitt oändeliga Ma-
 jestät uppfyller han både himmelen och jorden;
 äfwen då jag i min enslighet knäböjer för
 min fader, är han närvarande hos mig;
 närvarande med sin nåd och barmhärtighet,

fer

fer han ned på mine läppars offer, och emot-
tager dem med wälbehag. Men uti sina Tem-
pel har han förenämligast låfwat sin närwa-
relse; ty där två eller tre af hans tillbedjare
äro församlade i hans namn, där will han
wara midt ibland dem; detta är Jesu eget
löfte (s). O tröstefulla tanka! stora tanka!
Den oändlige, som alla himlars himlar icke
kunna begripa, will bewärdiga mig med sin
besynnerliga närwarelse, då jag inställer mig
i hans hus, då jag nedfaller för hans bord;
men detta är en tanke, som tillika bär ingju-
ta hos mig en djup ödmjukhet och helig wörd-
nad för det Wäsende, inför hwars ansigte
jag står. Känner jag äfwen denna ödmjuk-
het och wördnad af åtankan, att Herren är
när? Utbreder denna ödmjukhet och wördnad,
som jag röner af Guds närwarelse, sig öfwer
hela mitt hjärta? Är det förödmjukande, med
hwilket jag nedböjer mig för min Gud, icke

(s) Matth. 18: 20.

endast en larf, under hwilken jag skyle den stålthet, hwarmed jag lysier mig öfwer mine medchristne? Kan jag här för Jesu Christi Altare glömma mitt stånd, min rang, mine titlar, och mine wärdigheter? Anser jag mig här lika med den ringaste? Såsom den där är en syndare, så wäl som han, stoft och aska, så wäl som han, har samma bestämmeelse, som han, och af naturen är underkastad samma fördärf och samma fördömmelse, som han? O min själ! förhäfwer du dig ännu, där du finner de starkaste och mäkt be-
wekande anledningar till ödmjukhet, då är själfwa den ödmjukhet du wisar för din Gud, en fåfånga, och med ditt fåfångliga hjärta glömmes du hwart du går, glömmes det Wäsende, för hwars ansigte du står, och det altare, för hwilket du nedfaller. Nej, min Gud! låt mig aldrig glömma, att jag står inför ditt ansigte, att jag står på ett rum, där Du är närwarande, att jag här bekän-
ner

ner! mig för en syndare, ovärdig din oförskyllda nåd, så att jag må nedfalla inför Dig, icke allenast med kroppen, utan ock med själen, och att jag, i det jag ödmjukar mig för Dig, icke må häfva mig öfver mina bröder; kanske den ringaste i werldens rike är den störste i ditt; kanske är den jag föraktar, din gunstling, och den som nu är långt under mig, torde i en bättre werld komma högre up än jag, ty hos Dig är intet anseende till personen.

Jag frågar vidare: hvarföre går jag till Guds bord? kanske för det att andre gå? kanske för att icke synas ogudaktig och förhårdad? kanske för att undwika kyrkans tilltal? kanske därföre, att det nu är den wanliga tiden, då jag annars plägar gå till Herans Mattward. O! är detta min affigt med detta heliga werk, har jag ingen annan, än denna, huru litet helige äro icke då mine affigter! Kan jag då med desse ohelige affig-

ter hoppas att vara värdig det heligaste Wäsendets wälbehag? Jag handlar då icke af lydriad för Jesu Christi befallning, icke af kärlek till min högste wälgörare, utan af wana, af fruktan för människor, af skenhelighet. War då detta den affigt, för hwilken Jesus Christus instiktade denna heliga måltid? Görer detta, säger han, till min äminnelse. Min affigt måste wara densamma, som Jesu Christi. Går jag då till Guds bord, för att med detta högtidliga werk, på ett lefwande sätt, föreställa mig Jesu lidande och död för mina synder; för att offentligen bekänna Jesum för min försonare, och endaste källan till mitt hopp, min tröst, min förnöjelse, samt att ära honom med denna bekännelse? Går jag till Herrens bord för att offentligen bekänna mina synder, för att medelst denna bekännelse ödmjuka mig för min Gud, och att å nyo utbedja mig des barmhärthighet för hans skuld, som gick i döden för

för mig? Går jag till Herrans Mattvard för att styrkas i min tro, förvisas om Guds nåd, att upståndas till kärlek, att bekräftas i mitt goda upfåt, att samla nya krafter till att strida emot mig själf, att öfvervinna werldens och mitt eget hjärtas frestelser, och således wandra med stadigare steg på den ban, som förer mig till denna lycksaliga öddödlighet, hwilken JESUS CHRISTUS med sin dödd mig förwårswat? Nej! wore detta icke min affigt, så stände den icke öfwerens med JESU ändamål, och huru kunde jag då wara en wärdig gäst wid denna heliga måltid?

Nej, min Försonare! Du dödde för mig, och besallte mig begå denna måltid till din dödds åminnelse. Denna affigt skall beständig swåfwa, lefswande swåfwa för mina tankar; ingen annan oren och owärdig affigt skall wanåra detta mitt heliga werk. Ditt smärtefulla lidande, Din själaångest, Din dödd, mina synder, för hwilka Du dödde,
deras

deras wederstygghet och straffwårdighet; din kärlek, att Du wille dö för dem, och upoffra ditt lif, för att skänka mig lifwet; dese betraktelser skola allena sysselsätta min själ, med dem will jag fylla alla mina tankar, med dem inställa mig för ditt altare; där will jag sucka med David: Gud, war mig nådelig, efter dina godhet, och afplana min synd efter din stora barmhärtighet (t). Med denna suck will jag wända mig till din nåd, och dårifrån hemta tröst för min själ, då lagen förbannar mig, och mitt eget samwete förddömer mig. När detta är affigten, hwarföre jag går till Jesu måltid, huru sällig blir då icke denna för rättning för min själ; jag kan då lemna Guds nådebord med den glada och tillfredsställande öfvertygelse, att jag funnit en nådig Fader, hos hwilken är mycken förlåtelse; Herrens löfte skall då åter uprätta mig: Jag will icke en syndares dödd, utan att han omwänder sig och lefwer

(t) Ps. 51, 3.

wer (u). Huru salig är jag ej, då jag kan tillegna mig detta löfte; men skall jag med fullkomlig wisshet kunna tillegna mig detta löfte, så måste jag förnämligast göra mig själf denna fråga: Huru går Du?

Jo, jag har besittat mig om en utwärtens beredelse (v), jag har någon tid slitit mig lös ifrån werlden och dess buller, jag har upoffrat några timar till sång och bön, och andeliga betraktelser; men följer just däraf, att jag går med det sinne, som HErren af sina wärdiga gäster fordrar? Männe en ogudaktig syndare icke också kan göra det samma? Huru många Christne gifwas icke, som denna utwärtens beredelse vaktadt, knappast lemnat

HEr-

- (u) Ezech. 33, 11. (v) Till denna utwärtens beredelse råfna någre att fasta; men detta bruk har hwarken Christus eller hans Apostlar befallt. Jesu Lärjungar hade likwäl gjort en hel måltid, innan Christus meddelade dem Nattwarden. Låt om oss då ej sätta något wärde på denna återhållsamhet, och ännu mindre tänka illa om dem, som intet wärde sätta därpå.

Herrans bord, innan de äro samme gudlöse
 människor, som de alltid varit; deras hjär-
 tan äro de samme, deras tänkesätt de samme,
 deras gärningar de samme. Och likväl skul-
 le hjärtats förbättring vara en werkan af
 denna heliga förrättning. - Hvad slutsatts bör
 jag då billigt draga därutaf? Onckligen den,
 att sådane varit ovärdige gäster wid Her-
 rans bord, att den utwärtens beredelsen såle-
 des icke ensam utgör en nattwardsgästs vär-
 dighet.

Huru litet vågar jag då förlåta mig på
 min utwärtens beredelse? Mitt sjungande, mi-
 na böner, mina andeliga betraktelser äro så-
 ledes icke något säkert bewis, att jag besöker
 Herrans bord med det sinnelag, Jesus Chri-
 stus af sina wärdige gäster fordrar. Nej, jag
 måste tränga in uti det innersta af min själ,
 för att beswara den frågan: huru går du?
 Jag wet hvad Christus fordrar utaf mig;
 han will, att jag skall älska honom såsom
 min

min högste wälgörare; han will att jag skall wisa min kärlek till honom med min lyd- nad för honom. — HErren fordrar icke nå- gon fullkomlig renhet, icke någon aldeles o- besmittad helighet och oskuld af mig; ty huru skulle då jag, huru skulle då någon annan döblig wäga inställa sig för HErrans altare? Hwar fins den Christen, som icke hwar dag har orsak att säga med Paulus: det goda, som jag will, det gör jag icke; utan det on- da, som jag icke will, det gör jag (x)? Ho har ej orsak att säga med David: HErre gäck icke till doms med din tjänare; ty för Dig är ingen lefwande rättfärdig (y)? Nej, HErren fordrar icke fullkomlighet af sina swa- ga och ofullkomlige kreatur; ty han känner den aska, och det stoft, hwaraf wi äre da- nade; men han fordrar den åblaste af alla mitt hjärtas känslor, han fordrar kärleken.

Känner jag då denna kärlek till Gud, som sände Jesum Christum, och till denne
 (x) Rom. 7, 19. (y) Ps. 143, 2. H min

min Förelöpare, som låt sända sig till min frälsning? Många, otaligt många äro Guds wålgärningar emot mig; hwarje wålgärning är ett bewis på Guds kärlek, och upmana mig till de warmaste känslor af genkärlek. Betraktar jag Gud i naturens, betraktar jag honom i nådens rike, så finner jag allestädes en kärleksrik Gud; ifrån hwarje helig djuphet hörer jag denna röst: Gud är kärleken (3). Blott det, att jag är till, är det icke en werkan af min Guds kärlek? Att jag intill denne dag lefwer, oaktadt så många faror, som nära omgifwit, och fjärran hotat mig, är det ej en werkan af min Guds kärlek? Att så mycken oskyldig glädje i lifwet är mig beredd, och att jag har förmåga att njuta den, är det ej en werkan af min Guds kärlek? Att hans öga wakat öfwer mig, hans arm beskyddat mig, hans hand ledt mig, och hans nåd hwilat öfwer mig, är det icke en werkan

af

(3) I Joh. 4, 8.

af min Guds kärlek? Att jag är kallad till en salig odödlighet, att ewighetens glädje där väntar mig, såsom en lön för några få ögnablicks arbete i Guds tjänst, är det ej en werkan af min Guds kärlek? O! huru djupt more jag dåck förnedrad, om jag ej kunde älska det älskwärdaste Väsende! hwilken wandra och otacksamhet, att icke älska en Gud, hwars kärlek jag hwarje dag, hwarje ögnablick känner; hwart enda andedrag har ju sitt ursprung af min Guds kärlek.

Betraktar jag åter Guds kärlek i nådens rike, hans kärlek i Jesu Christo, betraktar jag det stora medel, genom hwilket han för mig öppnade den himmel, som mina synder hade tillstängt; o! på brädden af detta djup förlorar jag mig, i helig dyrkan och hänryckning. Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin enda Son, på det att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewighetligt lif (*). Gud älskade werlden, han

(* Joh. 3, 16.

älskade också mig i werlden; för mig blef också
 Jesus Christus utgifwen; jag skulle icke
 eller gå förlorad, utan få ewinnerligt lif.
 Äfwen jag war innebegripen uti Guds nåde-
 plan, då dessa stora anstalter gjordes till en
 hel werlds frälsning. Huru mycket skulle jag
 ej älska den Gud, som utgaf Jesum Chri-
 stum äfwen till min frälsning, och huru myc-
 ket skulle jag ej älska Jesum Christum, som
 för min skuld lemnade sig åt det försmädeli-
 gaste lidande och den bittraste död, som för-
 nedrade sig, på det att jag skulle uphöjas,
 stridde, att jag skulle segra, och dödde, att
 jag skulle lefwa?

Följer jag med tankarne min Försonare
 ifrån Gethsemane till Golgatha; skådar jag
 honom i Gethsemane, där han strider den för-
 sta blodiga Kampen för människornas synder;
 hörer jag honom här, nedbögd under bördan
 af mina synder, under dödens förskräckelser,
 sucka: Min Fader! om möjligt är, så gån-

ge denne Falken ifrån mig, dåck ske icke min wilje, utan din wilje; skådar jag honom nedbögd under sitt kors, som han så tåligt bar, efter han bar det för mig; skådar jag honom på korset, där han med så mycket sinneslugn hängde, bespottad af jorden och öfvergifwen af himmelen; hörer jag honom här, i sista ögnablicket af sin lefnad, öfvergifwen af sin Fader, på en tid då hans Faders tröst war så wigtig för hans själ; hörer jag honom här sucka: min Gud! min Gud! hwi hafwer Du öfvergifwit mig? O! skulle jag då icke älska honom, som så älskat mig, mig, som dåck är så litet älskwärd, som af kärlek till mig utdruckit denna kalk och burit detta kors, som af kärlek till mig blifwit bespottad af sine fiender, och öfvergifwen af sin Fader! Ja, för mig har han lidit allt detta; jag känner, lifligt känner jag alla de saliga fördelar, som han med detta sitt smärtsfullaste lidande mig förwärfwat. Swad wore min död, om Chri-

stus icke dödt för mig? Jo, wäl en ingång till odödlighet; men en odödlighet, långt gruf- ligare, långt förfärligare än själswa döden; en ingång till gränslösa eländen; och nu är den en ingång till oufsågliga saligheter. Frimodigt kan jag nu se och möta mitt slut; ty Jesus Christus gick igenom döden in i det allrahelgaste och fann för mig en ewig för- löfning. Uppfödd af det ljuswaste hopp, kan jag nu göra det stora steg, som åtskiljer ti- den och ewigheten, och inpå brädden af min graf segrande ropa med Paulo: Du död, hwar är din udd, du graf hwar är din se- ger? Gudi ware låf, som mig segren gifwit igenom wår HERRA Jesum Christum (a)! Det skulle då icke deßa stora förmåner, som jag stöddar af min Försonares lidande, den tröst och frimodighet, jag igenom hans död känner emot dödens fruktan och ewighetens förskräckelser, fylla mitt hjärta med de war- maste kärlekslägor för honom, som gick i dö- den för mig?

Rån

(a) I Cor. 15: 55, 56.

Känner jag då äfwen denna kärlek? Ålskar jag denne vårt släktes wän, som ända intill döden på korset älskade mig? O min själ! irra dig icke wid denna fråga? En sünlig kärlek, sådan som jag känner för en jordisk wän, hwars hjärta jag kan trycka till mitt hjärta, den kan jag wäl icke känna för Kristus, som jag icke ser; en sådan kärlek fordrar han icke heller af mig; men han fordrar verkningen af denna kärlek, han fordrar lydnad, en glad, willig, oinskränkt och beständig lydnad.

Är detta då också min föresats, min heligaste och tryggeligaste föresats att med en sådan lydnad underkastas mig min Guds och Jesu Christi lagar, emedan Kristus, som af kärlek till mig gick i döden för mig, själf föreskrifwit mig desse lagar? Därpå wet jag att jag älskar honom, då jag håller hans bud (b). Ja, i många stycken hafwer jag wäl

(b) I Joh. 2, 3.

wäl hållit, och har äfwen det upfat att framdeles hålla min Guds och Jesu Christi bud. Men jag håller dem tör hända blott då, när det skulle kosta mig mera möda, att öfwerträda, än att hålla dem! Kanste blott då, när jag ingen frestelse har, att öfwerträda dem! Kanste blott då, när mitt temperament och mina naturliga böjelser drifwa mig att hålla dem! Uef huru lätt wore det då att wara hörsam, och huru litet kan denna hörsamhet wara ett bevis på min kärlek? — Nej, endast där wisar jag lydnad, där jag har frestelse till olydnad, där min wanarts lag strider emot Jesu Christi lag. Känner jag då ock den wanart, som bor uti min själ? Swilka äro mina fel, mina lustar, mina begärelser, mina syndiga böjelser? Är det egennytta och egenkärlek, eller wällust, eller stålthet, eller fåfånglighet, eller girighet, eller misunsamhet, eller oförsonlighet, eller hat, eller wrede, eller hämdgirighet, eller taddel-

strufa

sjuka, eller trätgirighet, eller falskhet, eller lögnaktighet, eller orättfärdighet, eller obarmhärtighet? Är jag en slaf af sinligheterna och deras nöjen, eller af äran och dess falska glitter, eller af jorden och dess fåfängliga häfwor (c)? Om jag än icke är en slaf af allt detta, älskar jag det dock icke mer, än jag borde älska det? Har kärleken till detta icke öfvervignen öfver kärleken till Gud? O min själ! stadna ett ögnablick wid dessa wigliga frågor; kasta en granskande blick tillbaka på dig själf; undersök dig owäldigt och låt din egenkärlek icke förblinda dig. Finner jag en eller flere af dessa syndiga lustar i mitt hjärta, och huru skulle jag ej finna dem? Jag

§ 5

är

(c) När man läser detta register öfver menliga förbårswet, är det nödigt att man något stadnar wid hwarje fel, och kastar ett opartiskt och upmärksamt öga på sitt hjärta, för att undersöka, om man har något af desse fel. Det wore ock godt, om hwar och en Christen upteknade sina hufwudfel, för att beständigt hafwa dem för ögonen. Wi g. ömme så hastigt huru wi se ut.

är ju icke af naturen renare, heligare eller fullkomligare, än andra människor; själfwe Paulus måste tillstå: i mig, det är, i mitt kött, bor icke godt (d); och en Jacobus måste bekänna: wi sele i många stycken alle (e). O! hafwa åsiven dese store män, som så utrötteligen kämpade emot sitt fördärf, märkt den wanart, som bodde uti dem, skulle jag då icke också märka den, och märker jag den, skulle jag då icke känna den, och känner jag den, hwad lust har jag då att strida emot den? Har jag också nu, upmuntrad af Guds och Jesu Christi kärlek, fattat det fasta, det heliga upsät att strida med mig själf, för att en gång kunna öfverwinna mig själf? Är detta det upriktiga löfte, jag will göra HERren inför hans altare?

Ack! jag kan icke låfwa HERren, att jag will wara alldeles ren, alldeles helig, alldeles fullkomlig; så länge jag bär detta syns

(d) Rom. 7, 18. (e) Jac. 3, 2.

syndiga stoft, måste jag också känna stoftets
 smitta, som midläder mig; men kan jag alle-
 nås framhåra Herren ett fullkomligen redligt
 hjärta? Är det mitt heligaste upfåt att ifrån
 detta nu strida emot mina käraste lustar, in-
 skränka mina utsväfvande begärelser, och
 kufwa mine hästiga sinnesrörelser, att waka
 öfwer mina ord och mina tankar, att afläg-
 ga mina onda wanor, att utplåna den ena
 fläcken efter den andra utur min själ, att följa
 Jesum på hørsamhetens och tålmodighetens
 bana, att i all ting mer och mer dana mitt
 hjärta efter hans, att älska Gud af allt hjär-
 ta, af all själ, af all håg och af all förmå-
 ga, att älska min nästa som mig själf, och
 att uti denna kamp och strid med werlden
 och mig själf, blifwa beständig intill ändan?
 Är detta det heliga och oryggeliga upfåt, som
 Guds och Jesu Christi kärlek till mig, och
 min kärlek till Gud och Jesum Christum,
 upväckt i min själ; ja, då wet jag, att min
 själ

själ är prydd med den kärlek och lydnad, som
Jesus Christus af sina wärdiga gäster för-
drar; mera kan han icke fordra af mig, så
länge jag wandrar här i uselheten, och ännu
icke hunnit till mitt rättas fädernesland, där
fullkomligheten bor. Ack Herre! detta red-
liga hjärta offerar jag Dig på ditt altare,
styrk Du själf med din kraft mine helige
föresatser, att jag alldrig må glömma dem;
utan framdeles må kämpa en god kamp, full-
borða loppet, behålla trön, och wid slutet af
min bana få emottaga det smycke Du dine
stridande Christne förwarat. Amen.

Cap. 7.

Betraktelser efter HErrans Nattward.

Jag har nu fullbordat den saligaste, och wigtigaste förrättning i hela min Christendom; salig är den af alla des tröstefulla werkningar för min själ, wigtig af alla de helige löften, jag gjort HErrn.

Så sant det är, att jag inställt mig för ditt bord, HErr! med ett hjärta, som oak-
tadt all sin medfödda wanart, däc uprigtigt
älskar Dig, och af kärlek till Dig är willigt
att offra Dig sin hela lydnad, så sant är det
ock, att denna heliga åminnelse-måltid af din
försonande dödd, är mig en säker pant, att al-
la mina synder äro förlätne, mine öfwerträ-
delse öfwerstyld; jag wägar nu med full till-
försigt låmpa Davids ord på mig: säll är
den, hwilkens öfwerträdelse förläten är, hwil-
kens synd öfwerstyld är; säll är den männi-
ska, hwilken HErrn icke tillräknar misgär-
ning (f).

(f) Ps. 32: 1, 2.

O huru stor är nu min lycksalighet! mine synder skilde mig och min Gud ifrån hvarandra; men de äro nu förlätne, de äro afplanade, jag står nu åter i förening med Dig, min Gud! med Dig, mitt högsta goda, och all min lycksalighets Fader, med Dig, i hvars gemenskap alle himmelens salige smaka en himmelsk glädje, Du har själf i mitt hjärta uprättat din boning och ditt tempel. Hvad fred känner jag icke nu i min själ, hvad stillhet i mitt samwete! ty jag wet, att det icke är någon fördömelse för dem, som äro i Christo Jesu. Frimodigt dristar jag nu säga med Paulo: Ho will anklaga Guds utforade, Gud är den, som rättfärdigar, hwilken är den, som will fördöma? Kristus är den, som lidit hafwer döden: ja, han är ock den, som upväckt är: den ock sitter på Guds högrea hand, och manar godt för oss (g). Lagen förbannar mig nu icke, Sinai höjer ej sin thordöns röst, des ljungeld försträcker mig

mig ej; ty jag wet, att mina öfverträdelser
 äro förlättna, och mina synder öfverskylda.
 Jag wet, att jag nu, rättfärdiggjord igenom
 tron, hafwer fred med Gud, igenom vår
 HERRA JESUM CHRISTUM (h). Ack! måtte
 jag dock icke mera, åtminstone ej med upsä-
 teliga synder, å nyo förstöra denna saliga
 fred! Det är nog, att jag nödgas sucka un-
 der känslan af mina otaliga fel och swagheter.
 Människornas fader öfverser dessa swagheter;
 ty han känner det stoft, hwaraf jag är skä-
 pad, och de mäktige frestelser, som omwärf-
 wa mig; men upsätelige synder skulle å nyo
 skilja mig ifrån min Gud, återigen påbröda
 mig en ny räkenskap för Guds thron, åter
 störa förnöjsamheten i mitt hjärta, min fred
 med Gud, och med mig själf, samt åter be-
 rövva mig min Guds nåd, hvars känsla nu
 är så salig för min själ.

Huru lycklig är jag nu, då jag wet, att
 jag återvunnit Guds nåd! Jag suckade till

Dig,

(h) Rom. 5, 1.

Dig, Herre! war mig nådelig, efter din godhet, och afplana min synd, efter din stora barmhärtinghet (i). Du bönhörde mig, och låt mig ifrån ditt altare höra den glada tillfredsställande försäkran, att Du wille wara mig nådig, och afplana mina synder. O! huru trygg kan jag nu wara i alla lifwets skiften, då jag wet, att Du är mig nådig! Jag wet då, att de lidanden, som tillsändas mig, icke äro straffdomar ifrån en förtörnad Gud, utan en kärlig aga af en öm Fader; en kärlekens tuktan, som bör draga mitt hjärta ifrån jorden till himmelen, och wända mina tankar på den bättre werld, som wäntar mig; en helig eld, som skall luttra mitt hjärta, rena min själ ifrån det jordiska och uptända mina böners röloffter, att de måga blifwa Dig en så mycket behagligare lukt.

Ja, äfwen då döden nalkas, och ewigheten öpnar sig, kan jag wara trygg, ty jag wet,

(i) Ps. 51, 3.

wet, att Du är mig nådig, och har utplånat alla mina synder. Med frimodighet kan jag nu tänka på din dom och min sista ån-
da, med glädjens blickar kan jag nu möta min förlofnings dag, full med hopp wända mina tankar ifrån det förgängeliga på det oförgängeliga, och på gränsen af ewigheten, segrande med Paulo utropa: Du dödd hwar är din udd? Du graf hwar är din seger? Gudi ware låf som mig segren gifwer igenom wår HERRA JESUM Christum! (F).

Huru salig har icke denna förrättning varit för mig! I det den förwifvat mig om min Guds nåd och mina synders förlåtelse, har jag fått fred i mitt samwete, tröst i mina plågor, och frimodighet wid åtankan af mitt sista afsked ifrån werlden. Men skall jag ej å nyo förlora denna fred, denna tröst och denna frimodighet, som gära mitt hjärta så lycksaligt, så måste jag också troget och red-
I
ligt

(F) I Cor. 15: 55, 56.

ligt hålla alla de heliga och högtidliga löften, jag gjorde Herren inför hans Altare. Men ack! bryter jag, bryter jag upsåtligen alla dessa löften, eller allenast ett enda af dem jag gjort min Gud, så bryter min Gud och de saliga löften han gjort mig; min Gud är mig då icke längre en nådig fader, utan en sträng domare; mina synder, som woro afplanade, blifwa mig då åter tillräknade; då är min själaro förstörd, mitt samwetslugn förswunnet, den frimodighet, med hwilken jag skulle gå lifwets bekymmer, döden, domen och ewigheten till möte, förswunnen, min Guds bifall berrta, och berrta mitt ewiga lifs hopp. Och huru lätt är det icke för mig att bryta dessa löften; för mig, som till hela min natur är så swag och usel; för mig, som känner så många och så starka frestelser både innom och utom mig; för mig, som mig själf lemnad, snarare torde wilja falla, än blifwa stående. Ack! det är lätt att falla på lifwets

slippriga ban, men swårt är det att åter resa sig ifrån sitt fall! Jag will därför ifrån denna stund waka, strida och bedja.

Jag har så ofta tillförene gjort HErren samma löften inför hans Altare, och we! att jag ej redligen nog hållit dem. Jag glömdo efter hand, att jag gjort Gud några löften, föll efter hand tillbaka i samma fel och swagheter, kanske ock i samma laster och uiswäfningar, som jag inför Guds Altare affwurit, och blef efter hand den samme jag alltid varit. O! min Gud, skulle jag då ännu blifwa densamme! Måste icke din barmhärtighet då en gång uttröttas, och din skonsamhet förwandlas i wrede? Nej, HErre, jag will, Aef! jag will, styrk endast Du min swaga wilja! jag will framdeles sorgfälligare waka öfwer mig själf, öfwer mina tankar, mina ord och mina gärningar. Jag will gifwa aft på hwarje tillfälle till synder, att jag i tid må kunna undfly dem, på första rörelserne af mine

lustar och sünligheter, att jag i tid må kunna dämpa dem; och skulle jag då, i frestelsens stund, slumra, wärdes Du då genast upwäcka mig, att jag då icke antingen alldeles må bortsomna i mina synder, eller endast upwakna för att se min blygd, och wara witne till mina andeliga fienders seger. O! min själ är en belägrad ort; werldens och mitt hjärtas frestelser äro de fiender, som å alla sidor omringa mig, och passa på den första läglighet att öfverraska mig; skulle jag då sofwa, under det mina fiender waka? Om jag i denna sömn bleswe öfverraskad; detta ögnablicks sömn kunde för mig blifwa en hel ewighets förlust. O min själ! låt Jesu förmaning då blifwa dig wigtig: waker och besder att J icke fallen uti frestelse (1).

Men jag will waka öfwer mig själf, för att desto modigare kunna strida emot mig själf, emot werldens och mitt eget hjärtas frestelser.

Swad

(1) Matth. 26, 41.

Hvad gagnade mig, att jag med öppna ögon
 såge frestelsen angripa mig, och faran hwär
 jag skulle störas, om jag ingen kraft an-
 wände, att emotstå den ena, och rädda mig
 utur den andra? Mitt fall skulle därigenom
 endast blifwa straffvärdare. — Nej, jag
 gjorde Herren det löfte, inför Jesu Christi
 Altare, att jag skulle dämpa mina onda lu-
 star, öfverwinna mina begär, inskränka mi-
 na häftiga sinnesrörelser, bringa mina tan-
 kar i en helig ordning, tygla min tunga,
 lyfta förnuftet öfver mina sinnen och deras
 förklusningar, älska dygden, hata lasten, äls-
 ka Gud öfver all ting, och min nästa, så-
 som mig själf, tro på Christum, men med en
 tro, som är verkande igenom kärleken och
 fruktbar på goda gärningar. — Detta löfte
 bör wara mig heligt; we mig, om jag upsät-
 ligen skulle bryta det! men huru mycken kamp
 och strid fordras icke att hålla det, ibland så
 många mäktiga frestelser, som på alla sidor

omringa och belågra min själ. Hela werlden, och allt hwad uti werlden är, kan wara en frestelse för mig. Uran förleder oss till stolthet, rikedom till slösaktighet eller girighet, sundhet till utswäfningar; Herrens wälgärningar wagga oss till sömn och hans tukande förleder oss till otålighet. Den rike hafwer sina frestelser, och den fattige sina; den ärade hafwer sina förförelser, och den föraktade sina. Ack! jag känner wäl och några af dessa frestelser; de hafwa wäl mer än en gång angripit min själ och tillwunnit sig mer än en seger öfwer mig. Och den farligaste fienden står ännu tillbaka, mitt eget hjärta. Detta hjärta är min förrådare. Alla de utwärtas fienderna af mitt själalugn och min lycksalighet skulle icke öfverraska, icke fälla mig, om mitt eget hjärta wore mig troget; men, ack! den farligaste fienden bor inom mig själf. Så många sinligheter, så många lustar, så många sinnesrörelser jag hafwer, så många

frestelser angripa och min själ; och dessa äro så mycket farligare för mig, som de äro mig närmast. Kunde jag än undfly världen, så kan jag dock icke undfly mig själf. Dessa frestelser äro födde med mig, de kunna först dö med mig, de äro införlifwade uti mitt kött, de löpa uti mina ådror, de lemna min själ ingen hvila, eller och lemna de blott ett kort lugn, för att desto lättare öfverrumpla mig.

O! huru skulle jag, omgifwen af så många och starka frestelser, som ouphörligt söka att störta mig, och rycka ifrån mig min klenod, huru skulle jag blifwa beständig i mina löften, beständig i det påbegyndta goda, och i mina heliga föresattser, om jag ej ouphörligen skulle kämpa och strida med mig själf? Det första ögnablick, jag stannar på min bana, faller mina händer i striden, och förlorar mina andelige wapen, är jag öfverwunnen och ett byte för min själs fiender. Det skall därför framdeles blifwa mitt ifri-

gaste bemöddande att kämpa och strida emot mina käraste lustar, att öfvervinna mig själf, och en gång blifwa Herre öfver mitt eget hjärta. Om denna kampen är svår, huru ljuf är icke segren; om denna striden är mödosam, huru härlig är icke den skatt, som HERREN förwarat sina stridande Christne, och jag skall då en gång, igenom Guds nåd, få del i detta smycke.

Men, jag wet det; min egen waksamhet gör ej tillfyllest att bewäpna mig emot lifwets frestelser; min egen kamp och strid gör ej tillfyllest, att tillvinna mig segren öfver werlden, och öfver mig själf. Mina fiender äro för mächtige, mine krafter för swage; werldens och mitt eget hjärtas frestelser skulle snart nedslå mig, om en högre kraft icke understödde mig på lifwets slippriga bana, om den ande, som werkar i mig, icke wore mächtig i min swaghet. Gud är den som uti mig ett godt werk begynt hafwer, han skall det ock fullberda (m). Men will jag hafwa denna

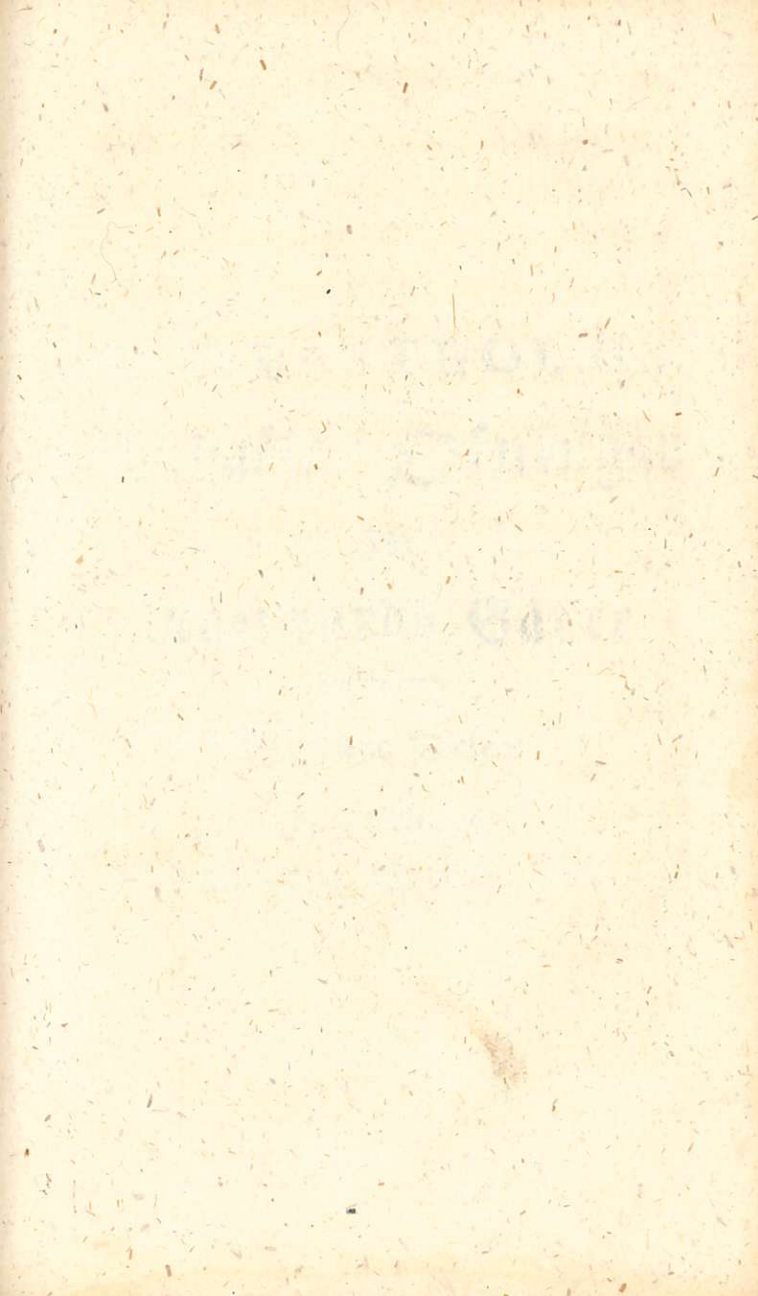
(m) Phil. 1, 6. Kraft

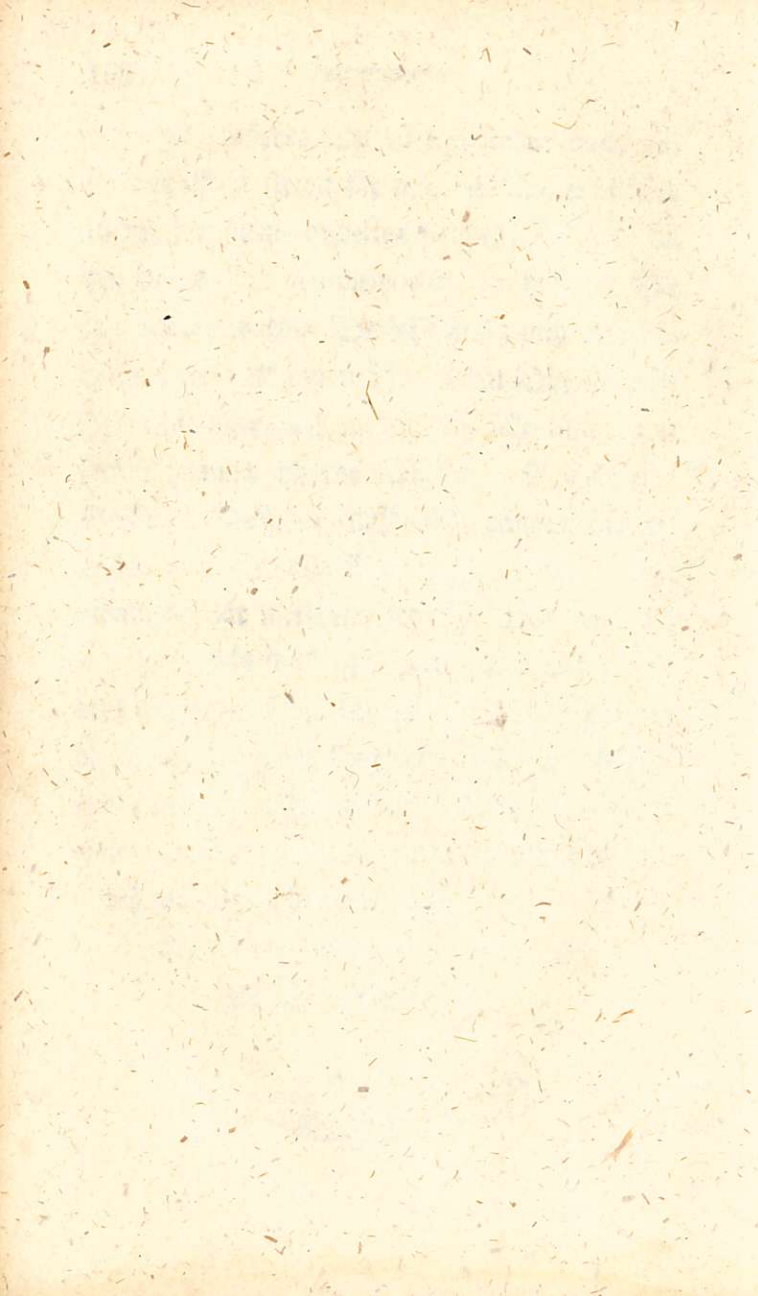
kräft, denne medverkande ande, detta mågtiga understöd, så måste jag bedja därom. Om jag åttade denna nåd så ringa, att jag icke en gång wille bedja därom, huru kunde jag då wänta, att HERren skulle skänka mig den? Och skänkte han mig den icke, hwad under då, om jag snart å nyo fölle tillbaka, bröte mitt högtidliga löfte, och således bleswe en upsätelig menedare för HERren min Gud?

Jag will därför med heliga, warma, andåktiga böner bewäpna mig emot werldens och mitt eget hjärtas förförelser; mina böner skola upstiga till min Gud, och då skall hans nåd, hans kräft och styrka igen nedstiga till mig. Dessa skola wara mina dagliga öfningar, mina saligaste göromål; och Du, HERre, wärdes höra mig, då jag anropar Dig. Då jag kan wäcka att slumra, wärdes Du då upwäcka mig, att jag ej måtte sofwa, då jag bör waka, och först upwakna i en ewighet, där jag skulle önska att ewigt kunna sofwa. Då mina händer sjunka

i striden, wårdes Du då upmuntra mig, och
 själf krafftigt strida för mig, att jag ej blifwer
 ett rof för mina andelige fiender, och förlorar
 den klenod Du mig förwarat i din salighet. Då
 jag beder, wårdes Du då utrusta mig med bö-
 nens ande, att jag må frambara Dig ett wäl-
 behagligt offer, och wårdes då icke låta mina
 suckar komma ohörde tillbaka. O HERR!
 HERR! Detta är kanske sista gången jag in-
 ställer mig för ditt Altare, låt mig då alldrig
 glömma, när werldens frestelser göra wåld på
 min själ, när mitt eget hjärta åter förför mig
 att falla ifrån Dig, låt mig då alldrig glömma
 de löften, jag gjort Dig; och skulle jag i frestel-
 sens ögnablick glömma dem, wårdes Du då i-
 genom din anda krafftigt påminna mig därom,
 och mågtigt understödja mig, att jag ej må
 bryta dem. Hör mig, min Gud!
 för din kärleks skuld!

D. C. BASTHOLMS
Andakts Öfningar

För

Nattwards Gåster

Senare Delen,

Innehållande

[Enskildta Beträktelser.

W. C. BASTIEN

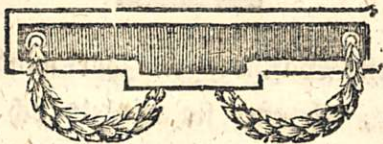
Bookseller

100 N. 3rd St.

St. Louis, Mo.

1880

Printed by

Cap. I.

Betraktelser för den, som första gången går till HERRANS Nattward.

Huru lycklig är ej jag, som blifwit född uti Christna Församlingen och upfostrad i des heliga lärdomar; jag känner nu den Gud, som skapat mig, den Försyn, som wakar öfwer mig, det medel, hwarigenom jag blifwit försonad, den ewighet jag wandrar till mötes, och de plikter HERREN af mig fordrar för att blifwa delaktig af en lycksalig ewighet. Huru mycket lyckligare är icke jag, än hedningarne, som wandra i mörkret? Så mycket ljuset är behagligare, än mörkret, så mycket är min lycksalighet större, än deras.

Då lidanden nära omgifwa och faror fierran ifrån hota mig, så wet jag, att det gif-

gifwes ett Wäsende, som har mina öden i sin hand, och efter sin wisshets och godhets lagar leder dem till min lycksalighet; jag känner den glada wissheten, att ett hår ej kan falla af mitt hufvud utan min Faders wilja. När lagen förföljer mig med sina förbannelser, och samwetet med sina förebräelser, så wet jag, att mina synder äro afplanade, och att det icke är någon fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu. När fruktan för döden och försträckelse för ewigheten upwakna i min själ, så wet jag, att min död är en öfvergång till lifwet, och att ewigheten förwarar en outhärlig glädje för min förlösta själ.

O! huru stor, huru outhärligen stor är dock min lycka, att jag wandrar wid den klaraste middags-sol, under det så många af mina bröder famla i grafvens mörka natt. Hvarmed har likwäl jag förtjänt denna nåd? Hwad kunde jag förtjäna, då jag icke war till? Nej, Gud! det war din oförskyllda barmhär-

här-

hårtighet, att jag föddes på ett ställe, där Du stiftat ditt namns äminnelse, och jag är icke allenast född på detta ställe, jag är också född af Christelige föräldrar, som sörgt för min upfostran, som arbetat på att dana mig till en god medborgare både för tiden och ewigheten, och nu är jag äntligen så wida kommen genom deras christliga omtänka, att jag aflagt en offentlig bekännelse af den tro, på hwilken jag är döpt, och har högtidligen återtagit de löften, som på mina wägnar blefwo gjorde, då jag wid dopet blef uptagen till medlem i Jesu Christi kyrka. Åh min Gud! huru mycket mera kan Du icke fordra, och huru mycket mer skall Du icke på Räkenskaps-dagen fordra af mig, än af hedningarne? Skall det då gå ett hårdare straff öfwer Judarne, än öfwer Tyrus och Sidon (a), dese hedniske städer, som icke kände Dig; huru mycket större straff låres då öfwergå mig,

R

än

(a) Matth. 11: 22.

än Gudarne, mig, som bättre känner Dig, än de, och wandrar wid ett långt klarare Ljus än de, så framt jag ej följer detta långt större Ljuset, som Du framför dem skänkt mig.

Det skall således från denna dag blifwa mitt fasta, mitt oryggeliga upsåt, ej allenast att beständigt tillwäpa i det Ljus, Du uptändt i min själ, utan ock att med stadiga steg wandra fram på den bana, Du genom detta Ljus anwist mig. Hvadagnar mig att det är Ljust i mitt förstånd, då det är mörkt i mitt hjärta? Hvad bärar mig att bo i Ljusets rymder, då jag likwäl begär mörksens gärningar? O! detta Ljus tjänar då endast att öka min fördömmelse.

Jag har hittills wiserligen begått många barndoms swagheter, många ungdoms fel, många, som jag likwäl med mitt swaga Ljus kunnat se, och många, dem jag i brist på uplysning icke kände; men nu känner jag dem;

Dem; och om jag ännu begär dem, hwad en-
 skyllan är då för mig, om jag ökar dessa ung-
 doms fel med upsåtliga öfwerträdelser, hwad
 ursäkt bör jag då wänta? Bättre wore mig
 att min fader warit barbar och min moder
 hedning, mitt öde skulle då i ewigheten blif-
 wa så mycket drägligare.

Det skall därföre ifrån denna stund blif-
 wa mitt heligaste upsåt att afsläggas dessa ung-
 doms fel, och att wakta mig för de afwikels-
 ser, som äro ännu större, än mine ungdoms
 swagheter; jag will bruka de kunskaper jag
 nu fattat, och wid hwilka jag så högtidligen
 swurit att bewäpna mig emot werldens och
 mitt eget hjärtas förförelser; jag will genom
 Guds nåd waka öfwer de första tillfällen till
 synden, att jag i tid må kunna undfly dem,
 på de förste rörelser af mitt förderfwade hjär-
 ta, att jag i tid må kunna dämpa dem. Det-
 ta skall wara det löfte jag nu gör min Gud,
 den ed jag nu första gången swär honom in-

för hans Altare, och med det heliga Sakramentet beseglar. O! we mig, om jag för första gången lätt sinnigt gjorde HERren detta löfte, och lika lätt sinnigt bröte det! Jag skulle då kanske hela min lefnad med samma lätt sinnighet utföra detta heliga verk, och detta verk, som skulle tjena mig till lifwet, skulle då blifwa mig till döden.

Nej, HERre, min Gud! ett redligt hjärta frambär jag Dig; men mina krafter äro swaga och mina frestelser många; styrk därför Du de förre att jag lyckligen måtte öfwerwinna de sednare. Led mig med din nåd på lifwets slippriga ban, att jag ej staplar eller faller, och om jag skulle falla, så uprätta mig hastigt åter; warna mig, då frestelserna möta mig, och styrk mig, att jag må följa dina warningar; strid med mig, att jag må blifwa beständig intill döden, och efter döden få ärfwa lifsens krona, då skall jag på din tillkommelse dag härliggjord lässjunga
ditt

ditt namn, därför att Du låtit mig födas
 i din kyrka, och upfostras i dina sanningar;
 då skola mine fäder och lärare i min lycks-
 lighet finna den belöning de förtjena för den
 omvårdnad de använt att uplysa mitt för-
 stånd, och dana mitt unga oerfarna hjärta.

 Cap. 2.

 Beträktelse för den, som länge gått till
 Herrans Nattward.

Ur från år går jag till Herrans Natt-
 ward, och har nu i många år bewistat
 denna heliga förrättning, samt ofta med an-
 dre Christne emottagit denna heliga pant på
 min Guds och Jesu Christi kärlek. Swil-
 ken nåd af Gud, att han förunnat mig så
 mycken tid till min omvändelse och förbätt-
 ring! Många af mine medchristne, som woro
 yngre, än jag, äro emedlertid infallade uti
 ewigheten, utan att åtnjuta så många för-
 nyade upmuntringar att wandra fram på den
 ban, som förer till lifwet; denna ban war
 så kort för dem, och är så lång för mig!

Swilka äro wäl min Guds affigter här-
 med? Jo, dese affigter kunna wara många,
 jag känner dem ej alla; men detta är onek-
 ligen en affigt af hans wisdom och godhet,
 att

att jag skulle få så mycket längre tid att bereda mig till ewigheten; att jag hwarje gång jag går till Guds bord, skulle lägga en ny tillväxt till min dygd och rättskaffenhet; att hwarje gång jag skulle blifwa bättre, fullkomligare och mera mogen för den ewighet jag hwarje gång kommer alt närmare och närmare. Huru lycklig wore jag ej, om denna goda wisdomsfulla affigt öfwen på mig blefwe upfylld! Jag är nu kommen grafwen och ewigheten ett märkligt steg närmare, än då jag sista gången inställde mig för HERRANS Altare; men huru många nya steg har jag gått fram på dygdens och helighetens bana? huru mycket mera rättskaffens har jag blifwit? huru mycket fullkomligare? Huru många segrar har jag wunnit öfwer mig själf? Huru mycket har jag blifwit måstare öfwer mina sinligheter, mina lustar och begär? huru många fel, huru många elaka wanor har jag aflagt? Kort: huru mycket bättre är jag

nu, än då jag första gången inställde mig för Herrans Altare? Är jag förbättrad eller är jag kanske förvärrad? Den samme kan jag dock icke i alla afseenden vara. Jag måste väl emedlertid hafwa gått antingen fram eller tillbaka. Öwe mig, om mitt samwete wid denna fråga fördömer mig! Jag wore då långt lyckligare, om den första gången jag besökte Herrans bord, hade blifwit den sista.

Huru mycket förbättrad borde jag icke nu vara emot första gången, då jag inställde mig för Herrans Altare? Jag har nu mera erfarenhet om werlden, jag känner bättre des förförelser och bättre känner eller åtminstone borde jag känna mitt eget hjärtas frestelser. Mina andelige krafter hafwa på så lång tid kunnat få så mycket mera styrka, som mina kunskaper kunnat få mera tillväxt. Hwar gång jag inställt mig wid Herrans Altare, har jag icke lemnat det utan wiså goda rörelser

relser, genom hwilka HERRANS ande arbetat på mitt hjärta; hwar gång har jag gjort den Ewige mina löften, och fattat nya föresattser att strida med mig själf, och öfverwinna mig själf; hwar gång har jag sett den korsfäste JESUM liksom målad för mina ögon, och betraktelsen af hans dödd, denna dödd, som han för min skuld så willigt påtagit sig, hwad intryck borde den ej hafwa gjort på mitt hjärta, hwilka heliga kärlekslägor borde den ej hafwa uptändt i min själ, med hwad lust och munterhet borde den ej hafwa lifwat mig till att rena mig från all både Kropps och själs smitta och fullborda min helgelse i HERRANS fruktan? Uck, min Gud! är jag efter att så många gånger hafwa åtnjutit denna heliga måltid, icke blifwen bättre, icke mera rättskaffens och fullkomlig, då är icke Du skulden till mitt förderf. Kraftigt nog har din nåd arbetat på mitt hjärta; jag själf, jag allena är skuld till min wanart och förhär-

delse, och, huru stor är icke då min straffwärdighet! Ju oftare Du warnat, påmint, läckat, hotat, rödt mig, ju straffwärdare är jag, om jag förhärdat mig mot dina heliga warningar och påminnelser. Uck! måtte din långmodighet då icke en gång uttröttas, och din nåd förwandlas i wrede! Jag skulle då till äfventyrs en gång söka Dig, förgäfves söka, och icke finna Dig.

Huru lycklig wore jag då, om jag, sedan jag så länge besökt HErrans bord, åtminstone wore något förbättrad emot första gången jag inställde mig för HErrans Altare! Mina frestelser och mina swaga krafter, som skulle strida mot dessa frestelser, hafwa wäl icke tillåtit mig att göra stora framsteg på dygdens bana; lycklig wore jag dåck, om jag kunnat krypa, ehuru långsamt, fram till mitt förefatta mål. HErrans nåd har då åtminstone icke varit alldeles fruktlös på mitt hjärta, och den Gud, som begynt det goda i mig,

i mig, skulle då ock fullborda det; denna heliga måltid, till hwilken jag nu mig bereder, skulle då ock gifwa en ny tillräxt till min fullkomlighet, och, som jag nästas mitt slut närmare, skulle jag ock blifwa mera sticlig, att utan bäsivan och förskräckelse emottaga det.

O! min Gud! detta slut är mig kanske nära, ja närmare än jag själf tänker; kan hända detta är sista gången jag med mina medchristne insinner mig wid ditt bord, sista gången, kanske, jag emottager denna pant på din kärlek; en gång skall dåck blifwa den sista, och hwad försäkrar mig, att denna icke kan wara det? Styrk då Du mina redeliga upfat, att de måga blifwa likaså waraktige och oryggelige, som de äro uppriktige. Hafwer jag än tillförene glömt dem, så gif mig denna gången nåd, att de hädanefter må blifwa mig helige och oförgätelige; då skall denna förrättning blifwa wälsignad för min själ, och jag skall på min dödsång ännu med glädje

dje tänka tillbaka på den dag, då jag förrått
 tade den, ja, jag skall in i ewigheten påmin-
 na mig den. O HErre! Du förskjuter icke
 den, som med ett upriktigt hjärta anropar
 Dig; med ett upriktigt hjärta anropar jag
 Dig, HErre! wårdes Du icke eller förskjuta
 mig. Amen.

 Cap. 3.

Betraktelse för den, som länge försu-
mat HErrans Nattward.

Swad är dåck orsaken, at jag så länge af-
hållit mig från HErrans Nattward, från
denna heliga äminnelse-måltid af min försö-
nande JEsu kärlek? Wägar jag wäl för mig
själf bekänna denna orsak? eller bör jag ej
snarare blygas för henne? Wiste jag kanske
icke affigten med detta heliga werk? Kanske
uteblifwer jag därifrån så länge jag ej kän-
ner affigten därmed? Ja, det wore en lätt-
sinnighet, om jag förrättade ett så heligt wärk,
utan att känna des affigt, men det wore oc-
så en skam för mig, om jag ej kände den.
Har JEsus wäl döljt den för mig? Är nå-
gon ting tydligare än JEsu ord: Görer det-
ta till min äminnelse? Jag måtte alltså wäl
weta, att denna måltid förordnades i den
affigt, att jag på ett högtidligt sätt skulle i-
håg-

hågkomma Jesum, hans lidande, hans död, och all den lycksalighet, han med sin död mig förvärfvat, och hwilken otacksamhet wore det ej, att ej wilja upfylla denna affigt?

Måne jag kanske trott, det jag i min ensamhet likaså wäl kunde ihågkomma Christum, och att jag således i min ensamhet kunde göra det samma som wid Herrens bord? att denna offentliga för rättning således för mig wore öfwerflödig och ligkiltig? O! om jag än i min ensamhet kunde göra det samma, är jag därför berättigad att öfwertråda Jesu Christi befallning, som will, att jag, i samsund med mine medchristne skall göra det; som will, att jag därigenom offentligten skall bekänna honom för mina bröder, offentligten härliggöra honom för mina medchristne. Och i min ensamhet kan jag dåck icke göra detsamma; är det wäl möjligt, att jag i min enslighet skulle känna samma andakt, samma glädje i min själ, samma Andans

dans lifaktighet, som den jag känner i samfund med mina medchristne, där det ena rörda hjärtat utgjuter sig i det andra, i Herrans hus, där så många ting förena sig att röra min själ wid denna högtidliga förrettning, som tillika rörer mita sinnen, och genom mina sinnen werkar på mitt hjärta; ja, om jag än icke behöfde dessa sinliga intryck, om dese utwärtas upmuntringar än woro onödige för mig, wore det därföre mig tillåtet att försumma Herrans Nattward, att öfwerträda Jesu befallning: Detta görer till min äminnelse? Hwad jag icke tror mig behöfwa för egen skuld, det behöfwer jag för mina medchristnas. Wanne det icke är min skyldighet att upmuntra andra med mitt exempel? Och hwad brottslighet hwilar icke öfwer mig, om jag, genom mitt exempel, gifwit andre förargelse, om jag, medelst Nattwardens försummande, warit en orsak, att andue äfwen försummat den?

Sware

Hvarmed kan jag då rättfärdiga min
 försummelse? Hae jag kanske fruktat att gå
 ovärdig till HErrans bord, och som en o-
 värdig gäst blifva skyldig till straff? O!
 hvad fordrar dåck HErrn af mig? Fordrar
 han kanske en fullkomlig helighet, en alldeles
 obesmittad oskuld? Hvar fins den Christen,
 som då wägade nalkas till HErrans bord?
 Jesu egne Apostlar woro då icke wärdige.
 Nej, han fordrar kärlek, en kärlek, som wi-
 sar sig i lydnad, i fasta heliga föresattser att
 underkasta mig Guds och Jesu Christi la-
 gar, i fasta heliga uppsåt att dämpa mina lu-
 star, öfverwinna mina käraste begär, och es-
 ter mina swaga krafter tjena Gud i helighet
 och rättfärdighet alla mina lifsdagar. Skulle
 jag åtminstone ej kunna bringa denna kär-
 lek, och desse hörsamhets-föresattser med mig
 till HErrans Altare? Hurudan Christen wo-
 re jag, om jag ej en gång kunde fatta dessa
 beslut?

Men jag wille wäl fatta dessa beslut, jag wille wäl göra Herren dessa löften; jag befarade endast, att jag icke kunde hålla dem. Men, om mitt hjärta endast wore redligt, och mitt upsat allwarligt, hwad kraft kunde jag då icke wänta från den Allrahögste, som är mächtig i vår swaghet? Just därför att jag kände mig så mycket swag, att redligt upfylla mine löften, just därför skulle jag så mycket oftare begå denna heliga måltid, för att så mycket oftare så förnya dessa heliga föresattser, och med ett oftare begående styrka dem så mycket mer. Om jag då emedlertid, emot min wilja, åter fölle, skulle jag å nyo straxt arbeta på att resa mig up igen; om jag då emedlertid blefwe öfvermunnan af en mächtigare fiende; skulle jag å nyo fatta nytt mod, samla nya krafter, strida å nyo med nya och förbättrade föresattser, och således gifwa mina andeliga krafter en ny tillwänt, om sidet blifwa Herre öfwer mig själf, och Her-

ren skulle med nådens blickar se ned på min redeliga, ehuru swaga, kamp och strid med mig själf.

Swarsföre skulle jag då frukta att inställa mig för HErrans bord, om jag endast wore uprigtig? Ja, jag fruktade kanske, att åläggga mig själf nya plikter, plikter, dem jag däck icke kunde upfylla. Huru dåraktig wore icke denna fruktan? Kan denna förrättning då påläggga mig flere plikter än dem, jag redan är skyldig som människa, Christen och skapad warelse, att upfylla? Om jag än ej besökte HErrans bord, wore jag dårföre mindre förbunden att älska Gud, såsom min wälgörare, att ära honom, såsom min Skapare, att lyda honom, såsom min Öfwerherre; wore jag dårföre mindre förbunden att älska Christum, såsom min Försonare, och att wisa min kärlek medelst offer af en glad, wilig och oinskränkt lydnad för hans heliga lagar? Nej, antingen jag ginge till HErrans

rans Mattward eller ej, så blefwo mina plikter dock alltid de samme. Detta heliga verk ålägger mig icke några nya eller flera plikter, det förbinder mig endast å nyo att hålla dem, det upmuntrar mig endast till deras efterlefnad, emedan den är så säll och lycklig för mig själf; det är endast ett medel att styrka och stadfästa mig i mina heliga föresattser, och ju starkare de blifwa, desto fastare står jag, desto mäktigare blir mitt wälde öfwer mig själf, desto större min sinnesro, och desto större skall ock en gång min tillkommande härlighet blifwa.

Deßa fördelar, deße wigtiga fördelar har jag då genom det att jag så länge försummat Herrans Mattward, beröfwat mig själf. O! denna tanka war redan tillräckelig att fylla min själ med swärmodighet; men om jag försummat denna heliga förrättning af förakt för deß gudomliga instiftelse, af lidnögghet för religionen, af brist på kärlek och

tacksamhet emot des höge Stiftare; om jag försummat denna heliga förrättning, för det att jag underhåller i min själ sådana ålskade lustar, som jag icke will dämpa, för det att jag utöfwar sådana lastwårda gärningar, som jag ej will aflägga, ja! då borde denna försummelse ingjuta hos mig ångest och förfärlise; jag måste då gå förlorad, antingen jag besökte HErrans bord, eller ej. Denna försummelse, och min öfwerträdelse af Jesu befallning, wore då ej allenast de som fördömde mig; nej, mitt eget hjärta, mina egna lustar och laster skulle öfwen fördöma mig.

Uck! hwad har jag då wunnit därigenom, att jag öfwergifwit HErrans Altare? Mina öfriga förbrytelser har jag öfwen fördökt med den, att jag öfwertrådt Jesu kärliga förmaning: Öfver detta till min åminnelse; mina öfriga förbrytelser har jag öfwen därmed fördökt, att jag med min försummelse gifwit förargelse åt mine medchristne. O HErrre!

re! war mig nådig efter din godhet, och afplana mina synder efter din stora barmhär-
tighet. Hjelp mig, att jag här efter så myc-
ket oftare må söka Dig inför ditt Altare,
och wårdes Du då möta mig där, att jag
må blifwa så mycket ifrigare i denna heliga
öfning, som jag tillföre varit kallsinmig för
densamma. Unna mig ännu så mycken nåde-
tid, att jag här efter med min nit må kun-
na ersätta, hwad jag förut, genom n., lif-
nögdhet försummat.

Cap. 4.

Betraktelse för den, som ofta går till Herrans Nattward.

Jag har icke att förebrå mig, att jag ej
nog ofta går till Herrans Nattward,
nog ofta med andre Christne bewistar denna
heliga förrättning; jag har ej den förebräel-
sen, som så många andra billigt måste kän-
na, hwilka helt och hållit öfwertråda Jesu
befallning: Görer detta till min åminnelse;
men därföre är jag icke rättfärdig inför min
Gud. Det är affigten i hwilken, och sättet
huru jag går, som skall rättfärdiga mig. Går
jag lika så bekymmerslös, som ofta, är min
affigt icke upriktig, är min beredelse icke all-
warlig, är detta heliga werk fruktlöst för mig,
då är jag, som så flitigt söker Herrans bord,
lika så straffwärd, som de där alldeles hålla
sig därifrån. Huru nödigt är det då icke, att
jag pröfwar mitt hjärta, och ransakar mitt
upsåt, innan jag gläder mig öfwer mig själf.

Sware

Swarföre begår jag dåck så ofta den he-
 liga Nattwarden? är det skenhelighet, är det
 en gudaktighets lars, med hwilken jag will
 bedraga mina medchristne och winna deras
 pris, utan att förtjena det? Will jag kanske
 med dessa heliga andakts-öfningar dölja ett
 oheligt och lastfullt hjärta, på hvars förbätt-
 ring jag ej tänker arbeta? O! huru svart,
 huru wederstyggeligt måste mitt hjärta då icke
 wara! Jag borde då blygas öfwer mig själf
 och blygas inför Gud; blygas öfwer min dår-
 skap att jag will bedraga ett alltseende öga,
 som skådar i mitt innersta och ser min we-
 derstygghelighet, att jag wäl har försyn för
 mine medmänniskor, som äro syndare, såsom
 jag, men icke fruktar för den oändlige, som
 är min Öfwerherre och min tillkommande do-
 mare. Min Gud! med hwad blygd skulle jag
 stå för din thron, då masken en gång fölle af
 mitt ansigte, och jag, som genom ditt wan-
 drande tillwunnit mig ett helgons läf, nu

blefwe blottad i hela min wederstygghelighet.

Swarföre begår jag så ofta den heliga Nattwarden? sätter jag kanske deri en förtjenst, att jag så ofta begår den? O! hwad förtjenar jag därmed, att jag uppfyller mina plikter? Om jag än på det fullkomligaste sätt kunde uppfylla dem, så förtjente jag dock ingen ting därmed, Jesus Christus förkastar all tanka om egen förtjenst: När J hafwen gjort allt det, som Eder är befalldt, så säger: Wi äre onyttige tjenare; wi hafwe gjort allenast det wi wore pliktige att göra (b); och, ty wår! jag wågar ej en gång hoppas, att mitt hjärta alltid är så fullkomligt, som det borde wara, så helt och hållit uptåndt af kärlek till Gud och Christum, så helt och hållit lifwadt af trohets och hörsamhets känslor, som det borde, och hwad kan jag då förtjena med denna heliga förrättning? Nej, om jag för-

sum:

(b) Luc, 17, 10.

summade detta heliga verk, så skulle jag förtjena Guds onåd, men därmed att jag flitigt iagttager det, förtjenar jag intet; ty jag tjänar därigenom endast mig själf, och icke Gud, och HErren är mig ingen ting skyldig för det jag arbetar på min egen lycksalighet.

Hvarföre begär jag så ofta den heliga Nattwarden? Tänker jag kanske att med åtnjutandet af detta heliga Sakrament wilja försona mina laster och mina utswäfningar, utswäfningar dem jag till åfventyrs alldrig har i sinnet att bortlägga? Kan hända jag därigenom will söka förlåtelse för mina förbigångna synder, att jag med så mycket mera säkerhet kan åter begynna med nya? Nej! ty wär! Det äro wäl många, och erfarenheten synes bekräfta det, det äro många som icke hafwa annan affigt med denna gudagtighets öfning; därför glädja de sig inför HErrans Altare med det hopp, att deras synder äro förlätta, och knappast återkomma de därifrån, förän

de å nyo falla i samma synder, O! huru litet känna desse Christne denna föräntningskraft och ändamål! Kanste känner jag ej eller den bättre? Huru kan jag utan sann förbättring wänta mina synders förlåtelse, och om jag icke förer ett oskrymtadt upsåt af en sann förbättring med mig till Herrens bord, huru kunna då de föresattser hos mig styrkas, som jag hwarken hafwer eller will hafwa? Nej, med ett sådant hjärta, som ännu älskar sin wanart, och förmycket älskar den, för att wilja utrota den, är denna heliga måltid utan werkan; däcket utan all werkan är den icke, des werkan skulle blifwa min fördömmelse. Jag brukade den då twärt emot Stiftarens wisa och goda ändamål; den skulle upstånda min kärlek och upmuntra min hörsamhet, och jag misbrukade den att underhålla min andeliga sömn, och föda min wanart.

Och hwarföre begär jag så flitigt den heliga Natwarden? Är det kanske en blott wana?

na? Nej! då förrättar jag wäl ock detta wärf
 lifaså oakttsamt, lika så bekymmerslöst, som
 alla andra, som hos mig blifwit en wana;
 och hwad werkan kan då denna förrättning
 hafwa på min själ? Den heliga Nattwar-
 den werkar blott genom mina tankar på mitt
 hjärta; men då jag icke därwid tänker som
 jag bör tänka, hwad werkan kan den då haf-
 wa på mig. Jag går då ifrån HErrans
 Altare, och blifwer sådan som jag war, in-
 nan jag framträdde till det samma.

O min själ! pröfwa dig då själf, innan
 du söker HErrans bord, på det att den be-
 römelse, du i desse andakts-öfningar söker,
 icke må wara fåfång. Pröfwa din affigt,
 hwarfdöre du går; är din affigt den samma
 som Christi affigt: Görer det till min ämin-
 nelse; så att jag begär den heliga Nattwar-
 den till en tacksam äminnelse af min försö-
 nares wälgärningar, för att styrka min tro,
 och elba min kärlek. Pröfwa det sinnelag,
 hwar-

hvarmed du går, pröfwa om du inställer dig
 för HErrans Altare, prydd med wördnad
 och ödmjukhet för det Wäsende, för hwars an-
 sigte du inställer dig, med ett allwarligt Chri-
 steligt bekymmer öfwer dina otaliga fel och
 swagheter, med heligt upsåt att begynna ett
 nytt lit, som framdeles skall upoffras åt Guds
 och Jesu Christi ära. Pröfwa de werknin-
 gar, som denna heliga för rättning tillförene
 gjort på ditt hjärta; huru mycket fastare har
 du därigenom blifwit i din tro, huru mycket
 försigtigare i dina ord, huru mycket renare i
 dina lustar, huru mycket måttligare i dina
 begär, huru mycket werksammare i dina go-
 da och Christeliga gärningar? Huru många
 nya steg har du gjort med dessa så ofta för-
 nyade andakts-öfningar på dygdens och he-
 lighetens bana. Ja, om jag af min natt-
 wardsgång känner dessa saliga fördelar, då
 kan jag icke nog ofta besöka HErrans bord.
 Swar gång jag söker det skall då gifwa ny
 till-

tillvänt åt min dygd och rättskaffenhet; men om jag icke känner dem, icke känner dessa saliga fördelar, fördelar, dem jag både kunde och borde känna, så äro dese andakts-öfningar ett intet för mig; jag är då icke bättre än sådane Christne, som sällan eller aldrig begå den heliga Mattwarden.

 Cap. 5.

Betraktelse för den, som wid den heliga Nattwardens åtnjutande känner oro uti sitt samwete.

Min Gud! hwi är mitt hjärta så tungt, min själ så orolig, mitt samwete i sådan ångest? Har detta heliga werk, hwartill jag mig nu bereder, då något rysligt och förfräckande uti sig? Jag framträder ju icke till Sinai utan till Golgatha. Att betrakta den försonande död, som förskaffade mig en ewig förlossning; att höra fridsens budskap ifrån himmelen, som förkunna mig Guds nåd; att förwisas om mina synders föråtelse och arfsrätt till det ewiga lifwet, att emottaga den högtidligaste pant på alla dessa tröstfulla och glädjande sanningar, hwad är wäl i allt detta som kan förfära? Och hwadan då denne ångest och oro, som quäljer min själ? Jo, den kan wara en följd af min kropps swaghet, den kan ock wara en följd af mi-
na

na synder. Mätte jag däck opartistiskt nog funna undersöka detta! och mätte denna undersökning funna skaffa min själ något werkeligt och grundadt lugn!

Ja, om min sinnesoro uppkommer af min kropps swaghet, och af den allena, så behöfwer jag icke bekymra mig öfwer mig själf. Kroppens swaghet har wäl ofta inftytande på själen, likasom själens på kroppen. Då själen är swag, lider kroppen, och då kroppen är swag, lider själen. Inträffar kanske detta sednare på mig? Känner jag ingen grundad orsak till denna oro i min själ, så wet jag, att den bör sökas i min kropp, och denna min swaga kropp har wäl tillförene wid andra tillfällen mer än en gång födt sådan oro och ångslan i mitt hjärta. Uck! om den också nu bestode däruti, så kunde jag, wagtadt all den oro, som qwäljer mig, med freimodighet framgå till HERRANS Altare. Men ack! skulle jag åter finna den igen uti min
sjal,

själ, i för begångna laster och utswäfnin-
gar, som nu antända mitt samwete med ewig-
hetens lågor emot mig, hwad frimodighet
kunde jag då känna wid denna heliga för-
rättning?

Likwäl om än mitt samwete här witnar
emot mig, will jag dock söka att tillfridställa
mig, och min tillfridställelse är grundad; ty
så länge nådens tid warar, står också nådens
dörr öppen för mig; Blott det, att Gud lå-
tit mig lefwa till den dag, att jag kunde in-
ställa mig för hans Altare, är ett bewis, att
nådens dörr ännu icke är tillstängd för mig.
Ännu ropar han till mig: Jag will icke nå-
gon syndares död, utan att han omwänder
sig och lefwer. Wore det ej min Guds wilja,
att jag skulle lefwa, så kunde han ju hafwa
borrtryckt mig midt under mina synder.

Jag wet wäl, att jag är en syndare;
men är jag därföre wärre än andra synda-
re? Är jag wärre än rövaren på korset?
som

som likwäl i sista ögnablicket af sitt lif fann nåd hos en försonad fader? Många fel och swagheter hafwa wäl besläckat mitt lif, men om människornas fader icke skulle förlåta oss våra mänskliche swagheter, huru skulle då en Petrus, som förnekade Christum, en Paulus, som förföljde honom, hafwa funnit nåd? Jag har wäl också understundom, dragen af mina lustar, mina sinligheter och mina passioner, med wett och wilja begått sådane laster och förbrytelser, som gjort mig owärdig till Guds nåd; men hwar fins den dödlige, som icke mer än en gång har att förebrå sig det samma? Skulle jag förskjutas af min Gud, för det jag upsåtligen syndat, hwem skulle då blifwa emottagen? Nej, HERR! du förskjuter icke den, som allwarligen söker Dig. Du har själf sagt: Söker HERRAN, medan man kan finna honom, åkaller honom, medan han är när. Den ogudaktige öfwergifwe sin wäg, och syndaren sina tankar, och omvända sig

till HErran, så förbarmar han sig öfver honom, och till vår Gud: ty när honom är mycken förlåtelse (c). Ja, HErr! jag söker Dig, och måtte Du då af mig låta Dig finnas; jag påkallar Dig, och måtte Du då wara mig när med din nåd; jag omvänder mig, med ett ödmjukt och botfärdigt hjärta omvänder jag mig till Dig, och måtte Du då förbarma Dig öfver mig. Från denna stund, HErr! skall det wara mitt ifrigaste bön-dande, att strida med mig själf, att aflägga mina förra fel och fördöma mina kåraste laster.

O! om detta icke wore mitt upsåt, då hade jag billig orsak att ångslas inför ditt Altare, där jag gör Dig de heligaste och högtidligaste löften; men om detta är mitt upriktigaste upsåt, hwad skulle jag då frukta? Mina synder äro wäl store, men ännu större är Guds barmhärtyghet, och så länge Du un-

när

(c) Ef. 55: 6, 7, 8.

när mig nådernes tid, står din barmhärtighet
 ännu öppen för mig. Och, hwilken synd skul-
 le Du icke med din förfonande död hafwa
 utplånat, Gudomlige Förfonare! ja, Du död-
 de för hela werldens och för mina synder, så
 för de största som för de minsta dödde Du.
 Till Dig flyr jag därför, i din död söker
 jag tröst och stillhet för min ångestfulla själ.
 När din rättfärdighet öfwerstyler mig, skall
 domarens ljungeld icke kunna träffa mig, ty
 Du, som själf war rättfärdig, är död för de
 orättfärdige, att wi genom Dig skulle warda
 rättfärdige inför Gud. Mätte denna tröst-
 fulla sanning återgifwa mig mitt lugn och min
 sinnesro, och hwad skulle kunna gifwa dem,
 om icke denna sanning? Då jag från Her-
 rans Altare hörer Jesu ord: detta är det nya
 testamentets blod, som för Eder utgijutes till
 syndernas förlåtelse; måtte dessa orden äfwen
 gjuta olja i mina sår, läka mitt förkrofsade
 hjärta, och skingra de mörka skuggor, som om-

gifs wa min själ; ty jag wet, att detta blod
också är utgjutet till mina synders förlåtelse.

Du, så will jag då, tröstande mig wid
Evangelii löften, med frimodighet framtråda
för Guds Altare, i det wisa hopp, att min
Gud är rik på förlåtelse; jag skall då ock ge-
nom tron på honom, som dödde för mig, på
det jag måtte lif hafwa, finna en nådig Gud
och en försonad fader, när hwilken är myc-
ken förlåtelse. O! HErre, werka Du själf
denna frimodighet i min själ, på det jag, som
med så mycken sinnes oro söker ditt bord, må-
te med glädje kunna lemna det. Amen.

 Cap. 6.

Betraktelse för den, som icke känner någon oro i sitt samwete.

Huru lugn, huru qwalfrei är min själ; hon känner inga förebräelser; glada och stilla känslor lifwa mitt hjärta wid åtanke af den heliga förrättning, hwartill jag mig nu bereder. Huru lycklig är jag, om dessa känslor, detta lugn, denna glädje, äro grundade; huru olycklig åter, om en andelig tröghet, sömn och liknögdhet skulle wara källan därtill. Många känna wäl oro wid denna heliga förrättning, som på goda skäl kunde wara nögde, och många äro till äfwentyrs nögde, som hade mera orsak att oro sig. Kanste hörer jag själf till dessa sednare! Då liknar min sinnesro misådårens, som drömer om falska nöjen, medan rättwisans verktyg redan äro' för honom beredda; då liknar jag den, som hwilar trygg på branten af en afgrund, emedan han icke känner

den fara, som swåfvar under honom, och det ögnablick, som kan nedstörta honom. Om detta wore mitt tillstånd, huru olyckligt wore det då ej? Men jag will ej fördöma mitt lugn och min tillfridsställelse, innan jag kastat en forskande blick ned i mitt hjärta, och pröfwat de källor, af hwilka de härflöta. Detta prof skall afgöra, om jag har mer skäl till bedröfwelse eller till glädje, till fruktan eller till frimodighet; och, min Gud! wårdes Du, om min sinnesro är falsk, då upwäck mig, att jag icke först upwaknar, där jag ewigt skulle önska att kunna sowa.

Med hwad sinnelag nalkas jag Herrens Altare? Är mitt hjärta så beskaffadt, att min sinnesro kan wara grundad? Nedfaller jag för detta Altare med den sanna ödmjukhet, wi, såsom skapade warelser, böre känna, då wi stå inför vår Skapare. Jag har god grund till denna förödmjukelse. Då jag jämför min swaghet med Guds allmagt,

mitt

mitt mörker med hans ljus, min dårskap med hans wisheit; då jag betraktar mig såsom syndare, såsom den där icke allenast är stoft och aska, utan ock ett syndigt stoft och en o-helig aska, huru liten borde jag ej då synas i mina egna ögon, huru djupt borde jag då icke ödmjuka mig för min Gud, huru borde jag ej förlora mig själf under känslan af hans oändlighet och mitt eget intet! Känner jag denna ödmjukhet, då är mitt sinneslugn grundadt, annars icke.

Med hwad sinnelag nalkas jag Herrens Altare? Förer jag med mig ett sant botfärdigt hjärta, som med förkrobbelse erkänner sina fel, sina swagheter, sina afwikelser? O! huru billigt är icke detta qwalfulla erkännande. Jämförel jag Guds förhållande emot mig med mitt förhållande emot Gud, huru billigt är då ej detta erkännande! Betraktar jag Guds kärlek emot mig, hans kärlek i naturens rike, hwarigenom jag uppehåles, beskyddas och

wälsignas; hans kärlek i nådens rike, hwarigenom jag är försonad, hwarigenom jag beredes till ewigheten, och hwarigenom en säll ewighet å nyo för mig blifwit öpnad; hwilket djup af kärlek, på hwars brädd jag endast kan känna en helig beundran och tillbedjande. Betraktar jag däremot mitt förhållande emot Gud, ack! må jag då icke med ångslan erkänna, att jag ej är sådan, som jag borde wara, icke så ren, så helig, så fullkomlig, som jag borde wara, för att finnas wälbehagelig i min Guds och min högste wälgörares ögon; att jag ofta wedergäller min Guds kärlek med min otacksamhet, med min kall sinnighet, med mina synder? Men bör icke denna kännedom, att jag så ofta förtörnat min Gud, min Fader, min wälgörare, ingjuta i mitt hjärta en helig sorg och botfärdighet? Känner jag denna sorg, men en förnuftig Christelig sorg, då är min sinnesro grundad, annars icke.

Med hwad sinnelag nålkas jag Herrens Altare? Är mitt hjärta lifwadt af en sann, kraftig, werksam och fruktsam tro på min Försönare, som dödde för mig. Min sorg, mina suckar och tårar kunna dåck icke allena tillwinna mig Guds nåd. Jag wet, att det därför är stiftadt ett försonings-medel till min frälsning; jag är öfvertygad, att uti ingen annan är salighet, och att det icke eller är något annat namn under himmelen människan gifwit, i hwilket de kunna salige warda, än uti Jesu Christi namn (d). Flyr jag då ock genom tron till den nådastol, som på min Försönares blod uprättad är? Omfamnar jag i tron förtröstansfull min Medlars kors? Kastar jag mig i de kärleks-armor, som äro sträckte för att omfamna mig? Men flyr jag också till denna nådastol, omfamnar jag detta kors, kastar jag mig i desse armar med en tro, som är kraftig genom kärleken, fruktsam på heliga, fasta och oryg-

M 5

geli-

(d) Apostl. G. 4: 12.

geliga beslut att förbättra mitt lefwerne, att helga hela min wandel, att rena mitt hjärta från döda gärningar, för att allt mer och mer kunna tjäna den lefwande Guden? O! utan dese föresattser är min ödmjukhet ett intet, min botsfärdighet ett intet, min tro ett intet, och det sinneslugn jag känner, ett farligt bedrägeri.

Men, HErre, min Gud! om dese mine föresattser äro upriktige, huru grundad är icke då min sinnesro? Den tröst, den glädje, den frimodighet, med hwilken jag framgår till ditt bord, huru grundad är då icke den? Skulle jag då frukta att deltaga i den kärleks-måltid, som under dese wilkor försäkrar mig om din nåd och min försoning. Styr! Du då, HErre! denna kraftiga werksamma tro uti min själ; då den under lifwets frestelser kunde förswagas, gif då Du ny kraft, att den icke helt och hållit må öfwerwinnas, icke alldeles utslöckna; då jag kunde glömma

ma

ma de heliga föresattser jag nu fattadt, måtte då Du fylla min själ med en salig oro, som åter århindrar mig om mine löften och upmuntrar mig till deras upfyllande. Amen.

 Cap. 7.

Betraktelse för den, som icke kan af-
lägga sina fel.

Swar gång jag begär den heliga Natthwar-
den, fattar jag wäl det upsätet, att jag
skall aflägga de eller de fel, winläggga mig
om den eller den fullkomligheten, dämpa den
eller den lustan, instränka den eller den af-
mina syndiga sinnesrörelser, och således ef-
tersträfwä att blifwa bättre än jag tillsörene
warit; när jag lemnar HERRANS bord, stri-
der jag wäl någon tid med mig själf, blif-
wer wäl ock någon tid Herre öfwer mig själf,
men efter hand faller jag dåck tillbaka uti
mina förra fel och syndiga wanor, jag är då
återigen den samme, jag tillsörene warit. Hu-
ru bedröfligt, huru nedslående är ej detta!
Huru modfållt bör icke denna tanka billigt
göra mig, wid den heliga förrättning jag nu
åter ärnar företaga mig? Swad som förr
händt mig, lär wäl sannolikt äfwen hända
mig

mig nu. Jag fattar wäl å nyo de bästa fö-
 refattser, men efter en forrt kamp och strid
 torde jag wäl åter falla händerna, åter falla
 och omsider blifwa densamme jag nu varit.
 Och hwartill har då detta heliga werk gaa-
 nat mig, då jag därigenom icke blifwit dyg-
 digare, ädlare och mera rättshaffens? Att mi-
 na lustar några få dagar, några få weckor,
 hwilat, för att åter med förnyade krafter be-
 mäktiga sig wäldet öfwer min själ, det är
 wäl icke något steg fram till fullkomlighet.

Hwad kan då wara orsaken till detta
 bedröfliga tillstånd? O! måtte jag däck icke
 söka den hos Gud! Nej, jag måste söka den
 hos mig själf. Herren är icke skulden till
 denna min wanart; hans kraft är mäktig
 nog i min swaghet. De nådemedel han skän-
 ker mig, äro tillräcklige till min förbättring,
 hans Evangelium är en Guds kraft, dem alla
 till salighet, som tro (e); han, som will, att
 alla

(e) Rom. 1: 16.

alla människor skola salige blifwa, och till
 sanningens kunskap komma (f), han måtte
 ock wilja skänka mig de kraftigaste medel,
 som fordras, till min förbättring och salighet.
 Den heliga Nattwarden innefattar allt det,
 som kan affrätta mig ifrån mina fel, och
 styrka mig på dygdens väg. Genom sitt ord
 läckar, trugar, förmanar och upmuntrar han
 mig; jag känner wäl också ofta i min själ
 en hemlig warning ifrån honom, då jag bör-
 jar afwika ifrån den dygdeban, jag begynt.
 Swarföre följer jag då icke denna heliga war-
 ning? Uck skulden måste wara hos mig själf.
 Att så många genom dessa nådemedel, genom
 denna Herrans kraftiga medverkan förbättras
 och helgas, är ett bewis, att jag också där-
 igenom kunde förbättras, om jag endast där-
 till hade en allwarlig wilja; ett bewis, att
 dessa medel i sig själfwe äro kraftige nog till
 min förbättring, men att jag icke nog allwar-
 ligt

(f) 1 Timothy. 2: 4.

ligt brukar dem. Den bästa läkedom blir onyttig, då den icke användes, och skadar, då den användes emot sitt rätta bruk. Detta måste träffa in på mig. Jag besöker ofta nog Herrans bord, och bereder mig med bön och andeliga betraktelser till detta heliga wärf. Men skulle dese få timars beredelse allena wara tillräcklig at frambringa all den werkan jag önskar? Jag har, kan hända, för länge låtit mina fel och mina onda wanor utan motstånd herrska öfwer mig, de hafwa därigenom kanske så bemäktigat sig herrawäldet öfwer min själ, att dese få timars beredelse icke är tillräckelig att utrota en wanart, som herrskat i så många år. Will jag då en gång blifwa Herre öfwer mig själf, så måste jag kämpa, länge, outtrötteligt kämpa och strida med mig själf. Intet medel till min förbättring får blifwa öförsökt, ingen möda blifwa mig tröttsam. Ett ondt, som jag så länge hafwer åsamkat mig, kan icke på en gång utrotas.

Jag

Jag beklagar mig, att jag, med mina bästa upsåt inför Herrans Altare, likväl icke kan aflägga mina fel; men äro dese upsåt nog upriktige? nog starke? Har jag äfwen winlagt mig att så känna mina fel i deras wederstygghet, deras straffvärdighet, onda och olyckliga följder för mig själf, att mina föresattser till förbättring kunnat blifwa nog upriktige och starke. Jag beklagar mig, att jag ej kan hålla de föresattser jag fattar inför Herrans Altare; men flyr jag, då jag lemnar det, så mycket möjligt är, de tillfällen, som kunna förleda mig att bryta dem? Eller hastar jag ej snarare oförsigtigt dem till mötes, då jag kunde undwika dem. Undflyr jag frestelsen, där jag känner mig för swag att emotstå den, och bewäpnar jag mig med bön och waksamhet, där jag icke kan undgå den? Uck! om jag rätt owäldigt wille undersöka allt detta, om jag owäldigt wille swara mig själf på dessa frågor, så skulle jag finna, att orsaken, hwar-

före

före jag icke kan afslägga mina fel och onda wanor, endast bör sökas hos mig själf, och just denna tanka, att jag endast måste söka orsaken hos mig själf, gör mig så mycket mer olycklig.

Min Gud! jag vill därför ifrån detta ögnablick, och det är det hög idliga löfte, som jag i dag gör Dig, från detta ögnablick vill jag mera allvarligt arbeta emot mig själf och mitt fördärf. Då mina in- och utwärtas fiender angripa min själ; måtte Du då warna mig, att jag i tid undflyr dem; kan jag ej undfly dem, så upmuntra mig, att jag manneligen må te kunna strida emot dem: Då mina händer sunka i striden, så styrk Du mig med bönenes anda; då mina suckar upstiga till Dig, så låt din kraft tillbaka nedstiga till mig. Ja, Herre, på detta sätt vill jag outtrötteligen kämpa och strida emot mig själf, intill dess Du en gång kröner mig med seger. Skulle jag emedlertid falla, så wet

jag, att Du ej låter mig blifwa liggande i mitt fall, utan att din nåd åter uprättar mig; ty fast min swaghet är stor, är däckt mitt hjärta redligt. Kan jag än icke, som många andra Christne, hastigt skynda fram till mitt mål, så will jag däckt bemöda mig, att gå med sakta steg, och genom din nåd skall jag däckt en gång hinna det. Om än min själ icke på en gång kan helgas och renas ifrån sitt fördärf, så will jag däckt icke låta modet falla, utan outtrötteligen arbeta på att kunna aflägga ett fel efter det andra, och aftrå den ena fläcken efter den andra. Till den ändan will jag hwar morgon, innan jag upstår, och omringas af werldens frestelser, säga till mig själf: Dessa äro mina fel, dessa äro mina onda wansor och de afwikelser, som fära mig ifrån dygdens och sällhetens ban. Dessa syndiga lustar hafwa så ofta förfört mig, och genom sina förförelser stört min själens och mitt samwetslugn; jag will i

Dag

Dag bewäpna mig emot dem, att de ej å nyo måga störja mig, och att denne dagen, som gifwer en ny tillväxt till min ålder, icke må gifwa en ny tillväxt till mina förbrytelser och min olyckjalighet. Ack! min Gud! då jag så nitiskt, så redeligen winlägger mig om min förbättring, så skänk Du mig åfwen din nåd, att mina nitiska bemödanden ej må blifwa fruktlösa. Ja, Herre! Du är trefast, och de skola ej blifwa fruktlösa.

 Cap. 8.

Betraktelse för den, som under Mattwardens begående icke kan hålla sina tankar samlade.

Wid denna den heligaste förrättning, då jag inställer mig inför HErrans Altare, borde min själ wara idel andakt, idel upmärksamhet och stilla betraktelse. Endast sysselsatt med mig själf och min Gud, borde jag glömma hela werlden och allt hwad därtill; hörer; men ack! så lycklig är jag icke; huru tankspridd är min själ, huru afbrytas icke mina heligaste betraktelser af främmande tankar, huru skingras jag icke, huru förloras jag mig icke ofta själf. Jag tror, att jag tänker på himmelen och jag tänker på jorden; mina läppar röra sig, och mitt hjärta känner ingen ting därutaf. Min själ slumrar ofta under sina heligaste andakts-öfningar, och märker först att hon är till, då hon upvaknar.

Swad

Hvad kan vara orsaken till denna dwala, denna tröghet, dessa förströelser? Är det en naturlig swaghet i min tankekraft? En swaghet den jag själf ej wällat? Känner jag samma dwala, samma swaghet och samma tankspriddhet, då jag sysselsätter mig med jordiska göromål? förlorar jag mig då också i främmande tankar, glömmar jag äfwen då mig själf och mina syflor? Om så är, ja, då är det ursäkt för mig, Herren skall då icke tillräkna mig denna min själs sjukdom. Men kan jag hålla mina tankar tillsammans, då jag sysselsätter mig med werlden; äro de endast spridda då jag bör tänka på himmelen; kan min själ blifwa i stilla och roligt betraktande wid mina werldliga; men är idel förfingring wid mina andeliga förwåttningar, o! hvad har jag då som undskyllar och rättfärdigar mig? och måne detta icke just är min belägenhet? Jag är, för hända, för mycket intagen af det sinliga, för mycket fördju-

pad i det jordiska; werlden och des nöjen hafwa kan hända helt och hållit upfyllt min själ, helt och hållit bemäktigat sig mina tankar, helt och hållit förkjusat alla mina känslor. Ingen allwarlig tanka torde mera finna någon ingång till mitt hjärta. Min själ, för mycket fångslad wid jorden, torde icke mer kunna uplyfta sig till himmelen. Jag har, kanske alldrig öfwat mig uti andelige betraktelser, eller åtminstone icke tillräckeligt, och hwad under är det då, om dessa betraktelser, som äro mig så owanlige, så lätt afbrytas af andra tankar, hwilka dagligen upfylla och öfwerhoppa min själ. Jag känner, för hända icke nog denna heliga förrättning till hela des wigt och hęgtidlighet, därför spännas icke nog mine tankar, därför afbrytes så lätt min upmärksamhet, därför bekymrar jag mig så litet om min tankförströelse. Är jag i detta tillstånd, hwad skall då ursäkta och rättfärdiga mig?

Ja Herre, huru mycken grund har jag att frukta, det någon af dese orsaker kan wara källan till den förstördelse i mine tankar, öfwer hwilken jag så mycket klagar; jag will därför, understödd af Guds nåd, söka att häfwa dese orsaker och dämpa dessa källor. Jag will småningom söka, så mycket möjligt och låfligt ä, att losa mitt hjärta ifrån det jordiska, att det åtminstone icke helt och hållit må fångla det, icke helt och hållit uppfylla det. Huru lyckligt wore det ej för mig, om jag i någon mon kunde losa de band, som fångla mig wid jorden, innan jag en gång för alltid skall lemna henne. Jag will söka att dämpa mina sinligheter, och inskränka min inbildnings utswäfningar, att den hädanefter genom sina wilda syner ej må afbryta min heliga andakt. Jag will, så mycket möjligt är, quäfwa alla de tankar, som nu sprida sig i min själ och förstöra des ro. Till den ändan will jag, så långt ske kan,

fly mina svärmande sällskaper, som fylla min inbildning, och fly de böcker, som gifvit den sin näring. Jag vill framdeles mera öfwa mig i andelige betraktelser, att denna öfning omföder må blifva hos mig en färdighet, en helig wana, och desse betraktelser den käraste föda för min odödliga anda. Anteligen will jag arbeta på, att rätt lifligt föreställa mig, huru högtidligt, huru heligt, och huru wigtigt detta werk är för min själ. Denna föreställning skall hålla min själ munter, waksam, upmärksam på sig själf och den högtidliga, heliga, wigtiga handling hon förrättar.

Ja högtidligt är det werk, som sker i Herrans tempel för den allwetande och allstädes närwarande Gudens ansigte, heligt är det werk, som ingen med ett oheligt hjärta kan förrätta utan sin fördömmelse; wigtigt är det werk, som antingen kan förskaffa mig Guds nåd, om jag wärdigt, eller min Guds onåd, om jag owärdigt förrättar det. Skulle jag

jag

jag då ej arbeta på, att kalla mina spridda tankar tillbaka, skulle jag icke söka att hålla min själ i en helig ordning, som öfverensstämmer med denna förrättnings helighet? Skulle, min Försönare! något syflosätta mina tankar, utom din kärlek, som dödde för mig, och den lyckalighet, din död mig förwärfwat. Ja, detta skall blifwa mitt heligaste upsat, detta skall blifwa det stora målet för mina bemödanden. Men, Herre! huru omöjligt är det för mig, att på en gång upnå detta mål, på en gång blifwa Herre öfwer mina sinligheter, och min inbildning. Styrk därför Du mina swaga krafter, att jag åtminstone småningom må kunna lyfta mig till denna fullkomlighet. Huru mycket wärdigare blifwer då icke min beredelse till detta heliga werk, huru mycket större upbyg-

gelse skall jag då icke känna, när jag det för-
rättar, och huru mycket mer glädje, då jag
det fullbordat. Detta gifve Du HERRre!
HERRre! för din barmhärtighets skuld. A-
men.

Cap. 9.

Betraktelse för den, som under Mattwarden känner onda och försmådande tankar emot Gud.

Huru bedröfligt är det, att jag, wid denna så heliga förrättning, skall oroas af så många onda och oheliga tankar. Min andakt förskingras, mitt sinneslugn störes, den fröst och glädje, jag skulle känna inför Herrens Altare, beröfwas mig. Men borde dessa tankar ängsla mig? De äro wäl alltd en oordning uti min själ, en fläck på min oddsliga anda, en brist på den täckhet och fullkomlighet, som skulle pryda mig i det Högsta Wäsendets ögon; men borde de därför ängsla mig?

Swarifrån härleda sig dessa syndiga och hädiska tankar, som oroa mig? Jag har ej nog grund att söka orsaken till dem uti djefwulen och hans ingifwelser; jag bör söka den hos mig själf. Men däraf att jag bör söka

orsaken till dessa tankar hos mig själf, följer icke att de böra ängsla mig. Många goda Christne måste känna dessa tankar, och vågar jag väl, därför att jag känner dessa tankar, räkna mig bland de goda Christna, blott därför att jag känner dem med affky och icke med välbehag.

För att tillfridställa mig med denna fördomjulande känsla, vill jag undersöka huruvida jag är orsak därtill, och huru jag därvid förhåller mig. Äro de kanske en werkan af min naturliga lätt sinnighet, af mina falsta qwickheter, af min inbildnings utsväfningar; ja, då kunna de tillräknas mig, så vida jag tilläfsventyrs icke nog arbetat på att försvaga denna lätt sinnighet, att sky dessa infall, och sätta strankor för dessa min inbildnings svärmerier. Men äro de en följd af andra lätt sinniga hädiska tankar, som jag under mina förflutna år frivilligt upväckt i min själ genom smådeskrifters läsande, genom umgänge

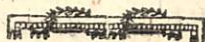
gånge med dem, som på dygdens och religionens bekostnad sökt wara qwicke, då bdr jag med bekymmer känna dessa tankar, de äro ett naturligt straff för min förra lättfinnighet; men då jag endast med bekymmer känner dem, så wet jag ock, att Gud förläter mig dem. — Om änskönt jag själf icke frivilligt warit orsak till deras upkomst; så bdr jag dåck med oro känna dem; ty de äro likafullt sådana syndiga oordningar i min själ, som wanhedra mig, och nu förstöra min andakt och mitt lugn; men utan oro kan jag wäl känna dem, då jag endast känner dem med affky; utan oro kan jag wäl känna dem, då jag endast allwarligen strider emot dem, och med omsorg flyr hwad som kan upwäcka dem; utan oro kan jag wäl känna dem, då jag endast icke billigar, utan fördömer dem. HErren, som känner min swaghet, min själs naturliga flygtighet, min inbildnings tygellösa swärmerier; HErren, som ser min ifriga, redeliga

Deliga och uttrötteliga kamp med mig själf; Herren, som wet med hwad smärta och bekymmer jag känner dessa syndiga vordningar i mitt hjärta, han tillgifwer mig dem, om jag och än genom min fordna lätt sinnighet skulle gifwit anledning därtill; och om jag är oskyldig till dessa vordningar, huru mycket mer kan jag icke då af Guds nåd wänta mig förlåtelse för dem.

Jag will då icke ängsta mig öfwer desse försmädeliga tankar, hwilka ofta, like hjungelden, genomfara min själ och förstöra dess ro; jag will söka genom min Guds nåd, genom alla de andeliga medel, som Herren mig skänker, att bestrida dem, jag will wända all min affky emot dem, jag will fördöma dem, jag will arbeta på att förebygga dem därigenom att jag använder hela min upmärksamhet på den heliga förrättning, som sybsätter mig, därigenom att jag upfyller mitt hjärta med rena känslor, upoffrar min
 själ

Sjal till idel heliga betraktelser. O min Gud!
 om dessa syndiga, orena och oheliga tankar
 ändäck upstiga i min själ, så will jag med
 bekymmer och oro känna dem, de skola tjäna
 mig till desto större förödmjukande och bot-
 färdighet; men de skola icke affräcka mig i-
 från ditt Altare, de skola icke beröfwa mig
 den frimodighet, med hwilken jag wägar in-
 finna mig wid det samma. De skola ingiur-
 ta hos mig en helig längtan efter denna bät-
 tre werlden, där jag, renad ifrån stoftet, i
 fullkomlig obesmittad helighet kan tjäna Dig
 och uplifwa i min själ, en Pauli suck: Jag
 arma människa, ho skall lösa mig ifrån den-
 na dödsens kropp (g)? Men de skola icke äng-
 sla mig; ty jag wet, min Gud! att Du kän-
 ner mitt redliga hjärta; och är willig att för-
 låta. Ja, förlåt dessa swagheter för Hans skull,
 som bar mina synder. Amen.

(g) Rom. 17: 21.

Cap.

 Cap. IO.

Betraktelse för den, som icke känner någon hunger eller törst efter den heliga Nattwarden.

Swarifrån kommer den köld jag känner i mitt hjärta wid denna heliga förrättning, som lifwar så många andra Christne med warma, eldiga, heliga känslor? Ingen särdeles längtan känner jag efter denna heliga måltid, ingen värma i själen under dess åtnjutande, och ingen owanlig glädje då jag går ifrån densamma. Kan jag med denna köld också wärdigt nalkas Herrens Altare? Eller skulle jag kan hånda uppsjuta detta heliga wärf, till dess jag känner en rätt innerlig hunger och törst därest? Nej! skulle jag så länge uppsjuta det, så skulle jag wäl aldrig komma till Herrens bord; ty jag känner wäl aldrig denna innerliga längtan. Och hwar har wäl Herren fordrat, att jag skulle känna den? Lycklige de Christne, som

hafwa dese warma känslor, då de blott ej
 gifwa dem mera värde än de förjåna; då
 de blott använda dem i den afigt. H. Eren
 skänkte dem. De upmuntra oss, de antända
 själen, de gifwa henne wingar, att hon så
 mycket lättare kan taga sin flugt emot him-
 melen. Men dessa känslor tillhöra däck mer
 temperamentet och kroppen, än de tillhöra sjä-
 len. Huru många goda Christne, måtte icke
 sakna dessa känslor, emedan de ej äga detta
 lättörda temperament, och äro likväl goda
 Christne, ty deras gärningar wiina om dem,
 att de äro det. Alla goda Christne hafwa
 icke Davids känslor, med hwilka han utro-
 pade: Såsom hjorten ropar efter friskt wat-
 ten, så ropar min själ, Gud, till Dig. Min
 själ törstar efter Gud, efter den lefwande
 Gud: när skall jag därtill komma att jag
 måtte ses inför Guds ansigte (h). Men fast-
 än jag icke kan känna såsom en David, så
 kan däck mitt hjärta wara lifaså redligt, som

D

hans,

(h) Ps. 42: 1, 2, 3.

hans, min själ lifaså begärlig efter Guds nåd, som hans.

Många goda Christne kunna wäl genom kall öfwerläggning allena arbeta sig fram på dygdens och religionens wäg, de handla då icke af känsla, utan blott af öfwertygelse. Tillåfwentyrs hörer jag också till dese Christne? Och skulle jag då icke wara Gud lifaså behaglig som de? Dese känslor, som HERren nekaf mig, kan jag ej gifwa mig själf, och hwad HERren icke gifwit mig, kan han ock icke fordra igen. Nej, det är wäl en förlust för mig, att jag ej äger dese känslor, som göra andra lyckliga, men denna brist gör mig icke owärdig till detta heliga werk, så framt min köld icke födes af förakt och liknöjdhet för denna heliga måltid.

O min själ! pröfwa då endast dig själf och ditt sinne; icke dina känslor utan ditt sinnelag skall wara kännemärket, det säkraste kännemärket på din wärdighet. Jag känner wäl
in

ingen hunger och törst, ingen innerlig längtan efter denna heliga måltid; men anser jag därför denna heliga förrättning för mindre högtidlig, wigtig och salig? Erkänner jag därför mindre den höga plikt, som åligger mig att söka HErrans bord, som en plikt, den jag är skyldig Christus, min försonare, min högste wälgörare, som upfordrat mig att på detta sätt underhålla ett tacksammt minne af hans lidande, hans död, och alla de stora wälgerningar, han bewist werlden och mig? Som en plikt, den jag är skyldig mig själf, för att upmuntra mitt tröga hjärta, för att bewäpna mig emot werldens frestelser och mitt eget hjärtas förförelser, för att befordra mitt nit på dygdens och helighetens bana? Går jag då icke till HErrans Mattward, drifwen af warma känslor, känslor, dem jag icke kan skapa i mig själf, då min natur nekaf mig dem, så går jag då af plikt, af en lefwande öfwertygelse om min plikt och i det

redeliga ändamål att uppfylla den plikt jag är skyldig Christo och mig själf.

Jag erfar wäl ingen warm känsla i hjärtat wid denna heliga handling, och dessa känslor fordrar H Erren icke heller af mig, när han icke gifwit mig dem; men går jag till H Errans bord med ett finnelag, som där skall pryda en wärdig gäst? Anser jag Christum såsom min Högste wälgörare, älskar jag honom såsom min wälgörare, är det min fastaste och heligaste föresatts, att wisa honom min kärlek, icke med blotta känslor, icke med toma suckar och ofrukt samma tårar; utan med en ganska willig, glad, oinskränkt och beständig lydnad för de heliga Lagar han föreskrifwit mig; äfwen de Lagar, som strida emot mina käraste lustar; ja, då wet jag, att med all den naturliga köld, som jag känner i mitt hjärta, jag dock är en wärdig gäst wid denna heliga måltid. Detta är det wäsenteliga, som H Erren fordrar af mig. Med

frimo-

frimodighet nalkas jag då HErans bord,
 och med den glada öfwertygelse lemnar jag
 det, att den Allwetande, som ser mitt hjär-
 ta, som dömer mig, icke efter mitt tempera-
 ments värma eller köld, utan efter min själs
 sanna beskaffenhet, icke skall neka mig nå-
 gon af alla de saliga fördelar, som han lof-
 wat sina wärdige gäster. Ja HErre! Detta
 hopp hafwer jag till Dig, wärdes Du icke
 låta mitt glada hopp komma på skam.

 Cap. II.

Betraktelse för den Christen, som wid
den heliga Nattwardens begående
har starka känslor.

Warma nog äro mina känslor wid den
heliga Nattwardens begående, heta de
tårar, i hvilka min själ bårtsmälter under
denna gudeliga förrättning. Den tröghet,
ljumhet och köld, hwaroswiver så många Christ-
ne klaga, är icke mitt fel; men hwad wårde
wägar jag wäl sätta på dessa känslor och des-
sa tårar? Hwad äro de dock annat än wiså nöd-
wändigå rörelser i min kropp, dem jag själf
icke styrer, ett wißt kittlande i mina känslor-
strängar, en wäldsam rörelse i mitt blod,
ett upror i mina lifsandar; med ett ord, des-
se känslor, öfwer hvilka jag så mycket glä-
der mig, äro icke annat än wiså rörelser i
min kropp. Och kunna dese rörelser i min
kropp wara säkre bewis på mitt hjärtas san-
na förbättring, på min själs helighet och
hela

hela mitt tänkesätts förändring? Swad! om alle de, som hafwa dessa goda sinliga känslor, woro i hjärtat sanne Christne; om alla de, som i sitt inre känna en wisb rysning, då ewigheten och den Rättfärdiges domstol med alla dess förfärligheter målas för deras ögon; om alla de, som känna glada, söma och ljuswa rörelser i deras hjertan, då de höra sin försoning; om alle de, hwars hjärtan blöda wid att med tronens ögon se den blodige Försonaren på Golgatha, om alle de, som bårtflyta i tårar, då de emottaga försoningens pant, inför Jesu Christi Altare, om alla de, som hafwa dessa goda sinliga rörelser, woro sanna goda Christne, huru stor tillvärt skulle icke då Christi rike bestomma! men dagliga erfarenheten talar, ty wår, emot denna tanka. Hwilka känslor, hwilken hänryckning, hwilken andakt, hwilken eld i själen, hwilka tårar, hwilka suckar finnas icke hos en del Christne under Nattwardens begående; och så

snart denna Gudstjenst är till ända, hwilken
tröghet, hwilken köld, hwilken liknöjdhet,
hwilken andelig sömn finnes då icke sträpt
hos samma Christne? Åro deße då sanne
Christne för det de hade deße gode sinliga
känslor? Och dristar jag då tro, att jag är
en sann Christen, för det jag också åger dem?

O! huru mycket kan icke detta sinliga
spelet i min kropp bedraga mig! De rörel-
ser, som denna heliga förrättning upväcker,
swalla, kanske blott en kort tid i min kropp;
detta upror i mina sinnen stannar kanske snart,
och knappast hinner det stanna, innan jag,
för hånda, återgår till mitt förra igen, och
blir samma syndare jag alltid varit, lika
trög till det goda, lika ljum i kärleken till
Gud, som jag alltid har varit; och om jag
är i detta tillstånd, huru litet kan jag då be-
römma mig, af mina känslor? Hvad värde
kan jag då sätta däruppå?

Det är wäl sant, dessa känslor kunna ej äga någon lång waraktighet. Alla häftiga rörelser måste wara korta och flygtiga. Men mitt tänkesätt, mitt sinnelag, mina föresatser borde alltid förblifwa enahanda, och om de ej blifwa det, hwad gagna då mina känslor? Till intet gagna de mig då. Allestädes finner jag i Jesu Uppenbarelse dessa föreskrifter: helger edre hjärtan, rener eder från all smitta till Kropp och själ, fullborder eder helgelse i Herrens fruktan, älsker icke werlden, icke eller de ting, som i werlden äro, bewiser beständighet uti eder tro, i beständigheten försigtighet, i försigtigheten återhållsamhet, i återhållsamheten tålmod, i tålmodet Gudsfruktan, i Gudsfruktan broderlig kärlek, i broderlig kärlek allmännelig kärlek. Dessa lefnads reglor finner jag allestädes; men hwar finner jag dessa föreskrifter: tänk icke på dina synder, utan att denna tanka fyller din själ med ewighetens försträckelser. Föreställ dig

icke Guds kärlek i din försoning, utan att glädje och tacksamhets tårar wättna dina kinder. Nej, ingenstädes finner jag dessa föreskrifter; Herren kan icke föreskrifwa mig sådana regler, som icke stå i min magt att uppfylla, och som icke gjorde mig bättre, heligare och mera rättshaffens, om jag änskönt hade min kropps wättskor så i min magt, att jag för en kort tid kunde uppfylla dem.

Nej min själ! låt dessa känslor då icke be-
 draga dig! Så goda dessa känslor än äro i sig
 själfwe, så mycket de än kunna bidra till be-
 fordran af dina gudaktighets öfningar och din
 Christendom, så litet kunna de dock allena utgöra
 din Christendom. Gör ej denna förhastade slut-
 satts: så ömt röres din känsla, då du hörer reli-
 gionens röst, så ömt blöder ditt hjärta, då du
 tänker på din Försonares lidande, så bittra tår-
 rar utgjuter du, då du betraktar dina synder,
 alltså är du en Christen, alltså är ditt hjärta för-
 bättrade och din själ helgad. Nej, jag kan ej
 göra

göra någon annan slutsatts, än denna: alltså har du ett ömt och känslofullt hjärta, som genom HErrens nåd kan danas till ett Tempel för religionen och dygden; men drager jag där- af den slutsatts, att det allaredan fått denna da- ning, så bedrager jag mig.

Nej, HErren har ej anvisat mig dese känslor såsom kännemärken, hwarester jag skul- le pröfwa min Christendom. Men dessa känne- märken har han anvisat mig: Den, som mig älskar, han håller min ord: därpå wete wi, att wi älske Gud, då wi hålle hans bud. Detta är kännemärket på min kärlek till Gud, att jag håller hans bud, detta är således kännemärket på min Christendom. Icke wiså rörelser i mi- na sinnen, i mitt blod, i mine wättskor, icke tår- rar eller suckar, utan kärlek till Gud, och en kärlek, som wisar sig i lydnad: därpå wete wi att wi älske Gud, då wi hålle hans bud. Will jag således weta, om jag är en Christen, eller icke; om jag står i nåd hos Gud, eller icke; om jag

jag wid denna heliga för rättning har orsak att hoppas eller att frukta; så måste jag oiväldigt och allvarligt undersöka med hwad lust, med hwad iswer jag upoffrar min egen wilja för Guds wilja, och min wanarts lagar för Herrens Lagar, då skall mitt samwete fälla min dom, och denna dom skall för mig blifwa en rik fälla, antingen till min bedröfwelse eller till min fagnad. Lycklig är jag, om mitt samwete rättfärdigar mig, lycklig, om jag hos mig känner denna kärlek och denna lydriad; då dristar jag äfwen att fagna mig öfwer mina warma goda känslor, och tacka min Gud, som skapade dessa känslor i mitt hjärta, och genom dem gör mig så lycklig och så fäll.

Bihang
Om
Skriftermål.

1813

1813

1813

Wtt skriftermål, detta gudeliga bruk, som af våra fäder blifwit infördt i Christna kyrkan, af många misbrukas, så att det lånder många till en syndig säkerhet, och då det orätt förstås, kan wagga syndaren i sömn, i stället för att upväcka honom af denna sömn, är en sanning, på hwilken jag icke ett ögnablick kan twisla. Huru många inbilla sig icke, att, änstönt de gå orene och ohelige i skriftermålet, de dock gå ganska rene, helige och rättfärdige därifrån? Huru många tro icke, att de med all deras wanart och obotsfärdighet, hafwa sunnit en nådig Gud för HERRans Altare, så snart de endast i skriftermålet emottagit tillsägelsen om sina synders förlåtelse? Hwilket olycksaligt själsbedrägeri! Huru insöfwer det icke syndaren! Hwilket oge-

nom

nomträngeligt tåfelse drager det för hans ö-
 son, att han hwarken ser de lågor, som swäf-
 wa öfwer hans hufvud, eller den afgrund
 som är öpnad under hans fötter. I det fal-
 ska hopp, att alla hans förra synder nu äro
 afplanade, tror han, att han så mycket säk-
 rare återigen kan begynna nya utswäfningar,
 och då dessa nya utswäfningar börja beswära
 hans samwete, behöfwer han endast å nyo
 söka skriftestolen, för att åter få förlåtelse för
 dem. Således blifwer denna jubeliga hand-
 ling, endast af oriktiga begrep därom, tvärt
 emot sin affigt ett medel att gifwa samwetet
 en falsk ro, och wärt fördärf en ny styrka.

Männe jag säger mer, än hwad dagliga
 erfarenheten, ty wår! bekräftar? Betrakte
 wi en del af de Christne, som är från år
 besöka HErrans bord; Huru andåktigt in-
 finna de sig icke uti skriftermålet, huru för-
 tröstansfulle höra de icke sina synders förlå-
 telse, huru glade framtråda de icke till HErr-
 ans

rans Altare, med hwad samwetsro gå de icke därifrån, huru föndögde med sig själfwe söka de icke sitt hem, huru frimodigt tacka de icke där HErren, emedan de nu, som det heter, försonat sig med sin Gud; men låtom oss nu följa dem ett steg vidare: Snapt är denna gudeliga förrättning med alla sina föregående och efterföljande andakts-öfningar fullbordad, så begynna de åter samma ufräfsningar som förut. Deras wanart har liksom blott hwilat, för att å nyo kunna utbryta med så mycket större wåld. Hwad dom må wi billigt fälla öfwer desse Christne? Hafwe wi ej god grund att tro, det de anse skriftestolen såsom ett försonings-rum, till hwilket de utan böffädighet, utan ånger öfwer begångne synder, utan fast upsåt att tagga sig till wara för nya, utan werkande, kraftig och fruktsam tro kunna tagga sin tillflykt, och där aflägga hela sin förra syndaskuld, befrias ifrån det straff, hwarmed HEr-

rans rättfärdighet hotar sina lagars öfverträdare, samt på detta sättet lätta sina samveten och tillfridställa sina hjärtan i anseende till den förflutna tiden; den skuld de härefter ådraga sig, kan alltså högst räknas ifrån den tid, då de sista gången besökte Herrans bord. Store Gud! huru mycken konst använde wi dåck för att bedraga oss själfve, och skyla afgrunden för oss? Mätte jag då vara lycklig nog att kunna rädda dessa Christne från denna farliga willfarelse, och öppna deras ögon för den afgrund, hwilken de hastat till mötes.

För att upnä detta ändamål, måste jag wisa hwad vårt wanliga skriftermål egentligen är, i hwad affigt denna gudeliga handling är bibehållen i Protestantiska kyrkan, och hwad des sanna werkan är, eller efter de gamles affigt borde vara. — Jag säger, efter de gamles affigt; ty det wete wi dåck wäl alle, att skriftermålet hwarken är förordnad af Christo eller hans Apostlar. Jesus
Christ

Christus utdelade Mattwarden åt sine Lärjungar utan något föregående skriftermål. Jesu Apostlar kommo i följande tider tillsammans och förrättade detta heliga verk till en tacksam åminnelse af sin Förfsonares lidande, utan något föregående skriftermål. Det är först i sednare tider, som detta bruk blifwit infördt i Christna kyrkan. Men är det hwarken blifwit förordnad af Christo eller hans Apostlar, så är det icke eller af samma wigt, som den heliga Mattwarden själf. Denna gudeliga förrättning är således icke alldeles nödwändig, men kan dock wara nyttig. Den fordras just icke till ett wärdigt begående af den heliga Mattwarden, men kan dock wara en nyttig förberedelse att wärdigt begå den. Detta torde man fullkomligt inse, då jag föreställt denna förrättning i de åttifillige delar, hwaraf den består. I äldre tider bestod skriftermålet af trenne delar: syndabekännelse å Communicantens sida, förmaningstal och aflösning å Lärarens sida. P 2 Det

Det första stycke man fordrade till skriftmåls förrättningen, war syndabekännelse. Detta bruk har sin uprinnelse från Christenhetens äldsta tider. Då någon begått ett uppenbart brott, hvarigenom han väckt förargelse bland menigheten, blef han till straff för den gifna förargelsen på någon tid utesluten ifrån menighetens samfund, och då han åter skulle uptagas i de Christnes församling igen, måste han inställa sig uti en ställning, som wisade botfärdighet och ånger, bekänna för menigheten sitt brott och afbedja det. Detta urgamla bruk förtjenar icke att tadlas, det är grundadt uti en Jacobi förmaning: bekänner inbördes synderne den ene för den andre, och beder för Eder inbördes, att I helbregde warden (a). Detta är ett förträffeligt medel att bibehålla ordning, och att åtminstone förebygga utvärtes grofwa och förargeliga laster.

Men det bästa bruk kan efter hand genom misßbruk urarta och blifwa skadligt. Det

(a) Jac. 5, 16.

bästa bruk, som efter sin första affigt skulle beskränja ordning, kan genom misbruket blifwa en anledning till de nesligaste oordningar; alltså ock här. Statskloshet, regeringslystnad och girighet förvandlade denna offentliga syndabekännelse till enskild. Du skulle alle de, som wille begå Dattwarden, först i skriftestolen bekänna alla sina synder för Prästen, och man inbillade den ensaldige, att för den synd han icke bekände, kunde han icke eller wänta förlåtelse. Detta bruk, och denna lärdom, som ännu wanhedrar den Romerska kyrkan, affkaffade wäl den salige Luther, men behöll däck skriftermålet, såsom ett godt tillfälle för Communicanterne till uppbyggelse. Misbruket blef affkaffadt, men saken bibehölls, emedan den utan misbruk kunde wara nyttig. Man upräknade nu icke mer hwarje särskild synd man begått i sin lefnad, utan upläste på några ställen en allmännelig syndabekännelse, hwarigenom man tillkänna

gaf sin botsfärdighet, sin ödmjukhet för Gud,
 och sin längtan efter hans nåd. Detta bruk
 kan väl i sig själf icke tadlas. Att hjärtats
 känslor utgjuta sig uti ord och åthäfvor,
 kan väl icke tadlas: Men des nytta vågar
 jag icke eller mycket prisa. Ett sådant allmän-
 neligt formulär, som man i sin ungdom lärt
 utantill, huru kunde det vara så invättadt, att
 det påföde till hwar särskildt människas till-
 stånd? Måne man icke ofta besysslade sig för
 fel, dem man icke begått? Måne munnen ic-
 ke ofta sade sådant, hvarpå själen intet tänk-
 te och hvarvid hjärtat icke ägde några kän-
 slor? Och då kunde detta bruk blifwa skad-
 ligt, som annars i sig själf var oskyldigt.
 Detta bruk har därföre efter hand blifvit af-
 lagdt hos oss, i wåre kyrkor kunne wi nu icke
 längre anse det som en del af skriftermålet,
 och därvid är ingen ting förloradt. För
 Gud kunne wi bekänna wåra synder i wår
 enslighet, wi behöfwe ej att med munnen be-
 kän-

känna dem i skriftestolen. Denna handling är desutom själf en stillatigande syndabekännelse. I wåre kyrkor kunne wi således blott räkna twänne handlingar till skriftermålet, ett förmaningstal till Communicanterne, och en aflösning eller en tillsägelse å Guds wågnar om syndaförlåtelsen.

Det är wäl icke nödigt att bewisa, det ett Förmaningstal, som under Skriftermålet hålles till Communicanterne, är nyttigt. Jag will wäl icke säga, att det är alldeles nödwändigt, eller, att det är lika nödwändigt för alla. Det gifwas Christne, som själfwe, utan främmande hjälp kunna tänka, som wid sina ensamma betraktelser kunna säga sig själfwe det samma, ja kanske ännu bättre än många Lärare kunna göra det; men det samma gäller ju äfwen om wåre offentelige tal, och skul-le dese därföre wara onyttige? Wete wi icke alle, att den lefwande röstten werkar starkare, än den döda? Den eld, den liflighet, med

hwilken Läraren framställer sina upmuntringar, de heliga känslor han själf erfar under de samme, huru dela icke de sig till åhörarnes hjärtan? Och huru mycket mer böra de då icke verka, på en tid, då själen är ständ till heliga känslor? Om det än icke är alldeles nödwändigt att hålla dessa upmuntringstal till alla, så är det dock alltid nyttigt. Nyttigt att de betraktelser, som i vår ensamhet äro påbegynte, åter i Herrans hus blifwa fortsatte, nyttigt, att den själfpröfning, som wi i vår ensamhet anställt öfwer oss själfwa, åter på nytt hos oss blifwer inskräpt; nyttigt, att wi ärhindras om denna heliga förvåtnings wigtiga affigt, om det sinnelag, hwarmed wi därwid skole infinna oss, om de fördelar, som ett wärdigt, och de osalige fölgder, som ett owärdigt Mattwardens begående nödwändigt oss tillskyndar. Ja, kunne wi wäl för ofta påminnas om våra plikter, för ofta upmuntras till heliga uppsåt, för ofta i dem

styr-

styrkas, bland alla de mäktiga frestelser, som dagligen omgifwa oss, dagligen göra wåld på vår dygd och vår rättskaffenhet? Och när äro wål dese ärhindringar, dese upmuntringar nödwändigare för oss, än just på den tid, då wi inställe oss för Herrens Altare, för att göra den Ewige wåra löften; och om de än icke äro alldeles nödwändige, så äro de dock alltid nyttige; äro de än icke lika nödwändige för alla, så äro de dock nyttige för alla. Ingen förnuftig Christen kan således tadla denna del af detta gudeliga bruk; att tadla det, är endast ett bewis, huru litet wi känne människan och des swaghet. Den bästa Läkare brukar en främmande Läkares hjälp wid sin sjukdom, skulle en förnuftig Christen då wål mindre behöfwa en främmande upmuntran och påminnelse till sin själs helande?

Men som denna delen af detta gudeliga bruk icke äger några swårigheter, utan hos dem, som sätta en ära i att finna swårighets

ter i all ting, så finner den andra delen af skriftermålet så mycket flera svårigheter, jag menar den syndaförlåtelse, som här förkunnas Communicanterne. Jag kan icke eller neka, att detta bruk, då det oriktigt förstås, likaså mycket kan wagga samvetet i sömn, som det föregående upmuntringstalet kan tjena att väcka det. Ganska många äro i den olyckliga inbildning, att Lärarena hafwa en wiß sig öfwerlåten magt att förlåta synder, och att alla synder alltså måste wara dem förlåtna, då Lärarena endast förkunnat dem deras synders förlåtelse. Swilken olycklig fördom! Har den bifall i förnuftet eller i uppenbarelsen? Jag wägar wäl påstå att den ingen grund har, hwarken i det ena eller den andra. Jag finner snarare denna tanke wara en Guds bespottelse. Den Lärare, som påstår sig hafwa magt att på Guds wägnar förlåta synder, är en Guds bespottare, och den Christen, som inbillar sig, att HErrans tjena-

tjenare kunna i Guds ställe förlåta honom dess synder, är en Guds bespottare. Dem som förolämpat oss kunne wi förlåta deras förseelser, det är vår plikt; men däraf följer likväl icke, att Herren förlåtit dem de samma. Vi kunne icke förlåta någon de förbrytelser, han begått emot andre, och huru kunne wi då förlåta honom de brott han begått mot den Allrahögste? När någon beröfwat oss vår förmögenhet eller förklenat vårt goda namn, skulle wi då tro, att Herrans tjenare på våra wagnar kunna tillgifwa honom dessa förbrytelser och wi därigenom förlora vår rättighet att handhafwa våra fordringar? Och när Läraren förkunnat en syndare sina synders förlåtelse, så skulle den Oändelige icke vidare hafwa att fordra utaf honom; Guds straffande rättfärdighet skulle då strax förwandlas i nåd och barmhärtighet? Swilken motsägelse! Swilka orimligheter! Vi tro annars alltid, att det endast

till-

tillkommer den, som blifwit förolämpad, att förlåta de förbrytelser man tillfogat honom, och likväl kunne wi tro, att Läraren skulle hafwa magt att frifänna syndaren från de förbrytelser, han begått emot den Dändlige? Kunde wäl HErren updraga en människa denna myndighet, denna del af sitt Öfwerdomare-ämbete? Den som i Guds stad och ställe skulle förlåta synder, borde åtminstone äga en allwetenhet, som tränger sig till hjärtats innersta, som känner syndens storhet och graden af dess straffwärdighet, updagat upriktigheten af wår botsfärdighet och redligheten af wåra förnyade upsåt. Härpå beror det, om en sådan förlåtelse någonsin är möjlig; utan desse upsåt o:tt bättra sig kan HErren själf icke en gång förlåta. Men som ingen människa äger denna allwetenhet och denna kunskap om människo-hjärtat, så kan ock ingen människa förestå detta HErrens domare-ämbete.

Blotta sunda förnuftet säger och således, att icke Lärarena i Guds ställe kunna förlåta synder, och hvarifrån härleder sig då denna tankan? Huru har den inkommit i Christi kyrka? Vi wete alle, att denne fördom upkommit i den kyrkan, hvars öfwerhuswud sätter sig i Guds tempel och säger: Jag är Gud. Då salig Doctor Luther begynte religionsförbättringen, utränsade han wäl den grofwaste surdegen, men bibehöll, som en klof man, de bruk, som ej woro skadlige, som, renada ifrån öfwertro, kunde wara gode och nyttige, som, om de ej woro nyttige, åtminstone ingen skada gjorde. Därpå hafwe wi våra ännu bruklige Chorkåpor, wårt skriftermål och den tillsägelse om syndernas förlåtelse, som ännu bibehålles i vår kyrka.

Detta bruk, då det endast rätt förstås, är icke skadligt, icke något Gudi wanhedrande, twärtom wägar jag påstå, att det är nyttigt och upbyggeligt. Men jag tror också, att

det-

detta bruk, som af de enfaldige så ofta oriktigt förstås, är byggdt på en oriktig grundwal. Wi återope oss Jesu befallning: hwilkom J förlåten synderna, dem äro de förlåtsne, och hwilkom J behållen dem, dem äro de behållne (b). Wi berope oss på Jesu befallning: allt hwad J binden på jorden, det skall wara bundet i himmelen, och allt hwad J lösen på jorden, det skall wara löst i himmelen (c). Detta är samma befallning, som han hade gifwit Petrus: Jag skall gifwa dig himmelrikets nycklar, allt hwad du binder på jorden, det skall wara bundet i himmelen, och allt hwad du löser på jorden, det skall wara löst i himmelen (d). Jämföre wi desse ställen med hwarandra, så säga de något helt annat, än man wille att de skulle säga.

(b) Joh. 20: 23. (c) Matth. 18, 18.

(d) Matth. 16, 19. Det talesättet att binda och lösa med nycklar, kommer af de gamles sätt att sluta människor i fädjor eller remmar, hwilka med wiså nycklar tillstods eller brynades.

såga. Jesus Christus gifwer härigenom Lärarna tillåtelse att förlåta synder, men hwilka synder? Är det alla synder i allmänhet, eller wisa besynnerliga synder. Denna fråga förtjenar att owäldigt undersökas.

Den första befallning, som Kristus gaf Petrus, och i hans namn alla Christlige Lärare, hwilken är af samma innehåll med den befallning han sedan gaf de öfrige Lärjungarne, är denna: Jag skall gifwa dig himmelrikets nycklar, allt hwad du binder på jorden, skall wara bundet i himmelen, och allt hwad du löser på jorden, skall wara löst i hemmelen. Hwad är meningen af desse orden? Huru widt sträcker sig denna befallning? Wi kunne lätt förstå den, om wi endast wilje förstå. Christi kyrka blifwer af Kristus och hans Apostlar icke sällan liknad wid ett hus, men ett hus kan icke stå öppet för alle, för onde och gode utan åtskillnad. Ett hus måste förwaras med lås och nycklar; desse nycklar

lar måste anförtros åt Förvaltaren, som efter omständigheterna, kan öppna för somliga och tillstänga för andre, och därför måste wara den rätta Hus-Herren ansvarig. Lärarna äro desse Förvaltare öfver Guds och Jesu Christi Församling. Där skall man hålla öf förre, säger Paulus, att wi äre Guds tjenare och skaffare till Guds hemlighet (e). Desse Christi tjenare, desse skaffare till Guds hemlighet, hafwa af Christus fått magt att utesluta uppenbare hallstarrige syndare ifrån Christi kyrka, och sedan de aflagt prof af sin botfärdighet, åter uptaga dem däruti, allt efter som menighetens allmänna wäl fordrar. Att Lärarne fått denna myndighet af Gud, att de äga, och nödvändigt måste äga den, är begripligt. Jesu kyrka är, lika som borgerliga Samfundet, ett sällskap, som består af åtskilliga, men dock noga med hwarandre förbundne lemmar; lika som i borgerliga Samfund

(e) I Cor. 4: 1.

fund en ond medlem kan uteslutas ifrån detta Samsfundets fördelar, likaså är det ock i det andeliga. Paulus förmanar därför Corinthiska Församlingen, att utesluta en sådan förargelig medlem ur sitt samsfund: Eder besömelse är icke god, säger han, weten I icke, att litet surdeg försvyer hela degen? Rånser fördensfull ut den gamla surdegen (f); same flere exempel härpå finne wi i Apostlarnes skrifter. Och att Församlingen i allmänhet, och Lärarena i synnerhet, såsom Församlingens skaffare, hafwa magt, då en sådan förargelig medlem förändrar sitt lefnads sätt, och wisar ånger öfver sina begångna förbrytelser, att förlåta honom dem och åter uptaga honom i kyrkans samsfund, är likaså begripligt. Då en sådan Christen, som väckt förargelse, syndat mot Församlingen, kan Församlingen ock förlåta honom det, så wida det emot henne blifwit begånget.

Q

Det

(f) 1 Cor. 5: 6, 7.

Detta är ock endast Jesu mening; detta är endast den magt, han updragit Lärarena då han säger till Petrus: Jag skall gifwa dig himmelrikets nycklar; allt hwad du binder på jorden, det skall wara bundet i himmelen, och allt hwad du löser på jorden, det skall wara löst i himmelen, och till sine Lärjungar: allt hwad J binden på jorden, det skall wara bundet i himmelen, och allt hwad J lösen på jorden, det skall wara löst i himmelen. Det är med andra ord: när J utesluten en lastfull och förargelig medlem utur Guds kyrka, så will icke eller Gud anse honom som en medlem i densamma, och då J åter förlåten honom hans förbrytelse, åter intagen honom i Edert sällskap, så will ock Gud anse honom för medlem i sin kyrka.

Denna förklaring är icke en blott förmodan, den är grundad i det sammanhang, uti hwilket Christus gaf sina Lärjungar denna befallning. Anledningen till denna befallning

finne

finne wi uti Matth. 18: 15-18. Om din broder syndar dig emot, säger Kristus, så gack och straffa honom emellan dig och honom allena: hörer han dig, så hafwer du vunnit din broder; men hörer han dig icke, så tag ännu med dig en eller två: på det all sak skall bestå wid två eller tre wittens mun: hörer han dem icke, så angif det hos Församlingen: hörer han icke Församlingen, så håll honom för en hedning och Publikan; det är, hörer han icke Församlingen, så anse honom icke längre för en medlem af Eder kyrka. Sannerligen säger jag Eder: allt det I binden på jorden, det skall wara bundet i himmelen, och allt det I lösen på jorden, det skall wara löst i himmelen. Hvad lærer oss hela detta sammanhang annat, än att Jesus Kristus här endast updräger Lärarena myndighet att hålla ordning i Guds Församling, och utesluta dem från kyrkans gemenskap, som, oagtadt alla påminnelser, likwål

framhärda i deras förargeliga lefnad, samt att åter upptaga dem i kyrkans samsfund, då de bättrat sitt lefverne. Men att i Guds ställe förlåta synderne, den myndigheten har Kristus icke updragit dem; Jesus Kristus kunde icke utan Guds bespottande uphöja människan på Guds domstol.

Efter meningen af denna befallning till Petrus och de öfrige Apostlarne böre vi också nu nödvändigt förklara den befallning, som Kristus gaf sina Lärjungar efter sin uppståndelse: hwilkom J förlåten synderne, dem äro de förlätne, och hwilkom J behållen dem, dem äro de behållne. De förlåta dem deras synder, som de, efter aflagdt prof på förbättring, antingen låta förblifwa inom församlingens sköte, eller åter uti den samma upptaga; de förlåta icke deras synder, hwilka de för alltid låta ifrån församlingen blifwa uteslutne. Annan syndaförlåtelse har Kristus icke tillståndt Lärjarna, om den enskildta syndaförlåtelse

låtelse

låtelsen talar han icke. Man finner icke eller någonsin att den blifvit meddelad af Apostlarne i kyrkans första tider; blott den myndigheten utöfwade de, efter Christi befallning, att de uteslöto ovärdige lemman ur Församlingen, eller efter aflagda prof på deras botsfärdighet, åter intogo dem i desß samfund. Dese woro de nycklar, som Christus JEsus anförtrott dem till himmelriket, eller sin kyrka.

Men hwad betyder då den syndaförlåtelse, som förkunnas i skriftermälet? Är denna syndaförlåtelse då icke en Guds bespottelse? Är den icke ett förmätet ingrep i Öfwerdomare-ämbetet, som allena tillkommer den Öändlige? Nej, det är alldeles icke meningen, att wi i Guds ställe skole förlåta synden; utan på Guds wägnar förwiße wi den botsfärdige Natwardsgästen, den, hwars hjärta huser en sann ånger öfwer sina synder, med en lefwande, werksam och fruktksam tro på Christum, med fasta, heliga bättrings
före-

föresattser, honom förwisse wi på Guds wägnar, att HERren är honom nådig, att han, i kraft af Skriftens utsago, kan wänta en försonad Fader, att HERren förlåtit honom alla hans synder. Wi såge därwid ingen ting annat, än hwad Nathan fordom i HERrans namn sade till David: HERren hafwer borttagit din synd, du skall icke dö (g). Denna försäkran, som endast sker med det wilfor, att Mattwardsgästerna hafwa de egenskaper, som fordras för att blifwa delagtige af HERrans nåd, denna försäkran är ingen Guds bespottelse, den utgör en af de ämbetsplikter, som äligga oss, såsom Christi tjenare, såsom skaffare till Guds hemlighet, såsom Sändningebud i Christi stad. I kraft af det ämbete oss anförtrodt är, skole wi icke allenast förkunna Lagen, utan ock Evangelium, icke allenast hota de obotfärdiga, utan ock så trösta de botfärdiga. Hwad Paulus befäller alla

Christ

Christna i allmänhet, det gäller förnämligast, om Lärarena: förmaner de ofsedige, tröster de klenmodige, hjälper de swage, warer saktmodige mot hwar man (h).

Det är sant, jag tillstår det, denna försäkran är icke lika nödwändig för alla; wore den alldeles nödwändig, för att wärdigt åtnjuta detta heliga Sakrament, så hade wäl Jesus Christus eller hans Apostlar i detta hänseende gifwit oss någon befallning. Men kunne wi neka, att detta bruk ju är uppbyggeligt? Kunne wi neka att det ju innehåller tröst och tillfridställelse för alle dem, hwars hjärtan äro så beskaffade, att de med full förwifning kunna emottaga denna tröst? Men ingen tröst, ingen tillfridställelse kan detta förkunnande af syndernas förlåtelse wara för dem, som utan botsfärdighet, utan tro, utan uppsåt att bättra sig, nalkas Herrens Altare. Så länge de ännu älska sina synder,

hwi-

(h) 1 Theff. 5, 14.

hvilat deras synders straff ännu öfver dem.
 Herren kan ej förlåta sådane deras synder,
 och den förwifning om förlåtelse, som Lära-
 ren endast med willkor gifwer dem, kan ej
 afplana dem. O! om wi då wilje kånna
 den glada förnöjande wissheten, att våra syn-
 der äro förlåtne, och våra misgärningar af-
 planade, wilje wi trösta oss af den frifännel-
 se, som Läraren på Guds wagnar förkunnar
 oss, så måste wi först i vår ensamhet upfylla
 en Pauli förmaning: Pröfwe människan sig
 själf. Låtom oss pröfwa vår botfärdighet,
 vår tro, vår kärlek, vårt uppsåt, och då
 vårt samwete härutinnan icke fördomer, då
 är vår förtröstan grundad, annars icke.

A B D,

Tryckt i FRENCKELSKA Boftryckeriet 1792.

Rev. Hartauskirj.
Bastholm

mf.

13 8. 1675

